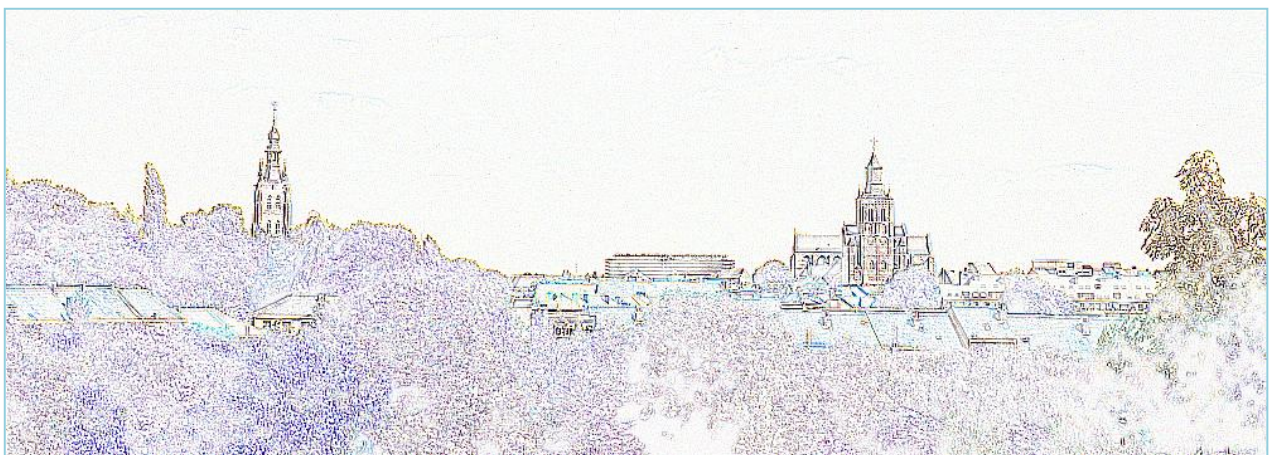

Omgevingsanalyse Stad Tienen

Meerjarenplanning 2014-2019

Inhoud

Inleiding	5
1. Situering en demografie	6
1.1 Situering	6
1.1.1 Ligging en profiel van onze gemeente	6
1.1.2 Rijk historisch verleden: 1.000 jaar oud!	7
1.2 Demografie	9
1.2.1. Evolutie totale bevolking.....	9
1.2.2 Bevolkingsprojecties	9
1.2.3. Bevolkingsstructuur – vergrijzende bevolking.....	10
1.2.4 Natuurlijke groei	11
1.2.5 Huishoudens.....	11
1.2.6 Diversiteit.....	12
1.2.7 Sociaal profiel.....	13
1.2.8 Senioren.....	16
2. Openbare infrastructuur, mobiliteit, natuur- en milieubeheer	18
2.1 Openbare infrastructuur.....	18
2.1.1 Onderhoud en vernieuwing.....	18
2.1.2 Aandacht voor netheid	19
2.2 Mobiliteit	21
2.2.1 Bereikbaarheid per trein, bus, auto, fiets of te voet	21
2.2.2 Parkeergelegenheid en fietsenstallingen	22
2.2.3 Veiligheid in het verkeer	23
2.3 Natuur- en milieubeheer	25
2.3.1 Afvalbeleid	25
2.3.2 Riolering en bodemverontreiniging	25
2.3.3 Milieubeheer.....	27
3. Wonen in Tienen	30
3.1 Huisvesting	30
3.1.1 Betaalbaar wonen	30

3.1.2 Leegstand	33
3.1.3 Woningkwaliteit	35
3.1.4 Woonprojecten	37
3.2 Kinderopvang.....	39
3.2.1 Aantal opvangplaatsen en evolutie	39
3.2.2 Digitaal loket kinderopvang.....	39
3.3 Onderwijs	40
3.3.1 Onderwijsaanbod en leerlingenaantal	40
3.3.2 Schoolse vertraging.....	41
3.3.3 Gelijke onderwijskansen.....	41
3.3.4 Capaciteitsproblematiek in het basisonderwijs	42
3.3.5 Netoverschrijdende preventiewerking	42
3.4 Vrijtijdsbesteding.....	43
3.4.1 Cultuur	43
3.4.2 Academie Regio Tienen	45
3.4.3 Bibliotheek.....	45
3.4.4 Sport.....	47
3.4.5 Jeugd.....	49
3.5 Zorg	51
3.5.1 Algemeen medische zorg.....	51
3.5.2 Psychische zorg	51
3.5.3 Ouderenzorg	52
3.5.4 Gezinszorg en aanvullende thuiszorg	54
3.6 Veiligheid.....	55
3.6.1 Bestuurlijke preventie, afgestemd op het zonaal veiligheidsplan.....	55
4. Ondernemen en werken in Tienen.....	57
4.1 Ondernemerschap en kenniseconomie	57
4.2 Sociale economie	59
4.3 Handel en handelskernversterking	59
4.4 Werkgelegenheid.....	60

4.5 Werkloosheid	61
5. Toeristische troeven	64
5.1 Bezienswaardigheden en evenementen	64
5.2 Overnachtingsmogelijkheden	65
6. Stedelijke organisatie	67
6.1 Stadsbestuur	67
6.2 Stadsdiensten.....	67
6.3 Het Autonoom Gemeentebedrijf Tienen (AGB)	69
6.4 Uitgaven en ontvangsten	69
6.4.1 De ontvangstenstructuur	69
6.4.2 De ontvangsten uit belastingen	70
6.4.3 De uitgavenstructuur	70
6.4.4 Het budgettaire resultaat.....	70
6.5 Uitdagingen voor de toekomst.....	70
6.5.1 Virtualisering en ‘cloud computing’: de toekomst.....	71
6.5.2 Naar één centrale website.....	71
6.5.3 Optimalisatie van dienstverlening aan de loketten.....	72
6.5.4 Goede mediamix essentieel	72
Geraadpleegde bronnen	73
Bijlagen	74

Inleiding

Het besluit van de Vlaamse regering betreffende de beleids- en beheerscyclus (BBC) van 25 juni 2010 bevat een hele reeks regels voor de opmaak van het meerjarenplan 2014-2019, het budget, de boekhouding en de jaarrekening van de lokale besturen. De BBC is een geïntegreerd instrumentarium voor gemeenten om hun beleid:

- te plannen (meerjarenplan);
- de financiële vertaling daarvan te maken (budgetteren);
- te registreren (boekhouding);
- te rapporteren en evalueren (jaarrekening).

Het meerjarenplan 2014-2019 is het eerste plan dat volgens deze nieuwe regels wordt opgesteld. Een verplicht onderdeel van het meerjarenplan is de toelichting. Bij deze toelichting moet voortaan verplicht een omgevingsanalyse worden gevoegd. De opmaak van deze omgevingsanalyse is een noodzakelijk startpunt voor het formuleren van (prioritaire) beleidsdoelstellingen en vormt het fundament van het strategisch plan. De omgevingsanalyse dient met andere woorden als uitgangspunt om de beleidsprioriteiten te bepalen en aan visievorming te doen.

Beleidsmakers hebben meer nodig dan alleen maar goede ideeën. Een stadsbestuur moet bij de bepaling van haar beleid rekening houden met tendensen, specifieke kenmerken, opportuniteiten en knelpunten die zich voordoen. Een omgevingsanalyse vormt een aanzet voor een gericht en doeltreffender beleid. Hiermee wordt een objectief beeld geschetst van onze stad: een blauwdruk van de huidige toestand van de stad Tienen.

We hebben getracht om zo objectief mogelijk informatie uit de omgeving en de eigen organisatie te verzamelen en te analyseren. Op die manier konden relevante ontwikkelingen gedetecteerd en geordend worden. Een stadsbestuur opereert niet vanuit een vacuüm, maar bestaat alleen in relatie tot zijn omgeving.

Er is een overvloed aan informatie beschikbaar bij verschillende instanties en websites. Weinig cijfers worden echter op een gebruiksvriendelijke manier ontsloten en niet alles is in cijfers uit te drukken. Als stadsbestuur willen we hieraan tegemoetkomen door in deze omgevingsanalyse gegevens aan te bieden in een duidelijke en verwerkte vorm. Er werd steeds getracht om gebruik te maken van de meest recente resultaten. Om de Tiense cijfers te interpreteren, worden deze zoveel mogelijk vergeleken met de resultaten van vergelijkbare steden.

Het stadsbestuur wenst alle diensten en medewerkers te danken die hun steentje hebben bijgedragen aan de opmaak van deze omgevingsanalyse. Het is dankzij de inzet van de diensten dat deze omgevingsanalyse tot stand is kunnen komen.

Wij hopen dat elke lezer met deze omgevingsanalyse een zicht krijgt op de specificiteit van onze stad.

1. Situering en demografie

1.1 Situering

1.1.1 Ligging en profiel van onze gemeente

Op de grens van Vlaams-Brabant met Limburg en Wallonië situeert Tienen zich op de landkaart. Tienen is de grootste stad van het Hageland, centraal gelegen en goed bereikbaar dankzij de nabijgelegen autosnelweg E40 Brussel-Luik en de aanwezigheid van een treinstation. Met haar 7.000 hectaren omvat Tienen acht deelgemeentes: Oorbeek, Goetsenhoven, Hakendover, Sint-Margriete-Houtem, Vissenaken, Kuntich, Oplinter en Bost, met elk een overwegend landelijk karakter.

De inwoners van Tienen hebben de bijnaam 'Tiense Kwèèkers'. De oorsprong hiervan is terug te vinden in de eeuwig twist tussen Leuven en Tienen. Omstreeks 1380 besloten de Tienenaars in Kessel-Lo een hinderlaag te leggen voor de Leuvenaars. Toen ze na dit harde werk hun honger wilden stillen, roofden ze voor hun avondmaal enkele eenden in een nabijgelegen hoeve. De vogels maakten echter zoveel lawaai dat de vijand de hinderlaag te vroeg ontdekte en de Tienenaars moeiteloos kon overmeesteren. Momenteel zijn de Tienenaars met ongeveer 33.000 en hun aantal neemt de laatste jaren bestendig toe.

Tienen kent een rijk historisch verleden. Reeds ten tijde van de Gallo-Romeinen was Tienen een belangrijke nederzetting langs de heirbaan Keulen-Boulogne-sur-mer. De drie befaamde tumuli of grafheuvels te Grimde zijn hiervan de best bewaarde getuigen. De schatten uit het verleden vormen nog steeds een belangrijke troef en lokken tijdens het zomerseizoen menig toerist naar de stad.

Wie Tienen zegt, denkt aan suiker. Reeds in de eerste helft van de negentiende eeuw was er een suikerfabriek in Tienen gevestigd. Vandaag verwerkt de Tiense Suikerraffinaderij tijdens de bietencampagne 12.000 tot 13.000 ton suikerbieten per dag. Tienen trekt de laatste jaren ook de kaart van de gezonde voeding. Met het 'Feed Food Health'-project wil het een ondernemingsvriendelijk klimaat en de nodige faciliteiten bieden aan bedrijven die werkzaam zijn op dit gebied.

'Tienen, tintelende stad', dat is de slogan waarmee Tienen gepromoot wordt. Tintelend kan in verschillende betekenissen opgevat worden: tintelen van ambitie en plannen, van bedrijvigheid, maar ook van goesting en activiteiten. Tienen vervult dan ook een centrumfunctie in de regio op het vlak van vrijetijdsbeleving. Het aanbod is uitgebreid en het verenigingsleven bloeit, met als absolute apotheose het stadsfestival Suikerrock dat Tienen internationaal op de kaart zet.

1.1.2 Rijk historisch verleden: 1.000 jaar oud!

Tienen is een zeer oude stad waarvan de oorsprong teruggaat tot in de prehistorie. Op het Griepenveld ontdekten archeologen naast resten uit de IJzertijd (ca. 500 voor Christus), ook resten van een groot Gallo-Romeins grafveld en een Mithrastempel. De talrijke archeologische vondsten en de prominente aanwezigheid van drie grafheuvels of tumuli getuigen van het rijke Gallo-Romeinse verleden van de stad.

Het middeleeuwse Tienen ontstond rond twee woonkernen. De eerste bevond zich aan de rand van de oude Gallo-Romeinse vicus (de huidige stationsbuurt). Een tweede kern situeerde zich meer oostelijk, op de beter verdedigbare Sint-Germanusheuvel (de huidige Veemarkt). In de 9de eeuw duikt voor het eerst de naam Thuinas op.

In 1013 werd Thuinas tijdens het bewind van graaf Lambert I bij het graafschap Leuven gevoegd. De inwoners kregen stadsrechten en het jaar daarop werd de eerste muur gebouwd. De middeleeuwse stad Tienen was geboren.

Het graafschap Leuven werd het hertogdom Brabant en de hertogen waren Tienen welwillend. De stad vormde immers een bruggenhoofd tegen de prins-bisschop van Luik. Nieuwe vrijheden deden de materiële welvaart groeien en beïnvloedden ook de politieke en juridische slagkracht. Samen met Leuven, Brussel, Antwerpen, 's Hertogenbosch, Nijvel en Zoutleeuw, ondertekende Tienen de belangrijkste hertogelijke charters.

Ook de commercieel gunstige ligging op de belangrijke handelsroute die het oosten met het westen verbond, was hier niet vreemd aan. Vrij snel ontwikkelde zich een bloeiend gilden- en ambachtswezen. In de 14de eeuw kende Tienen haar economisch hoogtepunt door de ontwikkeling van een welvarende textielindustrie.

De volgende eeuwen ondervond de stad echter veel nadeel van haar strategische ligging. De directe nabijheid van de Luikse grens vormde een permanente bedreiging. Tijdens de Godsdienstoorlog tussen de katholieken en protestanten in de 16de en 17de eeuw bevond de stad zich in een diep dal, met de inname door een coalitie van Franse en Hollandse troepen op 9 juni 1635 als triest dieptepunt. De ravage die achterbleef was enorm en het zou decennia duren alvorens de stad zich uit de malaise kon werken.

Ook in de 18de eeuw beïnvloedden internationale conflicten het plaatselijke politieke leven. De regering van keizerin Maria-Theresia vormde een relatief rustige periode waarin Tienen langzaam van zijn oorlogstrauma's herstelde. In 1789 werd Tienen echter meegesleurd in de ongeregeldheden die uiteindelijk resulteerden in de Franse revolutie. In 1792 maakten de eerste Franse troepen hun opwachting in de stad. De regering van Napoleon I luidde voor Tienen een zeker herstel in. Napoleons veroveringspolitiek en zijn herhaalde conflicten met de andere Europese leiders zouden hem echter fataal worden. Op 3 mei 1815 werden in de herberg de Tinnen Schotel op de Grote Markt in Tienen de voorbereidende gesprekken gevoerd voor de slag bij Waterloo.

De eerste decennia van de 19de eeuw vormden een duidelijke mijlpaal in de geschiedenis van de stad. Van een wegwijnend 18de-eeuws provincieplaatsje, evolueerde Tienen naar een welvarende industriestad dankzij de introductie van de suikerindustrie die nauw verbonden was met de vruchtbare bodem en de landbouw in de regio. In 1836 werd de eerste suikerbietenfabriek gesticht en in 1849 vestigde de suikerfabriek zich op de plaats waar zich nu nog steeds de Tiense Suikerraffinaderij bevindt. In 1894 begon de echte industriële doorbraak van de Tiense Suikerraffinaderij.

Zowel op economisch als op bestuurlijk vlak heeft de stad Tienen steeds een centrumfunctie vervuld. In de middeleeuwen stond de stad aan het hoofd van de hoofdmeierij Tienen. Na de Franse revolutie, die resoluut schoon schip maakte met de oude bestuurlijke indelingen, werd Tienen de hoofdstad van een kanton dat 22 gemeenten telde. De gemeentefusies van 1971 en 1976 zouden hierin verandering

brenge. In 1971 werden de plattelandsgemeenten Bost en Oorbeek bij Tienen gevoegd. In datzelfde jaar waren ook Kuntich en Vissenaken samengevoegd. Vanaf 1 januari 1977 ontstond Groot-Tienen uit de fusie van de vroegere gemeenten Tienen-Bost-Oorbeek, Kuntich-Vissenaken, Sint-Margriete-Houtem, Oplinter, Hakendover en Goetsenhoven.

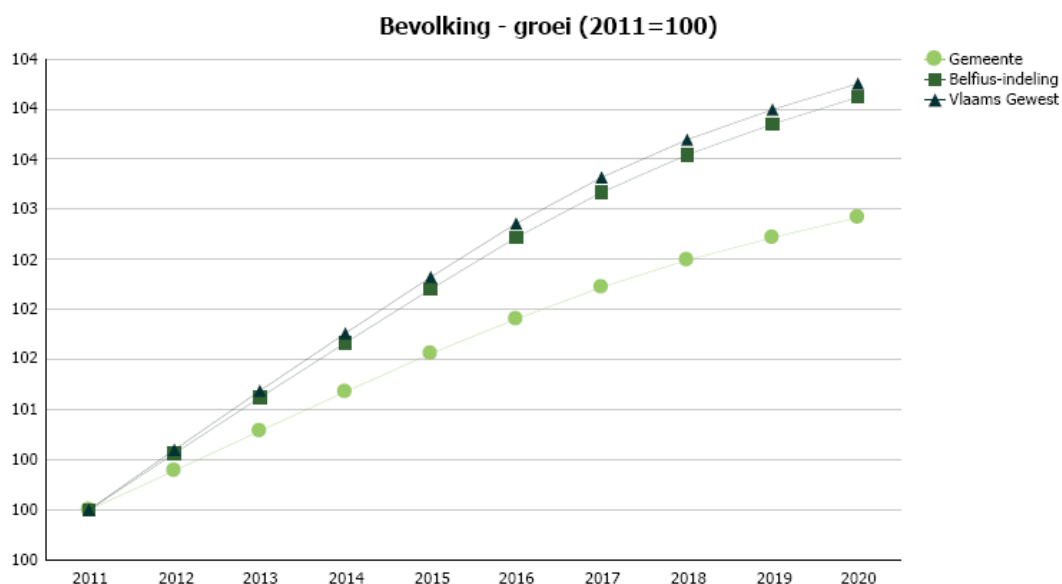
1.2 Demografie

1.2.1. Evolutie totale bevolking

In 2012 bestond de totale bevolking uit 32.987 inwoners. De evolutie gaat in stijgende lijn en verschilt voor Tienen niet van deze in vergelijkbare steden¹ (105 t.o.v. 105,6 %). In vergelijking met de provincie Vlaams-Brabant (+7,62 %) en het Vlaams Gewest (+6,97 %) kent Tienen een positieve bevolkingsaan groei van 8,65 % per 1.000 inwoners. Deze bevolkingsaan groei wordt in Vlaams-Brabant in belangrijke mate bepaald door het migratiesaldo (inwijkelingen), eerder dan door de natuurlijke aan groei.

1.2.2 Bevolkingsprojecties

Dezelfde trend komt tot uiting in de bevolkingsprojecties naar 2020, het verschil is niet noemenswaardig (102,9 ten opzichte van 104,1 of 1,02 % verschil). De aan groei van de bevolking die zich al een aantal jaren aftekent, zet zich ook tijdens de volgende jaren door. De projectie voorziet voor Tienen een gestage groei naar 33.528 inwoners in 2020.

¹ Om gemeenten met elkaar te kunnen vergelijken (benchmarken) is geopteerd voor een vergelijking met Vlaanderen, de provincie Vlaams-Brabant en met het gemiddelde van de groep waartoe de gemeente/stad behoort, volgens de typologie opgesteld door de studiedienst Belfius. Tienen behoort in deze typologie tot de vergelijkbare steden V5 (25 middelgrote steden). In de omgevingsanalyse wordt kortweg 'vergelijkbare steden' als terminologie gebruikt.

1.2.3. Bevolkingsstructuur – vergrijzende bevolking

Voor Tienen bedraagt het aantal ouderen van meer dan 65 jaar 20,90 % van de bevolking. Voor de vergelijkbare steden is dit 19,46 %, voor de provincie Vlaams-Brabant 18,02 % en voor het Vlaams Gewest 18,58 %. Het aantal ouderen van meer dan 80 jaar bedraagt voor Tienen 6,37 %. Voor de vergelijkbare steden 5,70 %, voor de provincie Vlaams-Brabant 5,34 % en voor het Vlaams Gewest 5,35 % (cijfers 1 januari 2012).

Gemeente	65-69 jaar	% 65-69 jaar t.o.v. totale bevolking	70-79 jaar	% 70-79 jaar t.o.v. totale bevolking	80+	% 80+ t.o.v. totale bevolking
Vlaams Gewest	321.901	5,07	518.268	8,16	339.643	5,35
Prov. Vlaams-Brabant	53.400	4,88	85.345	7,80	58.457	5,34
Arr. Halle-Vilvoorde	29.208	4,84	47.139	7,81	31.609	5,24
Arr. Leuven	24.192	4,93	38.206	7,79	26.848	5,48
Tienen	1.883	5,71	2.912	8,83	2.099	6,37

Het aantal 65-plussers stijgt, voor de 80-plussers geldt deze toename nog in sterkere mate. De groep van de hoogbejaarden (80+) is een snel uitbreidende groep die geconfronteerd wordt met een aantal specifieke noden. De noden hebben betrekking op gezondheid, huisvesting, (thuis)zorg en opvangmogelijkheden. Vanaf de leeftijd van 75 jaar, en in sterkere mate vanaf de ouderdom van 80 jaar, gaat de gezondheid achteruit. Het opvangen van deze vergrijzing is een grote uitdaging voor de komende jaren.

Een ideale leeftijdsverdeling heeft een piramidevorm: breed aan de basis, smaller naar de top toe. De geboortecijfers en het aandeel minderjarigen volstaan echter niet om de huidige aangroei van de oudere bevolking op te vangen. De Vlaamse bevolking vergrijsst en verzilvert en deze tendens zal zich in de toekomst nog sterker manifesteren. Dit is ook in Tienen het geval. Deze evolutie legt een zware druk op het beleid omdat te verwachten valt dat het aantal zorgbehoevenden (65-plussers en 85-plussers) de volgende jaren sterk zal stijgen.

Tienen											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Meer dan 65 jaar	6.381	6.433	6.494	6.512	6.515	6.544	6.580	6.661	6.702	6.750	6.896
Meer dan 80 jaar	1.407	1.467	1.535	1.634	1.721	1.775	1.838	1.907	1.931	1.999	2.100

Tienen											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kinderen 0 - 2,5 jaar	740	742	764	788	845	869	880	875	867	886	884
Kinderen 2,5 - 5 jaar	1.021	1.003	1.022	1.021	1.029	1.060	1.095	1.153	1.232	1.228	1.240
Kinderen 6 - 11 jaar	1.847	1.849	1.783	1.761	1.754	1.751	1.786	1.815	1.845	1.888	1.959
Jongeren 12 - 17 jaar	1.768	1.815	1.889	1.898	1.878	1.929	1.923	1.898	1.841	1.831	1.863

1.2.4 Natuurlijke groei

De natuurlijke aangroei van de bevolking is het aantal geboorten verminderd met het aantal overlijdens. Bij een negatieve natuurlijke aangroei ligt het aantal overlijdens hoger dan het aantal geboorten.

De natuurlijke aangroei gaat in stijgende en dalende lijn vanaf 2000 (-101) tot 2011 (-44), maar blijft over de hele periode negatief. In vergelijkbare steden verloopt de natuurlijke aangroei aanvankelijk in dalende lijn vanaf 2000 (-221) tot 2003 (-788), waarna de trend vanaf 2005 keert en positief wordt. In 2011 bedraagt de natuurlijke aangroei 197.

De natuurlijke aangroei per 1.000 inwoners is negatief (-1,34). In de provincie Vlaams-Brabant (+1,75) en in het Vlaams Gewest (+1,59) is deze aangroei van de bevolking positief.

1.2.5 Huishoudens

Kleine huishoudens

De alleenwonenden zijn voornamelijk gesitueerd in de steden. Algemeen vindt men een hoger aandeel alleenstaanden in meer verstedelijkte gemeenten. Dit heeft vooral te maken met het woningaanbod: er zijn daar meer kleinere woningen zoals appartementen en studio's ter beschikking. Dit geldt ook voor Tienen.

Het aantal alleenwonende vrouwen neemt af in Tienen (2000: 100 → 2009: 93,7). In vergelijkbare steden (2000: 100 → 2009: 118,5) en het Vlaams Gewest (2000: 100 → 2009: 115,7) gaat dit aantal in stijgende lijn. Ook het aantal alleenwonende mannen neemt af in Tienen (2000: 100 → 2009: 93,5), terwijl dit in vergelijkbare steden (2000: 100 → 2009: 126,6) en het Vlaams Gewest (2000: 100 → 2009: 123,8) in stijgende lijn gaat.

Het aantal alleenwonenden daalt dus in Tienen. Men verwacht echter een toename van het aantal eenpersoonshuishoudens tegen 2020. Alleenwonenden hebben een verhoogd risico om in armoede en isolement terecht te komen.

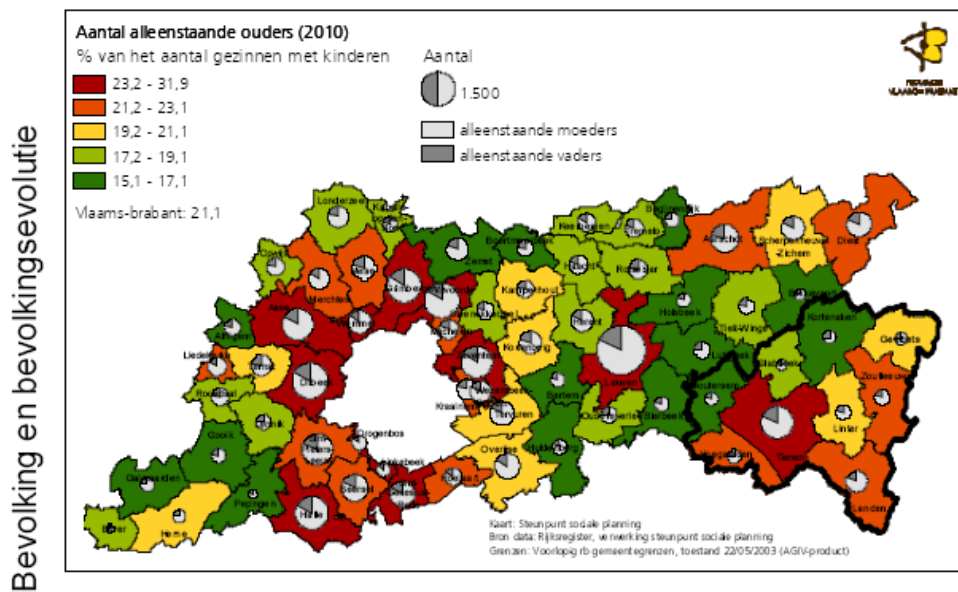
	Tienen										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Alleenwonende mannen	2.316	2.337	2.361	2.380	2.398	2.414	2.428	2.445	2.456	2.470	2.480
Groei (2010=100)	100,0	100,9	101,9	102,8	103,5	104,2	104,8	105,6	106,0	106,6	107,1

	Tienen										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Alleenwonende vrouwen	2.998	3.035	3.083	3.122	3.160	3.191	3.215	3.253	3.280	3.311	3.336
Groei (2010=100)	100,0	101,2	102,8	104,1	105,4	106,4	107,2	108,5	109,4	110,4	111,3

Alleenstaande huishoudens

Het aandeel alleenstaande ouders ten opzichte van het totaal van de huishoudens is hoog in Tienen. Het percentage in 2010 schommelt tussen de 23,2 en 31,9 %. Dit is merkbaar hoger dan het percentage voor de provincie Vlaams-Brabant (21,1 %).

Gezinsstructuur

Bevolking en bevolkingsevolutie

PROVINCIE VLAAMS BRABANT

Eenoudergezinnen lopen een sterk verhoogd risico op kansarmoede. Alleenstaande ouders hebben vaak te kampen met een veelheid aan problemen: emotionele problemen na een scheiding, een eigen inkomen moeten verwerven, met één inkomen rondkomen, opvang voor de kinderen vinden, ... Ook op de huisvestingsmarkt zitten ze in een moeilijke positie. De huur- en koopprijzen liggen in Vlaams-Brabant hoog, zodat het moeilijk is met één inkomen een geschikte woning te vinden. De sociale huisvestingsmaatschappijen krijgen meer en meer te maken met deze gezinsvorm.

1.2.6 Diversiteit

Personen met vreemde nationaliteit

Het aantal personen met een vreemde nationaliteit per 1.000 inwoners neemt in Tienen fors toe. In vergelijking met vergelijkbare steden evolueert Tienen van minder naar meer vreemdelingen per 1.000 inwoners. Zo waren er in 2005 20,1 inwoners van vreemde origine per 1.000 inwoners, in 2011 is dit aantal gestegen tot 40,4 per 1.000 inwoners (toename van 637 in 2005 naar 1.322 in 2011). In vergelijkbare steden was er een toename van 22,5 per 1.000 inwoners in 2005 naar 36,5 in 2011. In het Vlaams Gewest was er een toename van 49,2 in 2005 naar 67,9 in 2011.

Aanwezigheid van etnisch-culturele diversiteit

De stad Tienen kent een grote diversiteit. In 2012 zijn er 1.692 mensen met in totaal 100 verschillende nationaliteiten gevestigd. Onderstaande cijfers geven de niet-Belgische nationaliteiten in Tienen weer en niet de origines of ethniciteiten. Een belangrijk deel van de minderheden in België heeft ondertussen immers de Belgische nationaliteit verworven. Etniciteit verengen tot niet-Belgische nationaliteit zou er immers toe leiden dat we de grootte van minderheidsgroepen sterk onderschatten.

Op basis van bevolkingsgegevens 12 juni 2012:

Nederland	175	Frankrijk	38
Polen	165	Portugal	36
Marokko	93	Senegal	35
Italië	89	Hongarije (rep.)	30
Roemenië	78	Russische Federatie	30
Irak	72	Turkije	29
Kosovo	65	Iran	25
Duitsland (Bondsrep.)	63	Slowakije	25
Armenië	50	Servië en Montenegro	24
India	48	Congo (Dem. Rep.)	21

Tienen telt 3.223 inwoners die Belg geworden zijn, hen kunnen we beschouwen als genaturaliseerde Belgen. Zij worden opgenomen in het bevolkingsregister.

Inburgeringstrajecten

Nieuwkomers zijn verplicht om een inburgeringstraject te volgen. Een aantal groepen is vrijgesteld van de plicht tot inburgering. Het gaat om de niet-Belgische staatsburgers van een EU+-land en hun familieleden, om inburgeraars die al een inburgeringsattest hebben gehaald en om arbeidsmigranten die een tijdelijk verblijfsstatuut hebben dat kan leiden tot een definitief verblijf. Ook nieuwkomers van 65 jaar en ouder of nieuwkomers die ernstig ziek zijn of een handicap hebben, zijn niet verplicht een inburgeringstraject te volgen, net zomin als diegenen die een diploma kunnen voorleggen van het Belgische of Nederlandse onderwijs of die een volledig schooljaar hebben gevolgd in het onthaalonderwijs. Het aantal personen dat een inburgeringsattest heeft behaald, heeft betrekking op de inburgeraars die het inburgeringstraject volledig hebben doorlopen. Afhankelijk van de situatie van de betrokkene, bestaat dergelijk inburgeringstraject uit een basiscursus Nederlands, een cursus maatschappelijke oriëntatie en/of loopbaanoriëntatie. De inburgeraar wordt verwacht op regelmatige basis de lessen te volgen, zo niet kan hij administratief gesanctioneerd worden.

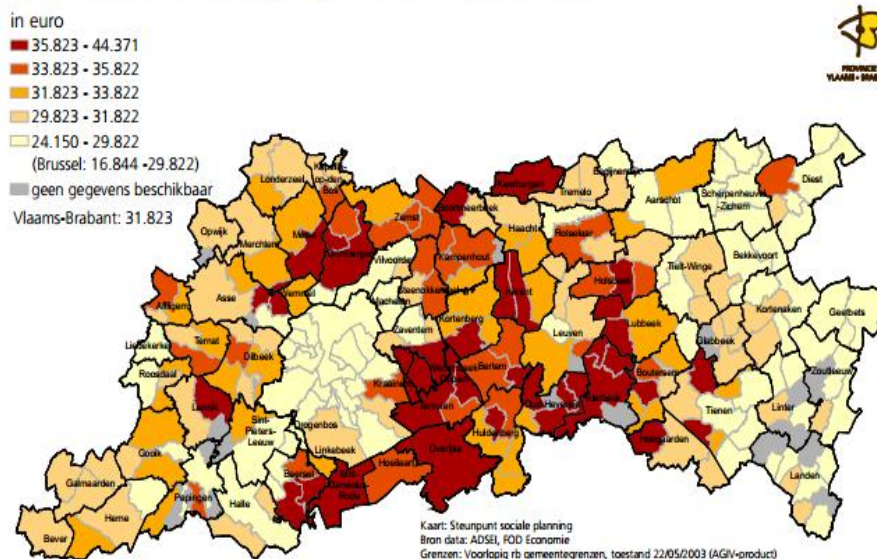
In Tienen nam het aantal inburgeraars sterk toe tussen 2010 (27) en 2011 (71), dit betekent een toename met 162,9 %. Voor vergelijkbare steden is de toename minder uitgesproken, van 652 in 2010 naar 987 in 2011, een toename met 51,38 %.

1.2.7 Sociaal profiel

Gemiddeld inkomen per inwoner

Het gemiddeld inkomen per inwoner in 2010 bedroeg voor Tienen 17.093 euro. Dit is 628 euro hoger dan voor de vergelijkbare steden (16.465 euro) en 494 euro hoger dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest. Vlaams-Brabant kent gemiddeld het hoogste inkomen van alle provincies. Uit de cijfers van de provincie Vlaams-Brabant betreffende de inkomensaangifte 2008 blijkt dat de laagste inkomens in Vlaams-Brabant te vinden zijn in het industriële gebied van de Zennevallei, van Halle tot Vilvoorde, en in het oosten van het Hageland, waaronder Tienen.

Kaart 4: Gemiddeld inkomen per aangifte op het niveau van deelgemeenten (2008)

Voor Tienen valt een groot verschil op tussen het centrum en sommige deelgemeenten. Zo ligt het gemiddeld inkomen per aangifte merkbaar hoger in Vissenaken, Kuntich en Overlaar-Oorbeek. Slechts twee gemeenten van de provincie scoren slechter dan Tienen: Zoutleeuw en Geetbets.

Aangiften lager dan 10.000 euro

Het aantal aangiften lager dan 10.000 euro wordt gebruikt als inschatting van de armoede. Het aandeel van deze aangiften ten opzichte van het totaal aantal aangiften bedraagt in 2010 voor Tienen 13,3 %. Voor de vergelijkbare steden is dit 14,3 % en voor het Vlaams Gewest 15,1 %.

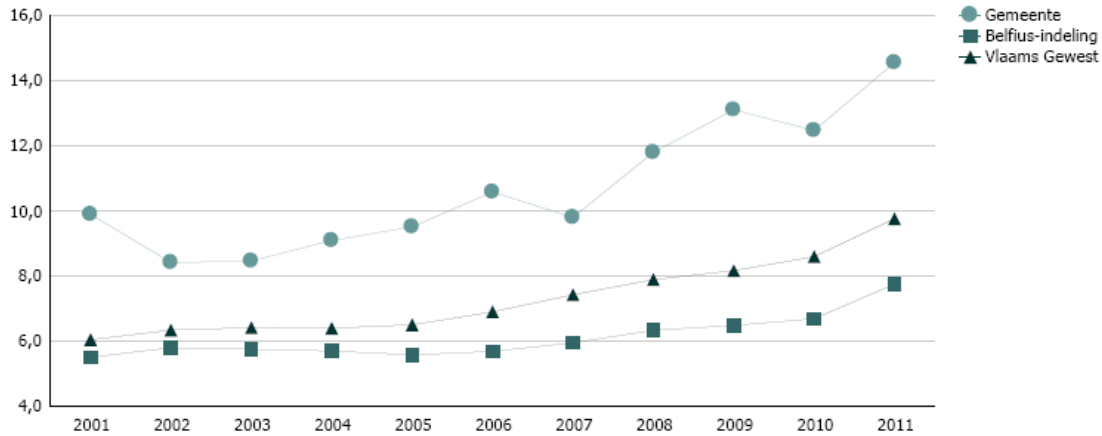
Algemeen kunnen we stellen dat rijke huishoudens hun inkomsten vooral uit wedden en lonen en in mindere mate uit bedrijfsinkomens halen, terwijl dat voor arme huishoudens vaak leeflonen, ziekte- en invaliditeits- en werkloosheidsuitkeringen zijn. Huishoudens die hun inkomen in belangrijke mate uit pensioenen halen, vallen eerder onder de lage inkomensgroepen. Personen met een vervangingsinkomen zijn een bijzondere risicogroep voor armoede. De uitkeringen liggen immers vaak onder de armoedegrens.

Kinderarmoede

Volgens Kind & Gezin is kansarmoede “een toestand waarbij mensen beknot worden in hun kansen om voldoende deel te hebben aan maatschappelijk hooggewaardeerde goederen, zoals onderwijs, arbeid, huisvesting. Het gaat hierbij niet om een eenmalig feit, maar om een duurzame toestand die zich voordoet op verschillende terreinen, zowel materiële als immateriële.” Uit deze definitie werden zes toetsingscriteria afgeleid. Op basis hiervan wordt nagegaan of een gezin al dan niet als kansarm wordt beschouwd.

Kind & Gezin definieert een gezin als kansarm wanneer aan minstens 3 van 6 toetsingscriteria is voldaan: beschikbaar maandinkomen, opleiding van de ouders, arbeidssituatie van de ouders, laag stimulatie-niveau, huisvesting en gezondheid. Kinderen die geboren worden in een kansarm gezin, lopen een verhoogd risico om als volwassene ook in een kwetsbare situatie terecht te komen.

Kansarmoede-index (= % geboorten in kansarme gezinnen in jaar x, jaar x-1 en jaar x-2)

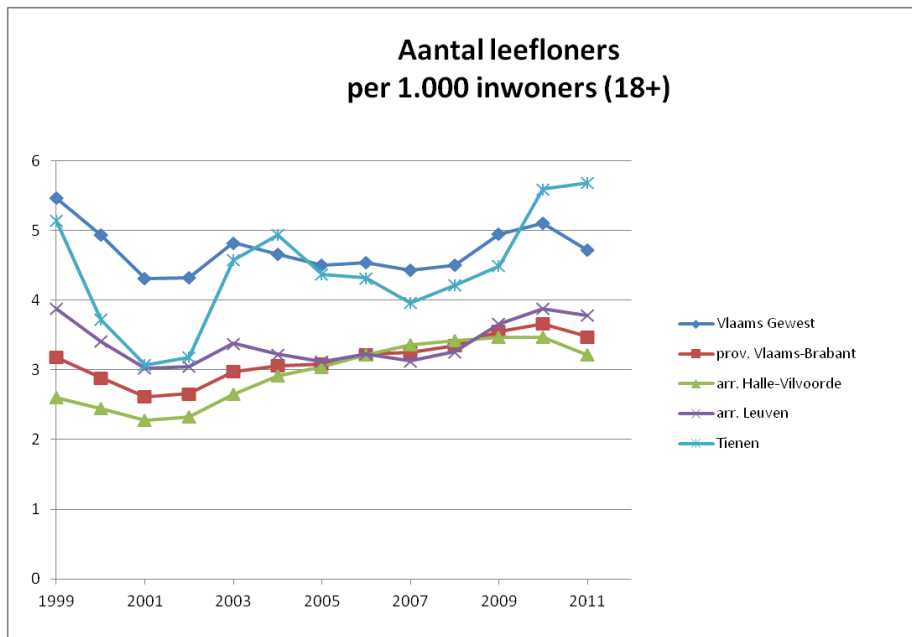

Het percentage geboorten in kansarme gezinnen is in Tienen merkkelijk hoger dan in de vergelijkbare steden en het Vlaams Gewest: 14,5 % in Tienen, 7,7 % in de vergelijkbare steden en 9,7 % in het Vlaams Gewest. Hoewel vanaf 2005 het aantal geboorten in kansarme gezinnen stijgt in heel Vlaanderen, is deze stijging in Vlaams-Brabant veel groter. Op provinciaal niveau wordt vooral in Leuven (14,79 %) en in Tienen (14,54 %) een groot deel van de kinderen geboren in een kansarm gezin.

Leefloontrekkers

Personen die niet over toereikende bestaansmiddelen (kunnen) beschikken, kunnen een beroep doen op een leefloon. We zien een stijging van het aantal leefloners in het algemeen en van het aantal leefloontrekkers van 18 tot en met 24 jaar.

In 2011 is 4,7 % van de Tiense bevolking leefloontrekkend (154 leefloontrekkenden). Voor vergelijkbare steden is dit 3,3 %, voor het Vlaams Gewest 3,8 %. In Vlaams-Brabant is 3,48 % van de bevolking leefloontrekkend. Uit onderstaande tabel blijkt dat het aantal leefloontrekkers in Tienen onverminderd stijgt vanaf 2007.

Wanneer een opdeling gemaakt wordt per leeftijd, blijkt dat het aantal leefloontrekkenden van 18 tot en met 24 jaar per 1.000 inwoners van 18 tot 24 jaar in Tienen 17,8 % bedraagt, terwijl dit voor de vergelijkbare steden 12,7 % is en voor het Vlaams Gewest 12,4 %. Ook hier merken we een forse toename sinds 2006.

Deze cijfergegevens zijn om twee redenen relevant: voor de inschatting van de nodige financiële middelen in het budget voor het OCMW (uitbetalingen leefloon en financiële steun) en als armoede-indicator voor het beleid (bv. actiepunten en acties binnen het sociaal beleid), zowel in algemene termen als naar specifieke doelgroepen (cfr. jongeren en armoede, alleenstaande moeders, ...).

Gezinnen met schuldenlast

Elektriciteit en verwarming zijn basisbehoeften. Daarom voorziet de energiewetgeving een aantal sociale maatregelen. Bij een budgetmeter moet men een elektriciteits- of aardgasmeter opladen door vooraf te betalen. Een budgetmeter wordt geplaatst door de netbeheerder Eandis. Het is pas als de commerciële energieleverancier mensen omwille van wanbetalingen dropt en men schulden maakt bij de netbeheerder dat, na advies van de Lokale Adviescommissie (LAC), een budgetmeter elektriciteit en/of gas wordt geplaatst.

Het aantal gezinnen met een budgetmeter kan bijgevolg een aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van 'arme' inwoners. Tienen scoort hoog qua gezinnen met een schuldenlast die beschikken over een actieve budgetmeter. Zo hebben 17,1 tot 25 gezinnen per 1.000 gezinnen een actieve budgetmeter.

Uit het jaarverslag van het OCMW blijkt dat van de 646 gezinnen die door het OCMW begeleid werden in 2012, er 18 in een procedure collectieve schuldenregeling zaten waarbij de instelling voor schuldbemiddeling aangesteld is als schuldbemiddelaar. Voor 170 gezinnen liep een procedure collectieve schuldenregeling waarbij een externe schuldbemiddelaar is aangesteld.

Gerechtigden mantel- en thuiszorg

Gebruikers van de zorgverzekering zijn zwaar zorgbehoevenden die in de thuissituatie verzorgd worden. Ook bewoners van een woonzorgcentrum of een psychiatrisch verzorgingstehuis kunnen een beroep doen op de zorgverzekering. Ze ontvangen een (forfaitaire) tegemoetkoming in de kosten voor niet-medische zorg.

Het aantal gerechtigden op mantel- en thuiszorg steeg tussen 2003 en 2011 zowel in Tienen, als in vergelijkbare steden en het Vlaams Gewest. De stijging is in Tienen echter meer uitgesproken: +91,13 % (in de vergelijkbare steden +61,34 % en in het Vlaamse Gewest +56,44 %). Het valt op dat de mate waarin ouderen beroep doen op de zorgverzekering sterk gelijkloopt met de mate waarin de in de gemeente geprogrammeerde uren gezinszorg gerealiseerd worden (zie 3.4.5 Zorg).

1.2.8 Senioren

Aantal gerechtigden op inkomensgarantie voor ouderen (IGO)

Ouderen (65+) die over onvoldoende bestaansmiddelen beschikken, kunnen een beroep doen op een inkomensgarantie voor ouderen (IGO). Het gebruik van enkele uitkeringen, nl. leefloon, inkomensgarantie en tegemoetkoming hulp aan bejaarden, kan een aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van 'arme' ouderen of ouderen met een verminderde zelfredzaamheid. Bij een hoog aandeel ouderen dat gebruikmaakt van een uitkering, is het echter ook mogelijk dat zij goed op de hoogte zijn gebracht van het bestaan van deze uitkeringen (bv. door een sociale dienst of organisatie).

In Tienen hebben tussen de 3,4 en 5,1 % van de ouderen (65+) recht op inkomensgarantie voor ouderen (IGO). Voor Vlaams-Brabant ligt dit percentage op 3,3 %.

Onveiligheid en onveiligheidsgevoelens bij ouderen

Uit het ouderenbehoefteonderzoek blijkt dat de onveiligheid niet groter noch kleiner is in Tienen dan in de Vlaamse vergelijkingsgroep (gemeenten met een gelijkaardige vergrijzingsgraad) en de even verstedelijkte gemeenten (gemeenten met een gelijkaardige bevolkingsdichtheid). De Tiense ouderen hebben echter meer angst om lastiggevallen te worden op straat (39,4 %). Dit verwijst echter eerder naar de angst voor de situatie dan naar het al dan niet meegemaakt hebben van de situatie zelf. Senioren tussen 70 en 80 jaar hebben al vaker te maken gehad met onveiligheid in het verkeer (31,7 %) en met angst voor diefstal en inbraak (39,4 %).

Het onveiligheidsgevoel bij de Tiense ouderen is groter dan dat van alle vergelijkingsgroepen. Voor alle bevroegde items geven ze een hogere score. Zo geeft 33,3 % aan een matig en 44,3 % een ernstig onveiligheidsgevoel te hebben. Dit is opmerkelijk hoger dan in Vlaanderen en komt op het Brussels niveau. 43,6 % van de Tiense senioren komt 's avonds nooit op straat (een record in Vlaanderen). De hoge gemiddelde leeftijd van de Tiense senioren en het feit dat er meer vrouwen zijn bevroegd, kan hierin meespelen. 80-plussers hebben een groter onveiligheidsgevoel.

55,7 % geeft aan ontevreden te zijn over de staat van de voetpaden. 31,8 % is ontevreden over het verkeersveiligheidsbeleid, 26,3 % over de zichtbaarheid van de politie op straat, 20,4 % over de groeninfrastructuur en 19 % over het aanbod van het openbaar vervoer.

Eenzaamheidsgevoelens bij ouderen

Uit het ouderenbehoefteonderzoek (2009) blijkt dat het netwerk van de Tiense senioren minder uitgebreid is dan dat van de senioren in de Vlaamse vergelijkingsgroep (gemeenten met een gelijkaardige vergrijzingsgraad) en uit even verstedelijkte gemeenten (gemeenten met een gelijkaardige bevolkingsdichtheid). Met kinderen, kleinkinderen en andere familieleden hebben de Tienenaars minder contacten dan alle vergelijkingsgroepen. Ten opzichte van gemeenten met een gelijkaardige vergrijzingsgraad hebben de senioren vaker contacten met burens of mensen uit de wijk.

De ouderen uit Tienen zijn meer kwetsbaar dan de ouderen uit de vergelijkingsgroep uit gemeenten met eenzelfde bevolkingsdichtheid. Ze hebben vaker gezondheids- en huisvestingsproblemen en kampen met vereenzaming en financiële problemen. 80-plussers zijn vaker hulpbehoevend en hebben meer te lijden onder een gebrek aan zorg, gezondheidsproblemen, vereenzaming en huisvestingsproblemen. Senioren die moeilijker rondkomen scoren voor elk van de bevroegde problemen hoger dan ouderen die makkelijker rondkomen.

SAMENVATTING

Tienen is een eeuwenoude stad met veel potentieel. De beperkte bevolkingsaanwinst is voornamelijk te danken aan instroom. Alhoewel het gemiddeld inkomen per inwoner hoog ligt, blijkt Tienen toch ook met een relatief hoge graad van kansarmoede te kampen. Tienen kent een vergrijzende bevolking. De stad telt een groot aantal senioren in verhouding tot de volledige populatie. Deze bevolkingsgroep zal ook in de toekomst de nodige aandacht vragen op het vlak van wonen en zorg.

2. Openbare infrastructuur, mobiliteit, natuur- en milieubeheer

2.1 Openbare infrastructuur

2.1.1 Onderhoud en vernieuwing

Openbare infrastructuur wordt voornamelijk aangelegd in functie van het transport van personen en goederen en de bereikbaarheid van particuliere en openbare locaties. De openbare infrastructuur omvat wegen, voet-, fiets- en spoorwegen, kanalen en bevaarbare waterlopen en is belangrijk voor de economische activiteit in een gemeente/stad, regio en gewest. Naast de doorstroming en bereikbaarheid, zijn ook aspecten zoals verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid in toenemende mate belangrijk.

In toepassing van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, het provinciaal ruimtelijk structuurplan en het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, werd Tienen bestemd als kleinstedelijk gebied in het zuidelijk deel van het Hageland. Daardoor wordt aan Tienen een belangrijke rol toebedeeld inzake tewerkstelling, wonen, ontspanning, cultuur, onderwijs, toerisme, enz. De verkeersstromen die daardoor worden gegenereerd, dienen op doordachte wijze te worden geleid naar die verkeerswijze die daarvoor het best geschikt is, rekening houdend met de hierboven aangehaalde aspecten van doorstroming, bereikbaarheid, verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid. Het wegencategoriseringsplan en het mobiliteitsplan vormen de basis om deze doelstellingen te bereiken. Voor de realisatie ervan worden bij de heraanleg van een weg of weggedeelte de mobiliteitsprincipes toegepast, zodat op termijn de doelstellingen van het mobiliteitsplan en het wegencategorisatieplan worden nagestreefd.

Gelijktijdig met de infrastructuurwerken aan de wegverharding, worden ook de nutsleidingen zoals riolering, waterleiding, elektriciteit, aardgas, telecommunicatie en openbare verlichting op peil gebracht. Waar nodig en mogelijk wordt voor de infrastructuurwerken aan wegen maximaal samengewerkt met andere instanties zoals het Vlaams Gewest, de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij, de provincie Vlaams-Brabant, de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij POM, Aquafin, Infrax/Riobra en De Lijn. Dit om een meerwaarde te geven aan de projecten en om bijkomende financiële middelen te bekomen. Deze werkwijze werd recent o.m. toegepast bij de wegen- en rioleringswerken op het industrieterrein Soldatenplein (Viander), de 'Feed Food Health'-site ter hoogte van het bedrijf Bosch, de Goossensvest en omgeving, de Moespikvest, de Hannuisteseenweg, de ruilverkaveling Vissenaken, het fietsroutenetwerk 'Beleef Het Groen', het fietsknooppuntennetwerk en de aanleg van diverse lokale fietspaden.

Daarnaast werd recent ook geïnvesteerd in het uitvoeren van buitengewoon onderhoud aan wegen met inbreng van maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid en -leefbaarheid zoals op de Oorbeeksesteenweg en in het centrum van Oorbeek, in het centrum van Kumtich, aan de verbinding tussen Vissenaken en Kumtich en in de Avendorenstraat, de Hoegaardenstraat en de Waterstraat.

Waar geen herinrichting werd toegepast, werden ook onderhoudswerken uitgevoerd aan wegen in beton en asfalt om de levensduur van de wegverharding te verzekeren en de leefbaarheid te verbeteren. Het betrof hier het vervangen van slijtlagen en het vernieuwen van verzakte betonplaten, dit zowel in het stadscentrum als in de dorpskernen, alsmede aan de verbindingswegen tussen het centrum en de deelgemeenten.

Tot slot worden nog werkzaamheden uitgevoerd door eigen personeel, aannemers of de nutsmaatschappijen inzake het preventief en curatief vervangen van de lampen van de openbare verlichting, het herstellen van lokale schade, het maken van huisaansluitingen, het verhelpen van storingen en defecten, het vegen van de straten, het opruimen van zwerfvuil en sluikstort, het reinigen van de waterontvangers, het ontstoppen van rioleringen, het snoeien van bomen, het aanbrengen of vernieuwen van wegsignalisatie en wegmarkering, het uitvoeren van kleine aanpassingswerken, het ruimen van sneeuw en het strooien van dooizout, het ruimen en maaien van bermen, afwateringsgrachten en baangrachten, het aanleggen en herstellen van stoepen op individuele aanvraag, enz.

Tienen telt in totaal bijna 384 km wegen. Deze zijn onderverdeeld in verschillende types:

Deelgemeente	Aantal straten	Km gewest-weg	Km provincie-weg	Km weg van gr. verk.	Km gemeenteweg (KWS, beton, ...)	Km gemeenteweg (steenslag, dolomiet, ...)	Km voetweg	TOTAAL (km)
Tienen-Centrum	247	14,159	0,000	4,518	72,581	10,564	2,224	104,046
Kumtich	81	4,370	0,000	10,153	19,327	26,671	0,245	60,766
Oplinter	54	0,000	0,000	8,900	14,256	21,844	0,862	45,862
Hakendover	42	2,606	0,000	7,434	16,571	1,270	1,902	29,783
Vissenaken	55	3,566	0,000	6,447	13,885	15,952	1,190	41,040
Sint-Margriete-Houtem	29	0,000	0,000	5,435	7,808	7,379	1,345	21,967
Goetsenhoven	61	3,601	0,000	6,414	21,260	5,834	0,000	37,109
Overlaar (Hoegaarden)	21	2,490	0,000	0,896	2,908	3,911	0,425	10,630
Bost	32	3,116	0,000	1,866	12,153	2,477	0,098	19,710
Oorbeek	14	0,000	0,000	2,645	2,337	5,117	0,024	10,123
Bunsbeek	5	1,160	0,000	0,000	0,057	1,689	0,000	2,906
TOTAAL	641	35,068	0,000	54,708	183,143	102,708	8,315	383,941

Totaal gemeentewegen = 348,873 km.

Gemeentewegen zonder wegen van groot verkeer = 294,165 km.

Overzicht van de uitgevoerde wegenwerken voor de periode 2006-2013: zie bijlage 1.

Overzicht van de projecten ter vernieuwing van de openbare verlichting voor de periode 2006-2013: zie bijlage 2.

Overzicht van de aangelegde fietsroutes: zie bijlage 3.

2.1.2 Aandacht voor netheid

De stad ontvangt meer en meer meldingen en klachten over de netheid van het openbaar domein. Deze meldingen worden hoofdzakelijk genoteerd door de gemeenschapswachten. De meldingen die aangereikt worden door de politie, beëdigde ambtenaren of medewerkers van de stadsdiensten vormen een minderheid.

Uit de meldingen blijkt dat er de laatste jaren een sterke toename van sluikestort is vast te stellen. Sluikestort wordt vaak aangetroffen in grachten langs verbindingswegen tussen woonkernen en in holle wegen in landelijk gebied.

Voor het opruimen van sluikestort in de randgemeenten wordt er elke werkdag een ploeg van 2 mensen op pad gestuurd. In het centrum van de stad wordt er dagelijks voor deze taak - en dit in het kader van sociale tewerkstelling - een beroep gedaan op een ploeg van een 5-tal mensen.

Daarnaast ontvangt de technische dienst vaak meldingen over overvolle straatvuilbakjes. Op het grondgebied van de stad bevinden zich een 250-tal straatvuilbakjes. Ze worden tweemaal per week, op dinsdag en donderdag, geleidigd door de maatschappij die het huisvuil ophaalt. De technische dienst

organiseert op vrijdag een extra ronde in het centrum van de stad. In het weekend wordt er voor deze taak, in het kader van sociale tewerkstelling, beroep gedaan op een ploeg van een 4-tal mensen.

In de omgeving van de glascontainers wordt er vaak afval aangetroffen dat niet in de glascontainer thuishoort. De technische dienst ruimt twee keer per week de omgeving van de glasbollen op. De zwarte punten werden geïnventariseerd en aan de politie bezorgd. Ze bevinden zich voornamelijk in de buurt van grootwarenhuizen.

Op wekdagen ruimt een ploeg van een 5-tal mensen van de Broeders Alexianen dagelijks het zwerfvuil op in het centrum van de stad.

Pleinen en straten waar op dinsdag, vrijdag of zondag markt wordt georganiseerd, worden na afloop van de markt gereinigd. Deze taken worden deels manueel, deels machinaal uitgevoerd. Zo wordt er o.m. beroep gedaan op een straatstofzuiger met, indien nodig, ondersteuning van de veegwagen.

Onkruid in plantvakken, baangoten, op pleinen en fiets- en voetpaden worden deels chemisch en deels mechanisch bestreden. De chemische bestrijding gebeurt manueel. Voor de mechanische bestrijding beschikt de stad over een veegwagen en een tractor die met onkruidborstels kunnen uitgerust worden. Waar mogelijk wordt in samenwerking met de dienst leefmilieu en Natuurpunt aan ecologisch bermbeheer gedaan. Deze taken worden deels in eigen beheer en deels door een ploeg van de Broeders Alexianen uitgevoerd.

Grasbermen en baangrachten worden tweemaal per jaar door een daarvoor aangestelde firma gemaaid. Conform het Bermbesluit start de eerste maaibeurt op 15 juni, een tweede maaibeurt volgt vanaf 15 september. Het maaisel wordt onmiddellijk afgevoerd naar een erkende verwerkingsinstallatie.

Grasvelden behoren tot het openbaar domein en worden om de drie weken gemaaid. De technische dienst kan voor deze taak 4 zitmaaiers met opzuigsysteem, 1 zitmaaier met mulchingmaaidek en 4 kleine zelftrekkende grasmaaiers inzetten.

Hagen en struiken worden naargelang de noodzaak één of meerdere keren per jaar gesnoeid of geschoren. Hiervoor werd een onderhoudsplan opgesteld. Stamschot van bomen wordt eenmaal per jaar verwijderd. Bomen worden, afhankelijk van het type boom, gesnoeid of geknot. De frequentie van de snoeibeurt hangt af van de aangeplante soort. De verwijderde takken worden gehakseld en als grondbedekker gebruikt.

Om de veiligheid van de burger te garanderen, worden afgevallen bladeren in de herfst met behulp van een opzuigwagen van stoepen, paden en pleinen verwijderd.

Watervangers worden, om verstoppingen te vermijden, in opdracht van de rioolbeheerder in de lente en in de herfst preventief gereinigd. Defecte of verzakte watervangers worden door de technische dienst hersteld of vervangen.

Er werd ook een plan opgesteld om jaarlijks een tiental kilometer baangrachten te ruimen en te profileren. Het ruimen van grachten en beken niet behorend tot een wateringsgebied, wordt in eigen beheer uitgevoerd.

Voor het bestrijden van sneeuw en ijzel wordt er jaarlijks een winterplan opgesteld. De stad beschikt over 3 zoutstrooiers en 3 sneeuwruimers om de wegen sneeuw- en ijsvrij te houden.

Gaten en verzakkingen in de wegen worden zo spoedig mogelijk hersteld. Daarom werd er in 2011 een gietasfaltketel aangekocht. Verzakkingen in voetpaden worden in eigen beheer hersteld.

Straatmeubilair en bushokjes worden eenmaal per jaar gepoetst.

2.2 Mobiliteit

2.2.1 Bereikbaarheid per trein, bus, auto, fiets of te voet

De regionale aantrekkingskracht of -functie die uitgaat van Tienen, betekent inzake mobiliteit het aantrekken, verzamelen en doorverbinden. Om de leefbaarheid in de omliggende regio te vrijwaren en te versterken, is het aangewezen om de verkeersaanrekkings niet enkel te laten verlopen via individueel autogebruik, maar ook de mogelijkheden voor langzaam verkeer en collectief vervoer fundamenteel te versterken. Concreet betekent dit dat de categorisering van het wegennet en het doortochtenbeleid op de gewestwegen en in de dorpskernen op punt gesteld moet worden, met aandacht voor het openbaar streekvervoer, een fietsroutenetwerk en de bereikbaarheid van de stationsomgeving. Een beheersing van het autogebruik en het stimuleren van alternatieve, duurzame verkeerswijzen is noodzakelijk.

Tienen is gelegen langs het op- en afrittencomplex 25 van de E40 en is dus met de auto vlot bereikbaar. De R27 en de Invalsweg fungeren als verzamelwegen naar het aansluitingspunt op de E40.

Het treinstation Tienen (interregionaal knooppunt) geeft IC-verbindingen naar Leuven/Brussel en Landen/Luik-Hasselt waardoor Tienen (en de regio) zeer goed ontsloten wordt via het spoor. De bushaltes en het stationsplein werden in 2000-2001 heraangelegd waarbij het comfort voor de busgebruikers werd verbeterd en het stationsplein, met aandacht voor voetgangers en fietsers, werd vernieuwd.

Het recent opgemaakt strategisch masterplan inzake de herontwikkeling van de stationsomgeving voorziet in de uitbouw van een multimodale stationsknoop (d.i. een verzamelpunt waar verschillende soorten verkeers- en vervoerselementen elkaar kruisen) en een herstructurering van de publieke ruimte en infrastructuur. Hierbij wordt aandacht gegeven aan de uitbouw van een efficiënt voor- en natransport met de auto, de fiets en het openbaar vervoer. Het plan voorziet de realisatie van een pendelparking aan de zuidzijde van het spoor met ontsluiting naar de R27 en de nodige ruimte voor fietsenstallingen.

Samen met de Vlaamse vervoersmaatschappij De Lijn werd de openbare vervoerstructuur geoptimaliseerd. De Lijn heeft het project 'Basismobiliteit' uitgewerkt voor het Hageland. Het openbaar vervoeraanbod in Tienen omvat, naast de reguliere lijnen, ook snel-, school-, markt-, bel- en nachtbusen. Ook de Waalse vervoersmaatschappij TEC verzorgt een lijn tussen Tienen en Hannuit voor de inwoners van Bost en Goetsenhoven. De bushaltes worden door de stad onderhouden en uitgebouwd. Waar mogelijk en noodzakelijk worden schuilhuisjes geplaatst (deels gesubsidieerd door De Lijn, deels via een publiciteitsfirma). Bij herinrichtingswerken wordt maximale aandacht gegeven aan het optimaliseren van de halte-infrastructuur en de toegankelijkheid ervan.

Bij de opbouw van het fietsroutenetwerk voor de stad Tienen werd rekening gehouden met zowel de functionele als de recreatieve fietser. Zo werd, in samenspraak met de provincie, een bovenlokaal fietsknooppuntenetwerk uitgetekend. Samen met de lokale fietsroutes biedt dit netwerk een alternatief voor het autoverkeer. In de periode 2006-2013 werd een bedrag van 6.901.220 euro geïnvesteerd in de uitbouw van het fietsroutenetwerk op het grondgebied Tienen. Hiervan werd 3.731.450 euro gesubsidieerd door de provincie en het Vlaams Gewest (zie tabel bijlage 4).

Belangrijk binnen het bovenlokaal netwerk zijn de intergemeentelijke verbindingen en de verbindingen tussen de kernen van Tienen. Dit netwerk is gericht op de dagelijkse, functionele verplaatsingen naar school, de werkplek of de winkels. Het zorgt voor veilige fietsverbindingen tussen de verschillende bovenlokale fietsassen. Ook belangrijk hierbij is de aansluiting van de verschillende fietsroutes met elkaar en met het openbaar vervoer.

Binnen het stadscentrum wordt zoveel mogelijk gestreefd naar een mix van verkeerssoorten, aangezien de beperkte ruimte gelijktijdig wordt opgeëist door diverse verkeersdeelnemers van verblijfsactiviteiten. De

inrichting van het openbaar domein is dan ook gericht op het meervoudig ruimtegebruik. Voetgangers zijn een belangrijke groep van weggebruikers. Bij de heraanleg van voetpaden wordt dan ook extra aandacht gegeven aan het comfort en de toegankelijkheid van de voetpaden voor andersvaliden (zie bijlage 4).

2.2.2 Parkeergelegenheid en fietsenstallingen

Eén van de belangrijkste doelstellingen van het huidige mobiliteitsplan is het doorgaand verkeer in het stadscentrum te ontmoedigen door de invoering van een verkeerssluw, commercieel centrum en een lussensysteem. Hiermee wordt in eerste instantie het doorgaand verkeer uit het centrum geweerd. Aan dit lussensysteem werd een parkeerbeleid gekoppeld op basis van de bestaande parkeervoorzieningen. Het parkeerbeleid is een efficiënt middel om te sturen op het gebruik van de auto en de leefbaarheid in het stadscentrum. Bij de uitwerking ervan ging de aandacht vooral uit naar het centrum van Tienen, aangezien hier de grootste concentratie van activiteiten plaatsvindt en de parkeerproblematiek hier het meest manifest aanwezig is.

Het parkeerbeleid wordt geflankeerd door een verkeerscirculatieplan dat enerzijds de bestuurders zo efficiënt mogelijk begeleidt naar een parkeerplaats en anderzijds het stadscentrum zo veel mogelijk verkeerssluw houdt. Bij het opstellen van het parkeerbeleidsplan werd uitgegaan van het 'parkeerdifferentiatieprincipe'. Dit principe is gebaseerd op de gedachte dat de meest aantrekkelijke parkeerplaatsen het duurst zijn inzake tarief, terwijl de parkeerduur er relatief beperkt is. Naarmate men verder van het centrum parkeert, wordt de parkeerduur langer en het tarief goedkoper. Uitzondering wordt gemaakt voor de bewoners van het centrum die een bevoorrechte positie krijgen via de invoering van een jaarlijks te betalen bewonerskaart. Dit 'parkeerdifferentiatieprincipe' werd in 2003 ingevoerd via een uitbestedingsopdracht.

Concessie Apcoa

De stad Tienen ging in 2003 een concessie aan met de firma Apcoa Belgium voor de exploitatie van het betalend parkeren in het centrum van Tienen. Apcoa verzekert het goede beheer van de parkeerautomaten en staat in voor de vaststelling en inning van de parkeergelden. Personeelsleden van Apcoa staan in voor de regelmatige controle van het betalend parkeren en zijn gemachtigd om retributies uit te schrijven aan personen die het retributiereglement niet naleven. Bovendien betaling aan de parkeerautomaten, kan men ook betalen via SMS.

Het stadsbestuur trof een overeenkomst met de concessiehouder. In de hele binnenstad mag een kwartier gratis geparkeerd worden mits voorlegging van een gratis parkeerticket voor 15 minuten, af te halen aan de parkeerautomaten.

Daarnaast staat Apcoa in voor het uitreiken van bewonerskaarten aan de bewoners van bepaalde straten in het centrum van Tienen. Het betreft de straten die tot een blauwe zone of een zone betalend parkeren behoren. De binnenstad van Tienen werd voor het betalend parkeren opgedeeld in 6 parkeerzones. Met de bewonerskaart kunnen de bewoners in alle straten parkeren die tot dezelfde zone behoren, met uitzondering van de handelsstraten en parkeervrije straten. Per gezin worden maximum 2 kaarten afgeleverd. Personen die een medisch beroep uitoefenen, kunnen zich een jaarabonnement aanschaffen tegen een gunstig tarief.

Gratis parkings en betaalparkings

In Tienen is een goede mix aanwezig van gratis parkings en betaalparkings. Een troef is de Kazerneparking, een grote gratis parking op het Sint-Jorisplein in het hart van de stad. In totaal zijn er in Tienen, met randparkings inbegrepen, ongeveer 3.800 parkeerplaatsen beschikbaar.

Volgende gratis parkings bevinden zich op wandelafstand van het centrum:

Gratis parking op wandelafstand van het centrum	Aantal plaatsen
Sint-Jorisplein (parking Kazerne)	370
Albertvest (parking Het Hoekske)	63
Parking zwembad	45
Stationsparking Vooraan (kant Zijdellingsestraat)	325
Achteraan (kant Grijpen)	890
Vinckenboschvest	142
Leopoldvest	39
Moespikvest	64
Sliksteenvest	50

In totaal betreft het een kleine 2.000 gratis parkeerplaatsen. Welgeteld 1.121 parkeerplaatsen bevinden zich dan weer in de blauwe zone (parkeerschijf verplicht). Tot slot zijn er 682 betalende parkeerplaatsen in Tienen.

De belangrijkste betalende parkings bevinden zich op de volgende locaties:

Betalende parkings	Aantal plaatsen
Parking Alexianenweg	80
Grote Markt	110
Parking Kazerne (aan Spar)	52
Parking Veemarkt	43

Bij grote evenementen (bv. Suikerrock) bestaat de mogelijkheid om te parkeren in de scholen die dan hun voorzieningen tijdelijk ter beschikking stellen.

Fietsenstallingen

Tienen telt in het centrum van de stad 562 fietsenstallingen. Circa de helft hiervan bevindt zich aan of in de onmiddellijke omgeving van het station. De rest vindt men verspreid terug in de binnenstad. In tegenstelling tot de fietsenstallingen in het centrum, worden deze aan het station ten volle benut.

2.2.3 Veiligheid in het verkeer

Een grootschalige bevraging bij de inwoners van onze politiekezone wees uit dat onder de benaming 'verkeersonveiligheid' de volgende 3 items werden aangeduid als de meest belangrijke: onaangepaste snelheid, agressief rijgedrag en hinderlijk parkeren.

Controleren op alcohol in het verkeer werd door de meeste respondenten opgegeven als belangrijkste prioriteit.

Voor een overzicht van het aantal uitgevoerde alcoholcontroles, bemande en onbemande snelheidscontroles en roodlichtnegatie voor de periode 2009-2012: zie bijlage 5.

Verkeersongevallen

Het totaal aantal verkeersongevallen evolueerde in stijgende lijn, van 619 in 2008 tot 689 in 2011. In 2012 was er dan weer een terugval tot 623. De daling werd vooral genoteerd in de categorie ongevallen met stoffelijke schade. Bij de ongevallen met dodelijke afloop werden in de statistieken ook die ongevallen

meegeteld waarbij de bestuurders tijdens het rijden een dodelijke aandoening hebben gekregen. In 2010 waren dat 2 dergelijke ongevallen, in 2012 één.

Jaar	Ongevallen met onderlinge regeling	Stoffelijke schade	Lichamelijk letsel	Doden	Totaal
2012	291	209	122	1	623
2011	296	268	125	0	689
2010	266	263	122	4	655
2009	270	250	118	1	639
2008	238	252	127	2	619

Acties inzake duurzaam en veilig naar school: het schoolvervoerplan

De stad zet de laatste jaren, in samenwerking met de scholen, zwaar in op verkeersveiligheid en dit op verschillende manieren. Zo is het schoolvervoerplan een geheel van maatregelen die jongeren moeten stimuleren te voet, met de fiets of met het openbaar vervoer naar school te gaan. Naast aanpassingen aan de infrastructuur, waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan de zwakke weggebruikers, voorziet het schoolvervoerplan concrete initiatieven inzake sensibilisatie en educatie die leerlingen én ouders moeten leren zich veiliger en duurzamer in het verkeer te begeven.

Om de verkeersdrukte aan de schoolpoorten in goede banen te leiden zetten basis- en secundaire scholen gemachtigde opzichters in. Deze hebben de bevoegdheid het rijverkeer tegen te houden zodanig dat groepen kinderen/scholieren het zebrapad op een veilige manier kunnen oversteken. Heel wat basisscholen maken bovendien gebruik van de zgn. verkeersmaatjes: felgekleurde fluo-figuurtjes die aan de schoolpoort worden geplaatst om automobilisten attent te maken op de aanwezigheid van schoolkinderen. Politie en gemeenschapswachters oefenen op regelmatige basis toezicht uit voor en na schooltijd.

Daarnaast werd nog een waaier van andere initiatieven genomen met het oog op het verhogen van de verkeersveiligheid, zowel in het basis- als in het secundair onderwijs (schoolbereikbaarheidskaarten, fietsbehendigheidsparcours, mobiel verkeerspark, praktijklessen dode hoek, aanleg fietsexamenroute, fietscontroles, jongeren-pv gekoppeld aan verkeersvormingsklas, ...).

Alle initiatieven kaderen binnen de leerlijn die in de scholen wordt gehanteerd in het kader van de verkeerseducatie.

2.3 Natuur- en milieubeheer

2.3.1 Afvalbeleid

Het afvalbeleid beoogt een optimale service naar de bevolking, een correcte afvoer van de afvalstromen en het beheersen van de afvalhoeveelheden met aandacht voor een duurzame en nette leefomgeving. De gescheiden ophaling van huishoudelijke afvalstoffen en de werking van het containerpark is hierbij essentieel.

De stad Tienen voldoet aan de wettelijke randvoorwaarden: er is een huis-aan-huisinzameling van restafval (1 x per week), van pmd (om de 2 weken), van gft (om de 2 weken) en van papier en karton (elke maand). Grof vuil en snoeihout worden op afroep huis-aan-huis opgehaald (bepaalde data 1 à 2 keer per maand). Er is een containerpark waar herbruikbare materialen worden aanvaard.

De hoeveelheid restafval per inwoner bedraagt jaarlijks 165 kg. Dit is hoger dan het Vlaams gemiddelde van 149,9 kg. De hoge tonnage, gekoppeld aan de hoge verwerkingskosten, is het gevolg van jarenlang ongewijzigde retributies, een stijgende aanbreng op het containerpark van gelijkgesteld KMO-afval (omwille van de minimale tarifiëring tegenover de reguliere privékanalen) en een stijgende aanbreng op het containerpark door niet-inwoners van Tienen (omwille van de minimale tarifiëring tegenover de omliggende gemeenten).

Er staan glasbakken op 24 plaatsen op het grondgebied van Tienen. 54 textielcontainers staan op zowel openbaar als privédoel. De stad heeft een overeenkomst met een erkend kringloopcentrum. Jeugdverenigingen kunnen op bepaalde tijdstippen en plaatsen inzamelingen van papier en karton organiseren, mits het afsluiten van een overeenkomst met de stad.

De stad streeft naar een afvalarm straatbeeld. Op jaarbasis wordt 200 ton zwerfvuil, sluikeafval en veegvuil verzameld, afgevoerd en verwerkt. Dit betekent een uitgave van ongeveer 500.000 euro. Achterlaten van zwerfvuil en sluikestort wordt ontmoedigd. Er wordt jaarlijks een opruimactie georganiseerd waaraan een 100-tal vrijwilligers meewerken, goed voor het inzamelen van 1 ton afval. Voor de aanpak van de vervuiling van het openbaar domein wordt het belastingreglement op het verwijderen van sluikestort toegepast. Dit is enkel mogelijk mits identificatie van de dader. Hiervoor werden beëdigde ambtenaren aangesteld die gemachtigd zijn om vaststellingen te doen in het kader van het desbetreffend belastingreglement. In 2010 werden 90 verslagbladen opgesteld, in 2011 85 en in 2012 62.

2.3.2 Riolering en bodemverontreiniging

Riolering

Rioleringen hebben, als deel van de openbare infrastructuur, als doel de opvang en het transport van hemelwater (regen, sneeuw) en afvalwater van woningen en bedrijven naar een hydraulisch lager gebied. Rioleringen zijn onafscheidelijk verbonden met de ontvangende waterlopen. Beide hebben impact op elkaar en dienen daarom gezien te worden als één systeem.

Voor Tienen centrum is er sinds 1940 een rioleringsstelsel met zuiveringsstation (gelegen langs de Ambachtenlaan). Dit stelsel is van het gemengd type, waarbij zowel hemel- als afvalwater in één buis opgevangen worden. Op enkele uitzonderingen na, waren alle straten voorzien van riolering en het merendeel van deze rioleringen was verbonden met het zuiveringsstation. Voor de deelgemeenten waren de rioleringen eerder overwelfde grachten die uitmondten in open waterlopen.

Onder impuls van de Europese Gemeenschap en de daaruit voortvloeiende richtlijnen van de Vlaamse overheid, werd een versnelde uitbouw van de nodige rioolwaterzuiveringsinfrastructuur vooropgesteld opdat tegen 2027 de openbare waterlopen een goede fysische en chemische toestand zouden hebben.

Voor heel Vlaanderen werden zuiveringszones afgebakend waarbij voor iedere zuiveringszone een rioolwaterzuiveringsinstallatie werd voorzien. Bijkomend werden er ook zoneringsplannen opgemaakt die per gemeente aangeven of de zuivering van een bebouwd perceel individueel of collectief moet gebeuren.

Voor Tienen werden volgende zuiveringszones bepaald:

- Tienen centrum met de deelgemeenten Kuntich, Hakendover, Bost, Oorbeek en Goetsenhoven, alsmede een deel van de buurgemeente Linter (Wommersom);
- Vissenaken met delen van de buurgemeenten Boutersem en Glabbeek;
- Oplinter met de deelgemeente Sint-Margriete-Houtem en een deel van Linter (Wommersom).

Het zuiveringsstation Tienen werd gemoderniseerd en de verbindingen met Kuntich, Hakendover, Bost en Wommersom werden gerealiseerd. In Vissenaken werd een nieuw zuiveringsstation gebouwd waarop naast Vissenaken ook delen van de buurgemeenten Boutersem (Kerkom) en Glabbeek (Attenrode-Wever) werden aangesloten. Voor Oplinter werd een nieuw zuiveringsstation gebouwd en de verbinding met de buurgemeente Linter (Wommersom) is in werking.

Door deze reeds uitgevoerde werken aan zuiveringsstations en rioleringen, ligt de rioleringsgraad (aantal straten voorzien van een openbare straatriolering) in Tienen momenteel op ongeveer 90 % en de zuiveringsgraad (aantal bebouwde percelen waarvan het afval in een zuiveringsinstallatie terecht komt) op ongeveer 82 %. In vergelijking met Vlaanderen (84 % rioleringsgraad en 79 % zuiveringsgraad) scoort Tienen dus goed.

De recent uitgevoerde werken op het Industrierrein Soldatenplein (dossier 'Viander') zullen zorgen voor een betere beheersing van de waterstromen, het verlagen van het hoogwaterpeil in het centrum en een verbetering van het rendement van het zuiveringsstation. Het aanleggen van een gescheiden rioolstelsel met afkoppeling van regen- en afvalwater langs de Vesten en de N29 (Diestsesteenweg) en N223 (Aarschotsesteenweg), alsmede langs de Oude Mene tussen het industrierrein Grippenlaan, de Viaductstraat en de Mulkstraat, zullen binnen afzienbare tijd zorgen voor een vermindering van wateroverlast en een verbetering van het rendement van de afvalwaterzuivering.

Zoals vermeld in de omgevingsanalyse inzake openbare infrastructuurwerken, worden rioleringswerken waar nodig en mogelijk best gecombineerd met de vernieuwing of aanpassing van wegen en nutsleidingen. Door in een later stadium de nodige rioleringswerken uit te voeren in Oplinter, Sint-Margriete-Houtem, Oorbeek, Overlaar en Goetsenhoven zouden de riolerings- en zuiveringsgraad voldoende moeten stijgen, zodat een goede toestand van de oppervlaktewateren bereikt wordt, overeenkomstig de richtlijnen van Europa en het Vlaams Gewest.

Bodemverontreiniging

De oppervlakte te saneren grond tegenover de totale oppervlakte bedraagt 2,24 %. Het percentage voor Vlaanderen is 1,15. Deze oppervlakte t.o.v. de totale oppervlakte is groot in vergelijking met andere steden. Tienen heeft een industrieel verleden. De meeste bedrijven met risicoactiviteit zijn gevestigd op grote terreinen in industriezones.

De oppervlakte te saneren industriegrond tegenover de totale oppervlakte te saneren grond bedraagt 98,5 %. De verontreinigde sites liggen in industriezones en niet in andere gebieden, met uitzondering van enkele benzinstations. Een aantal oude bedrijfssites werd reeds gesaneerd: Gallic, een oude gasfabriek, benzinstations, opslagplaatsen voor gevaarlijke stoffen, ... Bij overdrachten worden er onderzoeken opgestart en wordt er gesaneerd.

OVAM beheert de dossiers over de verontreinigde en de te saneren sites. Afhankelijk van de aard van de verontreiniging en de beschikbare middelen, worden saneringen opgelegd of ambtshalve uitgevoerd. De stad Tienen voorziet jaarlijks een bedrag om calamiteiten onmiddellijk op te volgen.

2.3.3 Milieubeheer

Natuurbeheer en biodiversiteit

De stad Tienen maakt deel uit van een nieuw regionaal landschap aansluitend op de vier bestaande regionale landschappen, waardoor een nagenoeg gebiedsdekkend netwerk van regionale samenwerkingsverbanden met betrekking tot natuur en landschap gerealiseerd wordt. Het nieuw regionaal landschap Zuid- Hageland bestaat uit de volgende gemeenten: Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaken, Landen, Linter, Tienen en Zoutleeuw. De doelstellingen van een regionaal landschap zijn de bevordering en de promotie van het streekeigen karakter, de natuurrecreatie en -educatie, het natuurbehoud (zoals gedefinieerd in het decreet op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu) en het beheer, het herstel, de aanleg en de ontwikkeling van kleine landschapselementen. Door deze samenwerking werkt de stad mee aan het versterken van de streekidentiteit, het vrijmaken van meer middelen voor natuur- en landschapszorg en het creëren van extra tewerkstelling in deze sector. De stad Tienen ondersteunt de werking van vzw Natuurpunt en werkt samen met de vereniging om een aantal projecten te realiseren die de biodiversiteit verhogen.

De stad Tienen ondertekende op 2 juli 2008 het charter van de biodiversiteit in Oost-Brabant. Tienen heeft 7 koestersoorten waarvoor acties op het terrein worden ondernomen.

De stad ondersteunt natuurverenigingen bij de aankoop van gronden op het grondgebied Tienen, met de bedoeling deze in te richten en te beheren als natuurgebied. Tienen heeft binnen de gemeentegrens ongeveer 51,7 ha erkende natuurgebieden: het Aardgat, het Tiens Broek, de Rozendaalbeek, de Zijp, het Terrassenlandschap Kumtich, het Hooibos en bosjes in Goetsenhoven, een deel van de Paddenpoel en een stuk spoorwegzate te Rommersom.

Voor de realisatie van natuurbeheerwerken in het buitengebied, doet de stad Tienen beroep op de INL-ploeg van IGO Leuven. Met dit project worden de gemeenten gestimuleerd om binnen een vooraf bepaald inhoudelijk kader een natuur- en landschapsbeleid te realiseren, en tevens een actief, gericht en doordacht beleid te voeren inzake duurzame tewerkstelling van laaggeschoolde langdurig werklozen. Het project kadert binnen de samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest en het milieubeleidsplan van de stad. De samenwerking loopt tot 31 december 2013.

Het bermbesluit dateert van 27 juni 1984 en is van kracht sinds 1 januari 1985. De stad Tienen heeft haar bermen steeds overeenkomstig de bepalingen van het besluit gemaaid. Dit zorgvuldig maaibeheer heeft geleid tot een aantal waardevolle bermen in Tienen. Om het bermbeheer te verfijnen, is de opmaak van een bermbeheerplan van start gegaan.

Lokaal groenbeleid

Op het grondgebied van Tienen bevinden zich belangrijke groenelementen in de vorm van 'houtig erfgoed' zoals het stadspark, gelegen in de Dr. J. Geensstraat en beschermd als stadsgezicht. In het park bevinden zich ook een Japanse notenboom en een trompetboom, beschermd als monument. Eveneens beschermd zijn de holle weg 'De Longa', een mammoetboom en een Californische torreyia in het kasteelpark te Ast, een gewone plataan aan 'Het Eiksken', een Japanse notenboom in een private tuin in de Veldbornstraat en op een privaat perceel in de Danebroekstraat en de tumuli of Romeinse grafheuvels in Grimde.

Het streven naar duurzaamheid, dynamisme en diversiteit bij het beheer van parken en groenzones zijn de prioriteiten in het lokaal groenbeleid. Adviesverlening over een geschikte plantenkeuze voor de groenaanleg bij de aanleg van openbare infrastructuur, is een onderdeel van het groenbeleid dat bijdraagt tot duurzame oplossingen.

Een duurzame visie op het aanwezige groen, zowel op openbaar domein als op privé-eigendommen, wordt bereikt door middel van het betreffende vergunningenbeleid (natuur- en kapvergunningen, stedenbouwkundige vergunningen, kapmachtigingen en toelatingen voor het bebossen van landbouwgrond).

De reglementering betreffende subsidies voor het aanplanten en onderhouden van landschapselementen, is een natuurgerichte maatregel die zijn steentje bijdraagt tot de biodiversiteit.

Duurzame ontwikkeling

Uitwerken van een klimaatbeleid

Het Vlaams-Brabants klimaatengagement werd door de stad Tienen ondertekend en veronderstelt de uitwerking van acties om de CO₂-uitstoot te verminderen. Voor de publieke gebouwen van de stad met een oppervlakte van meer dan 500 m² zijn de EPC (energieprestatiecertificaten) opgemaakt conform het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het Energiebesluit van 19 oktober 2010. Er bestaat een energie-audit voor het stadhuis, het zwembad en het Vrijtijdscentrum. De energieboekhouding wordt opgevolgd in de gebouwen van de stad en het AGB. Tienen koopt momenteel geen groene stroom, maar zal dit wel doen vanaf 1 januari 2016.

De stad als voorbeeldfunctie

De stad Tienen werkt aan duurzaamheid binnen de eigen organisatie en sensibiliseert de bevolking op dit vlak. De stad heeft een voorbeeldfunctie en communiceert over de duurzame maatregelen die ze neemt, zijnde het energiebeleid, de opmaak van een masterplan openbare verlichting, een duurzaam aankoopbeleid en de afbouw van het pesticidengebruik.

Op vlak van duurzame mobiliteit verleent de stad een terugbetaling van het trein- en busabonnement en een fietsvergoeding aan haar werknemers voor het woon-werkverkeer. Voor dienstverplaatsingen zijn in het stadhuis en bij de buitendiensten 10 dienstfietsen beschikbaar. Personeelsleden maken maximaal gebruik van vervoerskaarten van bus en trein voor verplaatsingen buiten de stad.

Milieuvergunningen

Voor het verbeteren van de leefkwaliteit door de aanpak van hinder en overlast, beschikt de stad Tienen over een milieutoezichthouder. Op het grondgebied Tienen worden 51 klasse 1 bedrijven geëxploiteerd waarvan 2 Seveso-bedrijven. Er zijn 131 klasse 2 inrichtingen en 111 meldingsplichtige inrichtingen. Klachten van uiteenlopende aard worden naargelang de inhoud opgevolgd, of doorverwezen naar de desbetreffende diensten. De stad sensibiliseert en communiceert over diverse hindersoorten.

SAMENVATTING

Tienen aantrekkelijk en vlot bereikbaar houden, vraagt permanente aandacht voor de herinrichting en het herstel van de openbare infrastructuur. Hierbij dient steeds rekening gehouden te worden met de principes van doorstroming, bereikbaarheid, verkeersveiligheid en -leefbaarheid. Er wordt steeds gestreefd naar het combineren van wegenwerken met werken aan de nutsleidingen.

Ook het onderhoud vraagt een grote investering van mensen en middelen, vooral voor het ruimen van zwerfvuil en sluikstort. Een beleidsplan voor de aanpak van achtergelaten afval op openbaar domein, zal ook in de toekomst noodzakelijk zijn.

Tienen heeft heel wat troeven in handen dankzij haar vlotte bereikbaarheid. Dit, gecombineerd met een verkeersluw centrum dat gemakkelijk te bereiken via een lussensysteem en voorzien is van voldoende (gratis en betalende) parkeergelegenheid en degelijke fietsenstallingen, moet ervoor zorgen dat inwoners

en bezoekers die gebruikmaken van verschillende vervoersmogelijkheden, zich op een aangename en veilige wijze op het grondgebied kunnen verplaatsen.

Sensibilisatie en repressie gaan hand in hand. Op uitdrukkelijke vraag van de bevolking wordt zowel preventief als repressief aandacht besteed aan het verhogen van de verkeersveiligheid in onze stad.

Tienen maakt deel uit van het nieuw regionaal landschap Zuid-Hageland. Zowel in het lokaal groenbeleid, als in het uitwerken van een klimaatbeleid staat duurzaamheid voorop.

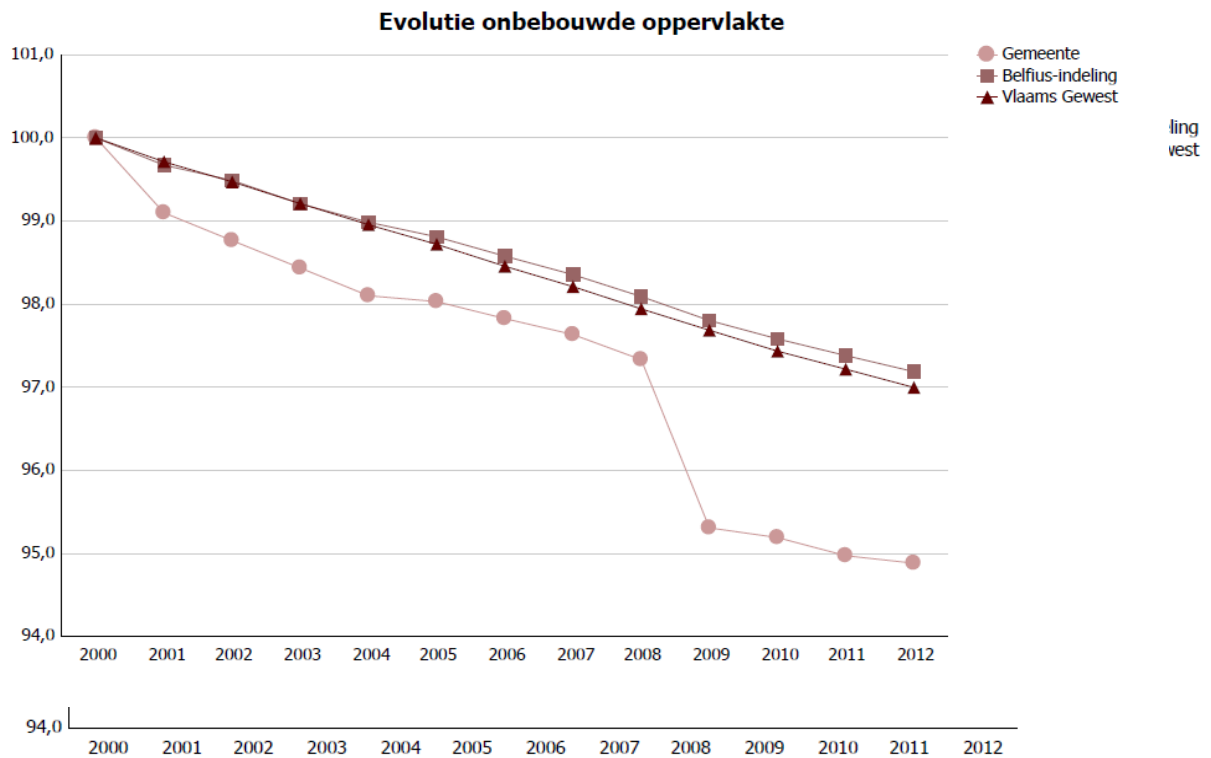
3. Wonen in Tienen

3.1 Huisvesting

3.1.1 Betaalbaar wonen

Evolutie bebouwde en onbebouwde percelen

Of een perceel al dan niet als bebouwd wordt gedefinieerd, wordt bepaald door het kadaster. Dit verdeelt de percelen in categorieën. Wanneer een perceel bv. 5 % bebouwd is, wordt dit als volledig bebouwd beschouwd. Dus niet enkel de woningen worden in deze lijst opgenomen. In het jaar 2009 werden er meer percelen opgenomen in de lijst met gebouwen, ongeacht de inkleuring op het gewestplan. Dit wil zeggen dat de controledienst van het kadaster een inhaalbeweging maakt om het kadastraal inkomen bij te werken. Dit gebeurt niet overal tegelijk waardoor er zich verschuivingen in de curve voordoen.

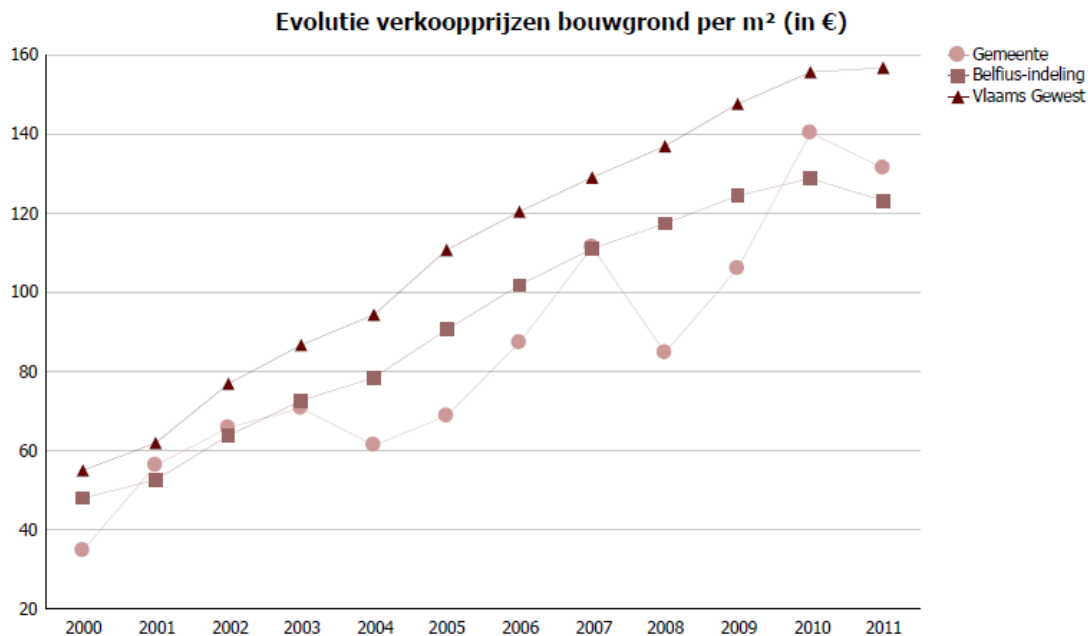

De stad beschikt momenteel over een eerder goedgekeurde inventaris van onbebouwde percelen. Deze werd opgesteld op basis van de inventaris opgemaakt door de provinciale dienst huisvesting en grondgebied. Dit aanbod wordt vervolgens verfijnd met berekeningen op basis van eigen veldwerk. Het gaat enkel over percelen in woongebied in ruime zin. Eind 2013 zal dit register onbebouwde percelen afgewerkt zijn.

Evolutie verkoopprijzen bouwgrond per m²

Tienen volgt de algemene evolutie in prijsstijging van bouwgronden niet. Er is bijna een verviervoudiging van de prijs in vergelijking met 2000, terwijl de prijzen in vergelijkbare steden en het Vlaams Gewest minder sterk gestegen zijn. Daaruit kan afgeleid worden dat Tienen een enorme inhaalbeweging maakt.

Verder kan vastgesteld worden dat de markt zeer wisselvallig, zelfs onstabiel reageert. Zo was er in 2007 geen verschil met de vergelijkbare steden en slechts 16 % verschil met het Vlaams Gewest. Een jaar later, in 2008, lagen de prijzen dan weer 60 % lager dan algemeen in het Vlaams Gewest. T.o.v. 2010 is de gemiddelde verkoopprijs in Tienen en de vergelijkbare steden wat gedaald, terwijl in het Vlaams Gewest sprake is van een status quo.

Kort samengevat is er dus voor Tienen, na een verviervoudiging van de prijzen in de periode 2000-2010, een lichte daling van 6,7 % in 2011. In 2011 liggen de prijzen 6,7 % hoger dan in vergelijkbare steden, maar nog steeds 19,3 % lager dan in het Vlaams Gewest.

Evolutie verkoopprijs van woonegelegenheden

Hier moet een onderscheid gemaakt worden tussen 3 marktsegmenten:

1) Appartementen, flats en studio's

Tussen 2000 en 2011 is de prijs in Tienen gestegen met 243,2 %. In vergelijkbare steden steeg de prijs met 215,7 %, in het Vlaams Gewest met 217,3 %. Hoewel de gemiddelde verkoopprijs in Tienen sterk verhoogd is, blijft deze nog steeds ruim onder het gemiddelde in het Vlaams Gewest. Ook in vergelijking met gelijkaardige steden zijn de appartementen, flats en studio's in Tienen gemiddeld goedkoper.

2) Gewone woonhuizen

In de periode 2000-2011 volgt de gemiddelde verkoopprijs in Tienen de algemene stijgende tendens van vergelijkbare steden en het Vlaams Gewest. In Tienen steeg de gemiddelde prijs met 232,7 %, in de vergelijkbare steden met 228,9 % en in het Vlaams Gewest met 237,3 %. Een woonhuis in de vergelijkbare steden is gemiddeld 20.455 euro duurder dan in Tienen, een woonhuis in het Vlaams Gewest gemiddeld 46.394 euro duurder.

3) Villa's, bungalows en landhuizen

In de periode 2000-2011 is de gemiddelde verkoopprijs in Tienen iets meer gestegen dan in de vergelijkbare steden en het Vlaams Gewest. Opvallend voor Tienen is een uitgesproken stijging van de prijs in 2011 t.o.v. 2010, terwijl de prijsstijging in de vergelijkbare steden en het Vlaams Gewest minder groot is. De gemiddelde verkoopprijs in Tienen ligt nog altijd onder het gemiddelde in de vergelijkbare steden en het Vlaams Gewest.

Sociale huisvesting

Het decreet betreffende het grond- en pandenbeleid verplicht alle Vlaamse gemeenten een sociaal woonaanbod te realiseren. Op 31 december 2007 werd er een nulmeting uitgevoerd naar de stand van zaken van het aanbod aan sociale huurwoningen, koopwoningen en kavels. Deze cijfers vormen het uitgangspunt voor de bepaling van het bindend sociaal objectief dat tegen 2023-2020 moet gerealiseerd worden.

Aanbod sociale huurwoningen op 31 december 2007:

Gemeente	Sociale huurwoningen (Sociale Huisvestingsmaatschappij)	Sociale huurwoningen (Sociaal Verhuurkantoor)	Sociale huurwoningen totaal	Aandeel sociale huur
Tienen	439	46	485	3,32 %

Aanbod sociale koopwoningen op 31 december 2007:

Gemeente	Sociale koopwoningen	Sociale kavels	Aandeel sociale koop / kavels
Tienen	54	0	0,37 %

Het bindend sociaal objectief voor Tienen komt neer op 257 sociale huurwoningen, te verwezenlijken tegen 2023, 127 sociale koopwoningen en 6 sociale kavels, te verwezenlijken tegen 2020.

Zolang dit objectief niet gehaald is, moet bij grotere verkavelings- en bouwprojecten een sociale last worden opgelegd, waarbij de verkavelaar of de bouwheer verplicht wordt een percentage aan sociale woningen te realiseren. Daarnaast moet ook een percentage bescheiden woonaanbod opgelegd worden. Het decreet bepaalt de voorwaarden en de percentages sociaal en bescheiden woonaanbod.

Begin oktober 2013 is er in vergelijking met de nulmeting op 31 december 2007 een toename van 74 sociale huurwoningen, maar geen verhoging van het aantal sociale koopwoningen en sociale kavels. De geplande woonprojecten van de sociale initiatiefnemers zouden, aangevuld met de sociale last van 49 koopwoningen uitgevoerd door een projectontwikkelaar, moeten volstaan om het objectief binnen de vooropgestelde termijn te bereiken.

Sociaal verhuurkantoor

De stad werkt samen met het sociaal verhuurkantoor SVK WoonregT vzw dat actief is in de regio. Het werkingsgebied beslaat het grondgebied Tienen, Landen, Zoutleeuw, Boutersem, Geetbets, Hoegaarden, Kortenaeken en Linter. Het zwaartepunt van de werking situeert zich in Tienen. De samenwerking tussen de stad en de vzw manifesteert zich door de afvaardiging van een vertegenwoordiger in de beheersorganen. Daarnaast geeft de stad financiële steun aan SVK WoonregT vzw bestaande uit een forfaitaire werkingsvergoeding en een patrimoniumvergoeding gekoppeld aan de verdere uitbouw van het aantal huurwoningen op het grondgebied Tienen.

De activiteiten van het sociaal verhuurkantoor zijn gericht op het inhuren en onderverhuren van betaalbare woningen aan mensen met een bescheiden inkomen die het moeilijk hebben op de woningmarkt. Het verhuurkantoor schakelt de private huurmarkt in als aanvulling op het sociale huurwoningaanbod. De

laatste jaren is er extra ingezet op de kwaliteit van het aanbod. De woningen liggen bovendien gespreid over het grondgebied zodat concentratie vermeden wordt en een sociale mix in de hand gewerkt wordt.

Regiefunctie met betrekking tot kwaliteit en evenwichtige sociale mix

In uitvoering van de Vlaamse wooncode treedt de stad op als regisseur van het lokale woonbeleid. De Vlaamse wooncode bepaalt dat gemeenten sociale woonprojecten moeten stimuleren en erop moeten toezien dat de sociale woonorganisaties, het OCMW en de gemeente zelf in het belang van de inwoners zo veel mogelijk onderling overleg plegen om de sociale woonprojecten op elkaar af te stemmen. Via deze regiefunctie kan de stad er zorg voor dragen dat de activiteiten van publieke en private woonactoren gericht zijn op de realisatie van een kwalitatief woonaanbod met een evenwichtige spreiding van woonvormen voor diverse bevolkingsgroepen.

De stad organiseert een sociaal woonoverleg waar, naast het OCMW en de sociale initiatiefnemers, ook medewerkers van Wonen Vlaams-Brabant en de dienst wonen van de provincie Vlaams-Brabant aanwezig zijn. Op dit overleg worden onder meer de geplande sociale woonprojecten en de realisatie van het bindend sociaal objectief besproken.

Studie omtrent huisvesting

Tienen heeft vanuit de provincie Vlaams-Brabant een taakstelling gekregen met betrekking tot de realisatie van bijkomende woningen, omschreven in de afbakening kleinstedelijk gebied Tienen.

De stad laat een studie uitvoeren naar de mogelijkheden om deze behoefte aan bijkomende woonegelegenheden in te vullen, zowel via inbreidingsprojecten als door uitbreiding en ontwikkeling van bijkomende ruimte voor woningbouw. De studie dient een duidelijk beeld te geven van de ontwikkelingsmogelijkheden in het centrum en in de woonuitbreidingsgebieden.

De stad is ingegaan op het aanbod van de provincie Vlaams-Brabant om deze studie te cofinancieren. Met de studie wil de stad op een kwalitatieve wijze werken aan haar woonbeleid en Tienen verder ontwikkelen als woonstad. Om het stedelijk karakter van Tienen te versterken, is het noodzakelijk om het binnen het gewenst woningaanbod voldoende differentiatie aan te bieden. Drie doelgroepen dienen prioritair aangesproken te worden om Tienen als woonplaats te profileren: de leeftijdsgroep van 25- tot 35-jarigen moet aangetrokken worden, het vertrek van de jeugd moet tegengegaan worden en voor de middenklassen uit de duurder regio's moet Tienen als alternatief kenbaar gemaakt worden. Daarnaast dient ook het sociaal objectief van de stad Tienen in deze studie te worden bekeken.

3.1.2 Leegstand

Inventarisatie leegstand

Sinds 2010 zijn gemeenten verplicht een register op te maken en bij te houden van leegstaande gebouwen en woningen. Het decreet betreffende het grond- en pandenbeleid bevat de regelgeving met betrekking tot het leegstandsregister, de definitie van een leegstaand gebouw en een leegstaande woning en de procedures tot opname in en schrapping uit het register.

De leegstand van een gebouw of woning wordt beoordeeld op basis van indicaties, vastgelegd in een gemeentelijk reglement. Voor deze indicaties verwijzen wij naar bijlage 6.

Eind september 2013 waren 101 panden opgenomen in het leegstandsregister, waarvan er 44 vrijgesteld zijn van een belasting op leegstand. In de praktijk zijn er op het terrein meer woningen en gebouwen die langer dan een jaar leegstaan en die in aanmerking komen voor opname in het register.

In 2013 werd beslist een scan van het volledige grondgebied uit te voeren. Voor de opsporing van leegstand op het terrein is samengewerkt met de dienst preventie, meer bepaald via het gemeenschapswachtproject. Eind juli 2013 was het volledige grondgebied gescand. Dit leverde 635 meldingen met bijbehorende foto's op van vermoedelijk leegstaande eengezinswoningen, appartementen, bedrijfsgebouwen, winkels, kantoren, ...

Hoofdbedoeling van dit onderzoek was een zicht te krijgen op de verspreiding van de leegstand over het grondgebied van Tienen en de grootste problemen te lokaliseren. In een volgende fase kan onderzocht worden wat de oorzaken zijn van de leegstand in deze probleemgebieden. Dit vormt de aanzet tot het uitwerken en formuleren van mogelijke acties om de leegstand aan te pakken en terug te dringen. Deze acties kunnen zowel sanctionerend als stimulerend zijn en moeten eigenaars ertoe aanzetten stappen te ondernemen om effectief iets met hun pand te gaan doen.

Heffing op leegstand

Tot 2010 was er een Vlaamse heffing op de leegstand van gebouwen en woningen. Via het decreet betreffende het grond- en pandenbeleid werd deze heffing met ingang van 1 januari 2010 afgeschaft en konden de gemeenten een eigen heffing op leegstand invoeren. De opbrengst van een deze heffing moet worden besteed aan het gemeentelijk woonbeleid.

Eind 2011 besliste de gemeenteraad om vanaf 2012 een belasting ter bestrijding van leegstand van gebouwen en woningen in te voeren.

Campagne wonen boven winkels

In samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant werd campagne gevoerd rond het wonen boven winkels. Eigenaars werden door middel van de premie wonen boven winkels gestimuleerd om de onbenutte verdiepingen boven een handelszaak om te vormen en te renoveren tot woongelegenheden. Hierdoor werden bijkomende woningen gecreëerd in het stadscentrum. De leegstand op de verdiepingen maakt plaats voor nieuwe bewoning, wat - zeker na sluitingstijd - bijdraagt tot een aangename sfeer in de winkelstraten.

De provincie Vlaams-Brabant heeft aangekondigd deze campagne en de bijbehorende financiering stop te zetten met ingang van 1 januari 2014.

Overzicht toegekende premies wonen boven winkels van 2002 t/m 15 oktober 2013:

	Aantal premies	Totaal bedrag
2002	1	6.195 euro
2003	3	17.623 euro
2004	3	18.104 euro
2005	4	21.102,56 euro
2006	4	11.615,82 euro
2007	0	0 euro
2008	3	13.500 euro
2009	3	13.500 euro

2010	0	0 euro
2011	1	4.500 euro
2012	0	0,00 euro
2013	1	4.500 euro

3.1.3 Woningkwaliteit

Premies

De stad ondersteunt onder bepaalde voorwaarden inwoners die inspanningen doen om hun woning te verbeteren. Zo kent de stad een verbeteringspremie toe voor het uitvoeren van werken aan de eigen en enige woning. Deze werken hebben tot doel de basiskwaliteit te verhogen. Door het hanteren van inkomensgrenzen die hoger liggen dan bij de verbeteringspremie van de Vlaamse overheid, wordt een andere doelgroep bereikt. Zo kunnen ook jonge gezinnen van de premie genieten. De vernieuwing van het dak, de ramen en deuren, de badkamer en het toilet, de elektrische installatie en de centrale verwarmingsketel komen in aanmerking. De stedelijke premie voor gevelrenovatie en gevelverfraaiing moet bijdragen tot de verbetering van het straatbeeld. Het vernieuwen van de voorgevel heeft vaak een sneeuwbaaleffect waarbij meerdere eigenaars in de buurt gaan investeren in een opknapbeurt van hun gevel.

Overzicht toegekende verbeteringspremies 2008 t/m 15 oktober 2013:

	Aantal premies	Totaal bedrag
2008	91	98.800 euro
2009	105	105.600 euro
2010	117	128.800 euro
2011	59	59.400 euro
2012	60	61.200 euro
2013	25	22.600 euro

Overzicht toegekende premies gevelrenovatie-gevelverfraaiing 2008 t/m 15 oktober 2013:

	Aantal premies	Totaal bedrag
2008	13	15.717,85 euro
2009	20	20.060,69 euro
2010	8	5.033,20 euro
2011	7	3.500 euro
2012	5	2.500 euro
2013	3	1.500 euro

Woningkwaliteitsbewaking

Op Vlaams niveau gelden kwaliteits- en veiligheidsnormen waaraan een woning moet voldoen. De stad vervult een belangrijke rol in de kwaliteitsbewaking van woningen.

Iedere belanghebbende kan de burgemeester verzoeken om een procedure tot ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring op te starten. In principe is het meestal de huurder die zich met klachten over zijn huurwoning richt tot de stad. Via het uitvoeren van een vooronderzoek wordt nagegaan of de woning voldoet aan de minimale vereisten inzake veiligheid, gezondheid en woonkwaliteit, vastgelegd door de Vlaamse overheid. Indien de woning niet beantwoordt aan deze kwaliteitsnormen, wordt een procedure opgestart die kan leiden tot ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring van de woning. Bedoeling is eigenaars ertoe aan te zetten de nodige werken uit te voeren om de kwaliteit van de woning te verbeteren. Eigenaars die geen inspanningen doen, riskeren een ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring van het pand en de daaraan gekoppelde heffing op verkrotting van gebouwen en woningen. De stad is verantwoordelijk voor de hercontrole van de woningen na uitvoering van de vereiste werken door de eigenaar.

In geval van acuut gevaar kan de burgemeester op basis van art. 135 van de Nieuwe Gemeentewet een woning rechtstreeks onbewoonbaar verklaren. Bovendien heeft hij de bevoegdheid om een bevel uit te vaardigen tot afbraak, opruiming, stutting, enz., van een pand met het oog op de vrijwaring van de openbare veiligheid of gezondheid (bv. bij gevaar op instorting).

In geval van ernstige wanpraktijken wordt de Vlaamse wooninspectie ingeschakeld, zodat de eigenaar ook via een strafrechtelijke procedure kan worden aangepakt.

Het lokale bestuur is bevoegd voor de aflevering van conformiteitsattesten voor huurwoningen die voldoen aan de door de Vlaamse overheid opgelegde kwaliteitsnormen. Sinds 11 augustus 2013 is de aflevering van een conformiteitsattest vereist om de ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring op te heffen.

Cijfers woningkwaliteitsbewaking 2008 t/m 15 oktober 2013:

	Aantal opgestarte procedures	aantal ongeschikt/ onbewoonbaarverklaringen	aantal aangevraagde conformiteitsattesten
2008	28	26	3
2009	45	37	1
2010	50	32	2
2011	47	48	6
2012	44	57	18
2013	24	24	1

FRGE-project

Het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost, kortweg FRGE, werd in 2006 opgericht door de federale overheid. Het FRGE verstrekt goedkope leningen voor energiebesparende investeringen in woningen. Deze leningen met een maximale interestvoet van 2 % worden toegekend via een Lokale Entiteit. IGO treedt reeds op als Lokale Entiteit voor een aantal gemeenten in Vlaams-Brabant. De gemeenteraad besliste op 26 september 2013 mee in het project te stappen door een samenwerkingsovereenkomst met IGO af te sluiten.

Eigenaars, huurders of verhuurders van een privéwoning gelegen in Tienen kunnen een lening afsluiten voor de uitvoering van structurele, energiebesparende maatregelen. De lening bedraagt maximum 10.000 euro en de terugbetalingsperiode is maximum vijf jaar. Zowel voor nieuwbouw als voor renovatie kan een FRGE-lening worden afgesloten.

Jaarlijks moet een minimumpercentage van de leningen worden afgesloten met de doelgroep van de meest behoeftigen van het FRGE. Deze personen lenen aan 0 % rente en krijgen persoonlijke begeleiding bij de planning en uitvoering van de werken.

3.1.4 Woonprojecten

Diverse, al dan niet grootschalige, projecten willen tegemoetkomen aan de toenemende bevolking in de stad.

Woonpark Anemoon

In samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant en de huidige eigenaar werd een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) opgemaakt. Op basis van dit RUP werd een verkavelingsvergunning met wegeis en sloop afgeleverd voor het bouwen van max. 249 wooneenheden, te verdelen in 6 bebouwbare zones voor de bouw van appartementen en woningen.

De afbraakwerken van het voormalige PIT-gebouw zijn momenteel in uitvoering. Een bouwaanvraag voor het bouwen van een nieuw appartementsgebouw op deze lokatie werd ingediend.

Park Passionisten

Vanwege de complexiteit van het programma, de specificiteit van het terrein en de impact op de omgeving, werd de stedenbouwkundige studie 'Zorgwijk Zusters Passionisten' opgemaakt.

Dit project is een samenwerking tussen CV Huisvesting Tienen en vzw Provinciaal de Broeders van Liefde. CV Huisvesting Tienen voorziet 39 koop-eenheden en 74 huureenheden. De Broeders van Liefde voorzien een woonzorgcentrum met 54 plaatsen en 6 kortverblijven, een lokaal dienstencentrum en 46 serviceflats.

Overige projecten

In 2006 werd gestart met de uitvoering van de site Arena. Via een project van privaat-publieke samenwerking werden de publieke gebouwen reeds gebouwd en verbouwd, evenals het eerste private gedeelte, een collectief woongebouw. De realisatie van het overige gedeelte van het project werd stopgezet en de samenwerking tussen de stad en de private partij werd ontbonden. Momenteel is er een denkproces aan de gang i.v.m. de invulling van de site.

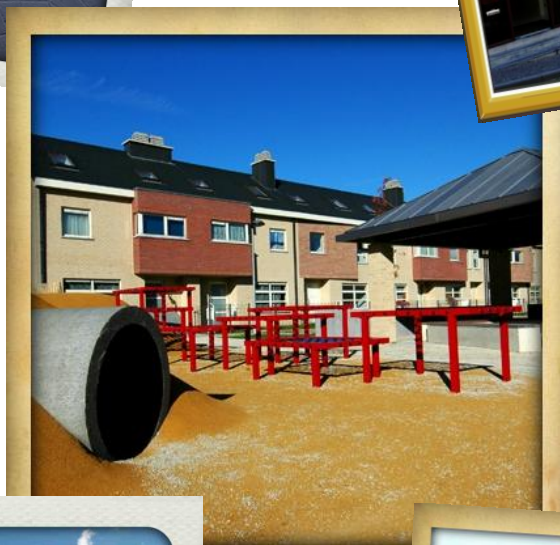
Om de vzw Huis in de Stad en de Zorginstelling Bosschelstraat de mogelijkheid te geven om uit te breiden, werd een ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt. Er werd een masterplan 'Herwaardering site Lyceum, Kerkfabriek en H. Hartziekenhuis' opgemaakt. Momenteel staat de Lyceumsite te koop.

Het bijzonder plan van aanleg 'Doolhofstraat' werd voor 74 % uitgevoerd. De eigenaar wil het terrein verkopen. Een project dient zich aan om het goed een herbestemming te geven.

De site Donystraat, die momenteel grotendeels leegstaat, zal worden verkocht.

Het Annuntiatenklooster werd beschermd als monument. Het pand werd recent verkocht en de eigenaar wenst de site te herbestemmen.

De scholengroep VIA is momenteel op drie locaties gevestigd. Ze wenst haar campussen te bundelen op één locatie. Wanneer de twee overblijvende locaties vrijkomen, zal er een andere invulling voor deze gezocht worden. Een deel van het voormalige Immaculata-instituut, het kasteel van Waaiberg (deel van de school in de Waaibergstraat) en het Annuntiatenklooster (deel van voormalig VITO) werden beschermd als monument. Een masterplan voor de nieuwe Waaibergsite werd opgemaakt. Een nieuwe invulling voor de locatie Ooievaarstraat dient zich aan met herstel en bewaring van de historische en artistieke waarde van de site.

3.2 Kinderopvang

Kinderopvang is noodzakelijk zowel vanuit educatief als sociaal oogpunt. De kinderen worden lichamelijk en geestelijk gestimuleerd om zich te ontwikkelen. Ze leren functioneren in groep en kunnen in een rustige en positieve omgeving opgroeien. Voor de ouders gaat het vaak om een economisch gegeven: terwijl de kinderen worden opgevangen, kunnen zij uit werken gaan of een opleiding volgen. Voor een globaal overzicht van de lokale opvanginitiatieven verwijzen we naar bijlage 7.

3.2.1 Aantal opvangplaatsen en evolutie

		Tienen			
		2009	2010	2011	2012
Voorschoolse opvang	Totaal aantal opvangplaatsen (capaciteit)	367	373	381	380
	Groei (2009=100)	100,0	101,5	103,8	103,5
Buitenschoolse opvang	Totaal aantal opvangplaatsen (capaciteit)	98	98	98	83
	Groei (2009=100)	100,0	100,0	100,0	84,7

Het aantal buitenschoolse kinderopvangplaatsen in Tienen verminderde in 2012 met 15,3 % ten opzichte van 2009. Het aantal voorschoolse opvangplaatsen vermeerderde tussen 2009 en 2012 met 3,5 %. Uit een onderzoek van het Lokaal Overleg Kinderopvang naar de wachtlijsten tussen 1 september 2008 en 31 januari 2009 blijkt dat er 243 inschrijvingen zijn op de wachtlijst, waarvan 182 unieke inschrijvingen. Dat wil zeggen dat 1/4de van de inschrijvingen op meerdere wachtlijsten stonden. De kinderopvanginitiatieven werken met lange wachtlijsten. Dit maakt het extra moeilijk om te kunnen inspelen op dringende vragen naar flexibele en occasionele opvang, waarvoor er in Tienen een grote nood is. Voor dringende en occasionele opvang startte de dienst onthaalouders in 2007 met het project 't Bavetje.

In 2010 lanceerde de Vlaamse overheid een uitbreiding van 800 tot 1.300 bijkomende plaatsen in de buitenschoolse kinderopvang. Bij het nalezen van de voorwaarden bleek echter dat de stad Tienen niet in aanmerking kwam. Volgens de berekeningen van Kind & Gezin beschikt de zorgregio Tienen over 62,7 gesubsidieerde buitenschoolse opvangplaatsen per 1.000 schoolgaande kinderen. Enkel zorgregio's waar het aantal gesubsidieerde, buitenschoolse opvangplaatsen kleiner is dan 35,9 kwamen in aanmerking voor subsidies. Deze berekening geeft echter een vertekend beeld wat betreft de reële noden aan kinderopvang in Tienen. De zorgregio Tienen bestaat naast Tienen ook uit Hoegaarden, Boutersem en Glabbeek-Zuurbemde. Deze buurgemeenten beschikken allemaal over buitenschoolse opvanginitiatieven en zijn overbezet. Verder bevinden deze initiatieven zich op een gemiddelde afstand van 10 kilometer van Tienen en vormen ze bijgevolg geen oplossing voor inwoners van Tienen.

De stad Tienen beschikt over 42 erkende en gesubsidieerde plaatsen en heeft 3.264 inwonende kinderen tussen 3 en 12 jaar. Als we de ratio voor Tienen berekenen, komen we uit op 13. Hiermee scoort de stad zeer zwaar onder het Vlaams gemiddelde. Tienen stond in het verleden al op een vijfde plaats op de witte vlekkenlijst van Kind & Gezin. De witte vlek wordt met deze berekening nog maar eens bevestigd.

Vanuit het Lokaal Overleg werd een schrijven gericht aan de bevoegde minister met de vraag om in de toekomst een andere berekening te hanteren zodat de middelen efficiënter worden ingezet. Er werd ook in samenwerking met Kind & Gezin een nieuw onderzoek gevoerd naar de wachtlijsten in de kinderopvang. Hieruit bleek dat de wachtlijsten gelijklopend waren in heel wat kinderopvanginitiatieven en dat de meeste inschrijvingen (123) van kinderen uit de stad kwamen. Hieruit blijkt de grote nood aan bijkomende initiatieven (dagopvang) in Tienen.

3.2.2 Digitaal loket kinderopvang

Tegen 2015 moet elke gemeente beschikken over een digitaal lokaal loket kinderopvang. Dit loket is een neutraal informatie- en ondersteuningspunt voor gezinnen met een vraag naar kinderopvang. Het

inschrijvingsloket centraliseert de vraag naar en de nood aan kinderopvang. Het lokaal bestuur staat in voor een kinderopvangbeleid in de gemeente (regierol). De stad organiseert een overleg voor de afstemming en coördinatie van een kwalitatieve opvang op haar grondgebied via het Lokaal Overleg Kinderopvang. Als geen andere lokale actor de uitbouw van dit loket op zich neemt, dient de stad hier zelf voor in te staan.

3.3 Onderwijs

3.3.1 Onderwijsaanbod en leerlingenaantal

Onze stad beschikt over een uitgebreid scholenaanbod. Meer dan 6.000 leerlingen trekken dagelijks naar een Tiense school.

Basisonderwijs

De basisscholen liggen verspreid over het centrum van de stad en een aantal deelgemeenten. Er gaan jaarlijks ca. 3.200 leerlingen naar de basisscholen. De vermelde leerlingenaantallen dateren van opname tijdens het schooljaar 2013-2014.

Gemeenschapsonderwijs:

't Klein Atheneum (449 lln.), Basisschool Vissenaken (203 lln.), De Suikerspin (210 lln.), De Luchtballon (315 lln.).

Vrij onderwijs:

Stap Voor Stap (140 lln.), Vroenhof (182 lln.), De Wijsneus (213 lln.), VIA Immaculata (437 lln.), VIA Onze-Lieve-Vrouw (395 lln.), VIA Sint-Jozef (454 lln.), VIA De Toermalijn (117 lln.).

Provinciaal onderwijs:

PSBO De Sterretjes (94 lln.).

Secundair onderwijs

Deze scholen zijn allemaal gelegen in het centrum van de stad. Er gaan jaarlijks ca. 2.900 leerlingen naar de secundaire scholen. De vermelde leerlingenaantallen dateren van een opname tijdens het schooljaar 2012-2013.

Gemeenschapsonderwijs:

Koninklijk Atheneum (736 lln.).

Vrij onderwijs:

VIA Eerste Graad (577 lln.), VIA ASO (465 lln.), VIA BSO/TSO Dienstensector (350 lln.), VIA School voor Wetenschap en Techniek (296 lln.).

Provinciaal onderwijs

PISO (485 lln.).

In Tienen zijn er drie onderwijsvormen aanwezig: ASO (algemeen secundair onderwijs), BSO (beroepssecundair onderwijs) en TSO (technisch secundair onderwijs). Voor het volgen van KSO (secundair kunstonderwijs) moeten leerlingen zich verplaatsen naar andere steden. In elk studiegebied en in iedere onderwijsvorm wordt door de netten een gevarieerde reeks studierichtingen aangeboden.

PISO richt daarenboven jaarlijks een OKAN-klas (d.i. een onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers) in. Anderstalige leerlingen die nieuw in ons land zijn, leren er een jaar lang intensief Nederlands. Daarna stromen ze door naar de gewone klas.

Het stedelijk onderwijs omvat de Academie Regio Tienen en biedt een gevarieerd aanbod inzake opleidingen dans, muziek, woord en beeldende kunst (zie omgevingsanalyse pagina 45).

Scholen voor volwassenenonderwijs

Tienen telt 2 scholen voor volwassenenonderwijs: CBE Open School en CVO De Nobel. CBE Open School is het Centrum voor Basiseducatie voor de regio Leuven-Hageland. Hier kunnen volwassenen basisvaardigheden aanleren, oprispen en versterken. Zo krijgen mensen nieuwe kansen in hun dagelijks leven, op hun werk of tijdens een opleiding. Bij CBE Open School kunnen mensen terecht met een beperkte of onafgewerkte schoolloopbaan voor cursussen taal, rekenen, computer en algemene vorming.

Het Centrum voor Volwassenenonderwijs De Nobel biedt meer dan 20 opleidingen in meer dan 10 studiegebieden aan. Doelstelling hierbij is sociale promotie hetzij via werk, hetzij via maatschappelijke integratie of beide samen.

3.3.2 Schoolse vertraging

Leerlingen met schoolse vertraging hebben een vertraging of achterstand opgelopen ten opzichte van de groep leerlingen waar zij volgens hun geboortjaar toe zouden moeten behoren.

Het procentueel aantal leerlingen met minstens twee jaar schoolse vertraging in het lager onderwijs bedraagt in Tienen 1,69 % in het schooljaar 2011-2012. Voor 2008-2009 is dit 1,30 %. De percentages van het Vlaams Gewest zijn voor dezelfde periodes 1,65 % en 1,54 %, voor de provincie Vlaams-Brabant 1,13 % en 0,87 %. In absolute cijfers betekent dit voor Tienen dat in 2011-2012 dertig leerlingen kampten met een achterstand van minstens twee jaar.

Het procentueel aantal leerlingen met minstens twee jaar schoolse vertraging in het secundair onderwijs bedraagt in Tienen 8,53 % in schooljaar 2011-2012. Voor 2008-2009 is dit 8,65 %. De percentages van het Vlaams Gewest zijn voor dezelfde periodes 6,47 % en 6,22 %, voor de provincie Vlaams-Brabant 5,35 % en 5,57 %. In absolute cijfers betekent dit voor Tienen dat in 2011-2012 144 leerlingen met een achterstand kampten van minstens twee jaar.

3.3.3 Gelijke onderwijskansen

Het decreet 'Gelijke onderwijskansen' heeft als doel een geïntegreerd Vlaams onderwijsbeleid uit te werken dat alle kinderen en jongeren optimale kansen biedt om te leren en zich te ontwikkelen. Hiertoe werden door de overheid verschillende initiatieven in het leven geroepen. Naast het voorzien in een geïntegreerd ondersteuningsaanbod, waarbij een school extra les- of leraarsuren krijgt op basis van het aantal leerlingen die beantwoorden aan één of meer gelijke kansenindicatoren, voorziet het decreet sinds dit schooljaar ook een procedure inzake inschrijvingen (decreet betreffende het inschrijvingsrecht) waarbij voorrangperiodes worden ingesteld voor het inschrijven van indicator/niet-indicatorleerlingen. Wanneer een leerling voldoet aan één van de indicatoren (afkomstig uit een gezin dat het vorige schooljaar een schooltoelage ontving, geplaatst zijn, kind van rondreizende ouders, of moeder zonder diploma secundair onderwijs), dan wordt deze als 'indicatorleerling' beschouwd. De andere leerlingen zijn dan 'niet-indicatorleerlingen'.

Basisonderwijs

35,15 % van de leerlingen in de Tiense basisscholen zijn indicatorleerlingen. Voor Vlaanderen (en Brussel) is dit 33 %, voor de centrumsteden 45 %. Door voorrang te geven aan al dan niet indicatorleerlingen kan er een goede sociale mix in de scholen voorzien worden.

Voor de toepassing van het decreet richtte de overheid lokale overlegplatforms (LOP's) op. Het LOP-basisonderwijs en het LOP-secundair onderwijs voeren in Tienen het gelijke onderwijskansenbeleid mee uit. Het maken van afspraken en het nemen van initiatieven om optimale leer- en ontwikkelingskansen voor alle leerlingen na te streven en uitsluiting, segregatie en discriminatie te vermijden, zijn continue aandachtspunten. Binnen de context van het LOP Tienen basisonderwijs zijn er een aantal projecten die hierbij aansluiten. Het project 'De Huiswerkbrug' biedt al enkele jaren huiswerkbegeleiding aan kinderen die het net iets moeilijker hebben omwille van kansarmoede, taalachterstand, ... Daarnaast worden er met de scholen afspraken gemaakt rond inschrijvingsbeleid, voorrangregels, communicatie naar ouders, schoolkosten, het verhogen van kleuterparticipatie, huiswerkbeleid, capaciteitsproblematiek, ... Het LOP tracht de beleidsaandacht voor gelijke (onderwijs)kansen warm te houden en alert te zijn voor actuele maatschappelijke evoluties, dit in overleg met alle partners.

Secundair onderwijs

Het percentage kansarme leerlingen in het secundair onderwijs bedraagt voor Tienen 36 %. Voor Vlaanderen (en Brussel) is dit 38,9 % en voor de centrumsteden 45,2 %.

Specifiek voor het secundair onderwijs vormt de instroom van anderstalige nieuwkomers een uitdaging voor de scholen en de stad. Van de stad wordt verwacht dat ze het engagement van de verschillende betrokkenen (scholen, diensten, organisaties) in deze thematiek bewaakt met het oog op een goede doorstroming en begeleiding van deze kinderen. Het bereiken en ondersteunen van kansarme/kwetsbare kinderen blijft een constant aandachtspunt. Er wordt gewerkt rond opvang, aanbod en toeleiding van leerlingen naar het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN-klassen), schoolloze leerlingen, inschrijvingsbeleid, schoolkosten, capaciteitsproblematiek, spijbelen, een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, ...

3.3.4 Capaciteitsproblematiek in het basisonderwijs

Heel wat steden kampen momenteel of in de nabije toekomst met een tekort aan plaatsen in het onderwijs. De stad Tienen diende eind mei 2013, op voorstel van de 'task force' (d.i. de vertegenwoordiging van alle netten en het stadsbestuur) een aanvraag in bij het departement onderwijs waarin een voorstel werd geformuleerd voor twee concrete uitbreidingsdossiers ter verhoging van de capaciteit, met name voor De Suikerspin Grimde en de BSGO Vissenaken, en dit voor een totaal geraamde kostprijs van 600.000 euro. In het Vroenhof (Kumtich) zijn nu reeds plaatsen tekort. Deze school heeft via de reguliere financiering een uitbreiding van de infrastructuur verkregen om het huidige capaciteitsprobleem aan te pakken.

Deze uitbreiding zal echter niet volstaan om de toekomstige stroom van leerlingen in dit gebied aan te kunnen. Ook Stap voor Stap (Hakendover) zal volgens de prognose vanaf 2019 met een plaatsgebrek kampen.

3.3.5 Netoverschrijdende preventiewerking

Het stadsbestuur werkt samen met de scholen en CLB's aan een netoverschrijdend preventiebeleid. In het gevoerde beleid wordt aandacht besteed aan de vele mogelijke problemen waarmee zowel het stadsbestuur als de scholen geconfronteerd kunnen worden (bv. pesten, geweld, spijbelen, overlast, verkeer, ...) De thema's zijn dikwijls met elkaar verbonden, aangezien het ene probleem meestal gepaard gaat met andere problemen en/of dieperliggende oorzaken.

De politie was en is een belangrijke partner in het gevoerde preventiebeleid, dit zowel op het vlak van preventie, als op het vlak van opsporing.

3.4 Vrijtijdsbesteding

3.4.1 Cultuur

Aanbod cultuurcentrum De Kruisboog/dienst cultuur

CC De Kruisboog heeft een gevarieerde, culturele programmatie: familievoorstellingen (15-tal), theater (22), muziek (22), humor (17), seniorenvoorstellingen (2), tentoonstellingen en film (23). Ook andere, minder traditionele disciplines (dans, folk, jazz, figurentheater, ...) en nieuw talent komen aan bod.

De uitbreiding inzake infrastructuur en de uitbreiding in de programmatie zorgden ervoor dat CC De Kruisboog sinds 1 januari 2013 erkend is als cultuurcentrum categorie B. Het CC heeft door de programmatie van een aantal prestigieuze voorstellingen (Wim Mertens, Will Tura, Alex Agnew, Wim Helsen, ...) stilaan een grotere regionale uitstraling gekregen.

Het cultuurcentrum heeft een grote vaste kern bezoekers opgebouwd. Jaar na jaar steeg het aantal bezoekers. Zo werden er 28.214 entreekaarten verkocht in 2012, dit zijn er zowat 8.000 meer dan in 2008 (zie bijlage 8). Ook de uitbreiding van het aantal voorstellingen en de mogelijkheid om de Manege te gebruiken voor grotere concerten speelden hierin mee. Geregeld krijgt het cultuurcentrum te maken met gefrusteerde klanten omwille van het groot aantal snel uitverkochte voorstellingen. Uit een enquête blijkt wel dat de klanten tevreden tot zeer tevreden zijn over het aanbod en de service. Een aantal voorstellen zoals meer aandacht voor doelgroep de 12- tot 15-jarigen en het programmeren van familievoorstellingen in het weekend, dienen bekeken te worden.

Opvallend: de receptieve functie (verhuringen aan derden) is veel groter dan in andere vergelijkbare CC's. Dit zorgt mee voor een overbevraging van de technici en voor jaarlijks heel wat investeringen die nodig zijn om verouderd/defect technisch materiaal te vervangen.

Infrastructuur cultuurcentrum De Kruisboog

De infrastructuur van CC De Kruisboog bevindt zich (uitgezonderd het OC Hakendover), op het Sint-Jorisplein en bestaat uit:

- de theaterzaal (383 zitplaatsen, balkon, vaste gradinen, volledig uitgeruste toneeltoren);
- de polyvalente theaterzaal (143 zitplaatsen, uitschuifbare tribune, volledig technisch uitgeruste accommodatie);
- de Foyer (toog met 2 x 2 tapkranen, max. 250 personen);
- 4 uitgeruste vergaderlokalen en een crealokaal;
- zaal Manege (vast podium, losse stoelen, max. 1.000 personen staand / 650 zittend, lounge, keuken, vaste tap);
- OC Hakendover (vast podium, losse stoelen, keuken);
- tentoonstellingsruimte (ophangstelsysteem, mogelijkheid tot bijplaatsen van tentoonstellingspanelen).

Ontmoetingscentra

Een ontmoetingscentrum is een culturele infrastructuur, waarvan het beheer via een vzw in handen is van (minimum 4) vertegenwoordigers van lokale verenigingen (waarvan minimum 2 sociaal-culturele), en die

openstaat voor alle ideologische en filosofische strekkingen en als hoofddoel 'het ter beschikking stellen van lokalen aan verenigingen' heeft.

De stad Tienen beschikt over vijf erkende ontmoetingscentra in de deelgemeenten, nl. OC Houtem in Sint-Margriete-Houtem, OC De Kronkel in Vissenaken, OC Oorbeek in Oorbeek, OC Centrum in Kuntich en OC De Koepel in Goetsenhoven. De infrastructuur van vier ervan is eigendom van de stad. Het OC Oorbeek is wel erkend door de stad, maar de infrastructuur is eigendom van de kerkfabriek. Het OC Hakendover is momenteel nog in beheer van CC De Kruisboog.

Een rijk verenigingsleven: sociaal-culturele verenigingen

Tienen kent een rijk verenigingsleven. Ook het aantal sociaal-culturele verenigingen, aangesloten bij de cultuurraad, stijgt jaar na jaar. Deze verenigingen worden door het stadsbestuur financieel, logistiek en inhoudelijk ondersteund.

Overzicht van het sociaal-cultureel verenigingsleven:

Soort	2013	2007	2003	
Sociaal-culturele verenigingen	25	18	18	Femma, Davidsfonds, KVLV, Willemsfonds, Markant, ...
Muziek	7	7	9	
Zangkoren	8	8	8	
Dansgroepen	1	1	1	
Toneelkringen	7	7	8	
Semi-professioneel theater	1	2	0	Het Betoog
Hobbyverenigingen	13	11	11	postzegelverzamelaars, Numismatica, fotoclub, modelbouw, ...
Heemkundige Kringen	2	2	1	
Ouderverenigingen	1	3	4	
Gezinsbonden	3	3	3	
Zieken en gehandicaptenver.	9	8	5	Ziekenzorg, ...
Prof. zieken en gehandicaptenver.	3	3	0	Tievo, Hestia, Delacroix
Serviceclubs	9	4	3	
Wijkraden	2	2	4	
Anderen	16	16	15	Verenigingen die zich toeleggen op milieu, quiz, ...
Totaal	107	95	90	

Vormingsaanbod

Het cultuurcentrum heeft een vormingsluik voor volwassenen en jongeren. Het vormingsaanbod in samenwerking met VormingPlus kende een stijging de voorbije jaren, zowel qua aantal cursussen als qua gemiddeld aantal deelnemers. De schoolprogrammatie (3 voorstellingen per graad) wordt jaar na jaar druk bezocht. Ook de mogelijkheid voor scholen om een rondleiding achter de schermen te krijgen, is een voltreffer.

Bijzondere doelgroepen

Het CC voorziet in een specifieke werking naar bijzondere doelgroepen toe. Zo wordt er o.a. om de 2 jaar een voorstelling georganiseerd voor anderstalige inwoners die Nederlands leren en wordt de culturele diversiteit opgenomen in de programmatie. Voor jongeren voorziet het CC minimum 10 familievoorstellingen in de programmatie, aangevuld met minimum 5 familiefilms. Hierbij wordt bewust een laagdrempelige prijzenpolitiek gehanteerd. Voor senioren zijn er jaarlijks 2 namiddagvoorstellingen en 1 namiddagfilm.

Mensen uit kansengroepen krijgen een tussenkomst in tickets voor de voorstellingen en filmvertoningen d.m.v. het vrijetijdsfonds. Daarnaast organiseert het CC minimum 15 toeleidingsactiviteiten naar het reguliere aanbod in samenspraak met welzijnsorganisaties. Voor mensen met fysieke beperkingen werden de nodige aanpassingen voorzien inzake infrastructuur. Daarnaast aanvaardt het CC de begeleiderspas.

Inspraak en participatie

Het stadsbestuur tracht een cultuurbeleid te voeren dat afgestemd is op de noden en vragen van de bevolking. Vandaar dat er verscheidene inspraak- en participatiemomenten ingericht worden. De cultuurraad is het officiële adviesorgaan van de stad met betrekking tot het lokaal cultuurbeleid. De commissie culturele infrastructuur is dan weer het adviesorgaan met betrekking tot de werking van het cultuurcentrum. Daarnaast is er voor de opmaak van de beleidsdoelstellingen een overleg geweest met de scholen en een schriftelijke bevraging van de bevolking in de CultuurMail en op de website.

3.4.2 Academie Regio Tienen

De Academie Regio Tienen is een kunstacademie met de afdelingen muziek, woord, dans en beeldende kunst. De directie en de pedagogische coördinatoren hebben een artistiek, pedagogisch project opgesteld. Zowel de nieuwbouw op de Grote Markt als het gebouw op het Sint-Jorisplein werden specifiek ontworpen voor het kunstonderwijs en hebben bijgevolg alle voorzieningen om alle studierichtingen optimaal te organiseren.

De afdeling podiumkunsten omvat een lagere, middelbare en hogere graad in de studierichtingen muziek, woordkunst en dans. In het schooljaar 2012-2013 werden 2.361 leerlingen ingeschreven. Voor een algemeen overzicht van de verschillende richtingen verwijzen we naar bijlage 9. Het project 'Muzische vorming' wordt ondertussen al

15 jaar aangeboden in samenwerking met het basisonderwijs. De onderwijsinspectie bezoekt elke instelling minstens om de 10 jaar. In de loop van het schooljaar 2012-2013 was het de beurt aan de Tiense academie. Het doorlichtingsverslag kan geraadpleegd worden op www.doorlichtingsverslagen.be.

3.4.3 Bibliotheek

Infrastructuur

De bibliotheek beschikt over twee volwassenenafdelingen (één met informatieve boeken, audiovisuele materialen, kranten en tijdschriften en één met fictie en luisterboeken), een jeugdafdeling en een activiteitenlokaal. Voor de bibliotheekbezoekers zijn er 40 werk- of zitplaatsen, 6 catalogus-pc's en 9 pc's met vrije internettoegang en kantoortoepassingen, verdeeld over de 3 afdelingen. Daarnaast zijn er 6 pc's voorbehouden voor de internetlessen. Draadloze internettoegang is voorlopig enkel voorhanden in het activiteitenlokaal.

Collectiebeheer

Er worden jaarlijks ongeveer 5.200 gedrukte en 1.600 audiovisuele materialen aangekocht. De bibliotheek heeft nu een collectie van ongeveer 127.000 items voor kinderen en volwassenen. Deze omvat informatieve boeken, romans en verhalen, strips, tijdschriften en kranten, luisterboeken, grote-letterboeken, naslagwerken, partituren, cd's, dvd's, blu-ray's, spellen en 2 digitale databanken. Er zijn 2 kleine collecties in bruikleen: Franstalige jeugdboeken van de bibliotheek van Hannuit (uitwisseling) en daisyboeken van de Luisterpuntbibliotheek voor slechtzienden. De bibliotheek is ook een actieve partner in het interbibliothecair leenverkeer.

Het aanbieden van een kwaliteitsvolle en actuele collectie blijft vooralsnog de belangrijkste opdracht van de bibliotheek. Een vlotte vernieuwing van de collectie d.m.v. een goed aanwinsten- en afvoerbeleid is daarbij vanzelfsprekend. Het collectiebudget daalde de afgelopen jaren stelselmatig en ligt nu met 2,7 euro per inwoner een stuk beneden het landelijk gemiddelde van 3,5 euro per inwoner.

Leners, bezoekers en uitleningen

De bibliotheek telde in 2012 in totaal 7.064 actieve leners, waarvan 2.778 kinderen (tot 14 jaar) en 4.286 volwassenen. Het aantal jeugdleners stijgt (in 2002 slechts 2.513 leners), het aantal volwassen leners daalt (in 2002 nog 6.056 leners). De invoering van lidgeld voor volwassenen in 2003 en het internetgebruik, vooral bij jongeren, zijn belangrijke factoren voor deze evolutie.

Er werden de afgelopen jaren inspanningen gedaan om enkele doelgroepen beter te bereiken, m.n. de tweejarigen (en via hen hun ouders), en de medioren (55- tot 65-jarigen). De resultaten van de tweejarigenactie zijn duidelijk positief: het aantal tweejarige leners is gestegen van 41 in 2005 (het jaar voor de start van de actie) naar 91 in 2012, en er zijn weinig afhakers. Bij de medioren is de participatie in absolute cijfers met de helft gestegen: van 387 in 2001 naar 578 in 2012, maar gezien de toename van de doelgroep (babyboomers) is er slechts een stijging van 10 % naar 12,9 %. We merken bij deze groep wel een frequent (soms dagelijks) en intensief bezoekersgedrag.

De bibliotheek telt ongeveer 120.000 bezoekers per jaar. Het gaat hier deels om leners, internetgebruikers en nieuwsgierigen die even binnenlopen om de folders te bekijken, deelnemers aan een vormingssessie, ... Het bezoekersaantal geeft een aanwijzing over het belang van de sociale functie van de bibliotheek.

Het aantal uitleningen wisselt van jaar tot jaar, maar blijft over de jaren heen vrij stabiel. In 2012 werden 251.495 uitleningen geregistreerd, tegenover 254.778 in 2000. Belangrijkste stijgers zijn de jeugdboeken en dvd's of blu-ray's; belangrijkste dalers zijn de cd-rom's voor volwassenen en de cd's (een piek in de uitleningen in 2009 bij de afschaffing van het leengeld, sindsdien opnieuw dalend).

Bijzondere doelgroepen

De bibliotheek organiseert een aantal diensten en activiteiten voor kinderen en jongeren, zowel in schoolverband als individueel. Voor volwassenen wordt vooral gefocust op vormingsactiviteiten. Bibliotheekvrijwilligers bezorgen boeken en audiovisuele materialen aan huis bij mensen met een beperkte mobiliteit. Anderstalige inwoners kunnen over een goede collectie cursussen NT2 (Nederlands als tweede taal) beschikken.

Voor mensen met een mentale beperking wordt een leesgroep georganiseerd, begeleid door Tievo. Personen uit kansengroepen kunnen gratis lidmaatschap en gratis deelname aan internetintroducties (Participatiedecreet), of een ondersteuning bij het OCMW aanvragen.

E-inclusie

De bibliotheek maakt voor iedereen een laagdrempelige toegang tot het internet mogelijk door middel van:

- gratis internettoegang; enkel prints zijn te betalen;
- pc- en internetintroducties: basisvaardigheden (gebruik van muis en toetsenbord), Windows, e-mail, zoeken op internet, fotobewerking, Web 2.0-toepassingen en tabletgebruik. Er zijn ongeveer 80 lessen per jaar, met ongeveer 450 deelnemers. De lessen zijn steeds ruim op voorhand volgeboekt en beantwoorden duidelijk aan een behoefte;
- tax-on-websessies in samenwerking met de FOD financiën.

3.4.4 Sport

Infrastructuur

In Tienen is de volgende sportinfrastructuur aanwezig:

Sportinfrastructuur eigendom en in beheer van de stad/AGB Tienen:

- 1 zwemcomplex met een 25 meterbad, recreatie- en peuterbad en duikput;
- 1 sportcentrum met 4 sporthallen (waarvan één bestaande uit een gevechtssportzaal, overdekte petanquebanen en verbruiksruimte van de boulistenclub), 1 atletiekpiste, 3 voetbalterreinen, 1 skeelerpiste, een Finse piste en openlucht petanque- en boulistenbanen.

Sportinfrastructuur van de stad in beheer van een sportclub:

- 1 voetbalstadion (RFC Tienen-Hageland);
- voetbalterreinen (RFC Tienen-Hageland, VW Hakendover en DVC Eva's Tienen);
- 1 balboogschietstand (Willem Tell);
- 5 tennisterreinen (RCT Tennis).

Privé-sportinfrastructuur:

- 16 voetbalterreinen (Sparta Tienen, 3 x KVK Tienen Grimde, 2 x KVV Oorbeek Kumtich, Molenveld, 3 x VW Houtem, 2 x Arsenal Goetsenhoven, 2 x Arsenal Oplinter en 2 x Crossing Vissenaken);
- 1 trapveld (Crossing Vissenaken);
- fitnesscentra (Fit Factory, Life Style Fitness en Champion Gym);
- 1 fitness- en wellnesscentrum (Fit'n Form);
- 1 tenniscentrum met 6 openlucht tennisterreinen (TC Roosendaal);
- 1 tenniscentrum met 6 openlucht en 6 overdekte tennisterreinen, 2 squashbanen, een sportzaal en 2 badmintonvelden (Grand Slam);
- 1 sporthal met klimmuur en 2 openlucht tennisterreinen (Broeders Alexianen);
- 1 bowlingcentrum met snooker- en biljarttafels (Acro);
- 1 vliegveld (De Wouw);
- maneges (De Hoefslag, Roosendaal en 't Hof Lyma Horses);
- 1 pistool- en karabijnschietstand (Arizona);
- 2 danszalen (DANSjeFIT en Dancin'movement).

Sportinfrastructuur in beheer van de scholen:

- 14 sportzaaltjes;
- 1 sporthal (VIA Waaiberg).

In Tienen is dus een zeer uitgebreide sportinfrastructuur aanwezig. De stad heeft de laatste jaren hierin

flink geïnvesteerd en de tarieven zijn zeer clubvriendelijk. De bezetting van de infrastructuur en de bezoekcijfers zijn zeer positief. Door de concentratie van sportinfrastructuur bruist het sportleven in het sportcentrum op het Houtenveld. Het zwembad De Blyckaert telt gemiddeld een 255.000 bezoekers per jaar. De bereikbaarheid van het sportcentrum voor fietsers en voetgangers werd verbeterd en aan het zwembad werd een overdekte fietsparking aangelegd.

De sportinfrastructuur van de stad is vrijwel maximaal benut. Dit maakt dat sommige clubs met een jeugdwerking niet terechtkunnen in de stedelijke infrastructuur. De schoolsportinfrastructuur in Tienen is enigszins verouderd of onaangepast om er competitieploegen te laten trainen en wedstrijden te spelen. De beschikbaarheid en openstelling ervan na de schooluren is evenwel een aandachtspunt.

Sportverenigingen

De Tiense sportverenigingen kunnen erkend worden door de stad Tienen na advies van de stedelijke adviesraad en komen dan in aanmerking voor toelagen. Ze zijn vertegenwoordigd in de algemene vergadering van de stedelijke sportraad en worden geraadpleegd in die materies waar advies noodzakelijk is om een draagvlak voor het sportbeleid te creëren.

Tienen telt een 40-tal verschillende sporttakken en een 130-tal sportclubs waarvan er meer dan 100 aangesloten zijn bij de stedelijke sportraad van Tienen. Het effectieve aantal clubs ligt echter nog veel hoger omdat sommige verenigingen zich gegroepeerd hebben in een verbond, zoals bv. de zaalvoetbalclubs in de Hagelandse Zaalvoetbalbond (HZVB).

De aard van de sportclubs die aangesloten zijn bij de stedelijke sportraad is zeer divers. Er bestaan verenigingen voor volgende sporten of sportieve bezigheden:

Atletiek (2)	Rally-, auto- en motosport (2)
Badminton (1)	Senioren sport (2)
Basketbal (1)	Skeelers (1)
Biljart (2)	Sport voor personen met een beperking (2)
Bollenspel (Boule Lyonnaise) (1)	Tafeltennis (1)
Boksen (3)	Taj ji (1)
Bowling (1)	Tennis (3)
Circus (1)	Triathlon (1)
Dans - ballet - e.a. (4)	Turnen (2)
Diepzeeduiken (3)	Vliegvisserij (1)
Duivenvluchten (3)	Voetbal KBVB (9)
Fitness en bodybuilding (4)	Voetbal KBLVB (7)
Handboog (4)	Volleybal (2)
Hengelsport (5)	Wandelen (2)
Karabijn- en pistoolschieten (3)	Wielrennen (17)
Kynologie (1)	Zaalvoetbal (1)
Martiale kunsten (7)	Zweefvliegen (1)
Ornitologie (3)	Zwemmen (4)
Paard- en ponyrijden (4)	
Petanque (1)	

De sport- en ontspanningsverenigingen krijgen jaarlijks financiële ondersteuning aan de hand van verschillende reglementen. Het betreft werkingstoelagen, impulssubsidies, investeringstoelagen, enz. De werkingstoelagen en impulssubsidies die worden uitgekeerd, zijn in verhouding tot de prestaties en de werking die de verenigingen leveren. Er blijft vraag naar investeringstoelagen om de eigen infrastructuur van de clubs te verbeteren.

Gediversifieerd aanbod

De sportsector is in Tienen een grote vrijetijdsaanbieder. Er gaat veel aandacht naar de jeugd. De sportkampen kennen een constante en opvallende groei. De laatste jaren zijn de sportkampen telkens volledig uitverkocht en zijn er reservelijsten. Gemiddeld zijn er 220 kinderen actief aan het sporten.

De schoolsport kent de laatste jaren op het vlak van aanbod en deelnemers een status quo. In 2010 werd de 'Kidsrun' als alternatief voor de vroegere Suikercorrida georganiseerd, waar nu 1.600 kinderen uit de Tiense basisscholen aan deelnemen. Wekelijks komen 1.900 leerlingen uit het kleuter- en basisonderwijs tijdens de schooluren in het kader van het project 'Schoolzwemmen' naar het zwembad. Door dit systeem kan het schoolzwemmen op een veilige en gestructureerde manier verlopen.

Onder de koepel Sportregio Getevallei worden allerlei sportdagen en -kampen, studieavonden en evenementen voor de meest uiteenlopende doelgroepen georganiseerd. Dit samenwerkingsverband tussen 8 gemeenten laat toe projecten efficiënter te organiseren op het vlak van budget, publiciteit, respons, ...

Daarnaast is er een gevarieerd aanbod van eendaagse activiteiten (bv. Tienen Fietst), meerdaagse activiteiten (bv. de Zwembaddagen) en activiteiten van langere duur (bv. de Zwemacademie).

Bijzondere doelgroepen

Bijzonder veel aandacht gaat er naar de 'medioren' of 50-plussers die overdag tijdens de wekdagen meerdere sporten in georganiseerd verband kunnen beoefenen. Het aantal leden stijgt jaar na jaar. De gemiddelde leeftijd bedraagt 65 jaar. In 2013 zal de kaap van 600 leden, die wekelijks komen sporten, overschreden worden. De vraag naar activiteiten voor deze doelgroep wordt tijdens de avonduren ingevuld door de verschillende sportclubs. De dienst sport mag niet in concurrentie treden met de sportclubs, maar kan wel een stimulerende rol vervullen.

De sportpromotie richt zich steeds meer op het toegankelijk maken van de sport voor specifieke doelgroepen zoals andersvaliden en personen met een beperking en/of ziektebeeld (bv. voor en na kanker). Kenmerkend voor deze groepen is de geringe sportparticipatie en het beperkt sportaanbod. Ook hier is er een ruime keuze uit eendaagse activiteiten (bv. Buitenspeeldag voor jongeren), activiteiten van langere duur (bv. 50+ Sportclub) en sportkampen voor andersvaliden.

3.4.5 Jeugd

Lokale situatieschets jeugdwerk

Tienen beschikt over 9 jeugdbewegingen, 1 speelpleinwerking voor kinderen met een beperking, 10 jongerenverenigingen en 5 politieke jongerenverenigingen. Deze verenigingen voldoen aan het reglement voor erkenning van stedelijke jeugdwerkinitiatieven en worden bijgevolg financieel, logistiek en inhoudelijk ondersteund. Het stadsbestuur verdeelt de toelagen van de Vlaamse Gemeenschap onder de particuliere, Tiense jeugdwerkinitiatieven. Deze subsidies worden berekend en verdeeld via de verschillende subsidiereglementen.

Stedelijke jeugdwerkinitiatieven

De jeugddienst organiseert tijdens het schooljaar diverse activiteiten zoals grote evenementen, concerten, workshops, een instuif en een mobiel animatieproject. Tijdens de paas- en zomervakantie is er de speelpleinwerking Tintel voor de 7- tot 12-jarigen, de buurtgerichte speelpleinwerking 't Pleintje en de tienerwerking Pitt. De buitenschoolse kinderopvang en het aanbod voor de 3- tot 6-jarigen tijdens de paas- en zomervakantie werd uitbesteed aan de vzw Landelijke Kinderopvang. Dit contract werd stopgezet en vanaf de zomer van 2014 wordt het vakantieaanbod voor 3- tot 16-jarigen georganiseerd door de jeugddienst. De speelpleinwerkingen worden begeleid door een stuurgroep van monitoren, wat de betrokkenheid van de monitoren bij de werking verhoogt.

Ruimte voor de jeugd

De jeugddienst beheert alle 18 speelterreinen in eigendom van de stad Tienen. Hieronder verstaan we het organiseren van inspraak bij het (her)inrichten van een speelterrein, het voeren en opvolgen van de administratieve procedures en het opvolgen van de toestellen qua veiligheid, onderhoud en herstellingen.

In de deelgemeenten Goetsenhoven, Sint-Margriete-Houtem, Oorbeek en Oplinter zijn er geen speelterreinen. Verschillende speelterreinen zijn verouderd, maar voldoen voorlopig nog aan de veiligheidsnormen. Bij de inrichting van nieuwe speelruimte, wordt steeds veel belang gehecht aan het organiseren van inspraak bij kinderen, jongeren en de buurtbewoners.

Maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren

De stad Tienen maakt al verschillende jaren aanspraak op extra middelen ter ondersteuning van jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. De voorbije jaren werden heel wat initiatieven ontwikkeld om de toegankelijkheid van het jeugdwerk te verbeteren. Toegankelijkheid en participatie van kansengroepen, lopen als een rode draad doorheen het hele jeugdbeleid van de stad. Zo wordt in het kader van het Participatiedecreet door middel van het reglement vrijetijdsfonds geijverd voor deelname aan het globale vrijetijdsaanbod (jeugd, cultuur en sport) van de stad Tienen. Dit reglement werd trouwens recent verruimd naar volwassenen.

Informatie en communicatie

Het informeren van kinderen en jongeren is één van de pijlers van een goed jeugdbeleid. Het verschaffen van informatie bevindt zich op verschillende niveaus. Enerzijds dienen kinderen, jongeren en hun ouders op de hoogte gebracht te worden van het bestaande vrijetijdsaanbod. Dit dient op een eenvormige en herkenbare manier te verlopen. Anderzijds zitten jongeren met heel wat vragen rond thema's die hen aanbelangen. Daartoe werd de website www.jeugd3300.be ontwikkeld. Om activiteiten te promoten wordt verder gebruikgemaakt van een Facebookprofiel, nieuwsmails, ... Ten slotte is het uiteraard ook de taak van het bestuur om de jeugdverenigingen te informeren in verband met de mogelijkheden inzake dienstverlening, subsidie, vorming, beleidsmaatregelen, wetgeving, ...

Vorming

Door de organisatie van een basiscursus 'Animator in het jeugdwerk' (in samenwerking met de Vlaamse dienst Speelpleinwerking) werd een hoge kwaliteitsverbetering vastgesteld in de stedelijke

vakantiewerking. Via het reglement kadervormingtoelagen worden jongeren gestimuleerd om een cursus te volgen die bruikbaar is in het jeugdwerk. Daarnaast wordt ook ingezet op opvoedingsondersteuning en wordt op regelmatige basis een gratis vorming aangeboden voor ouders en begeleiders van de Tiense kinderopvanginitiatieven. Voor ouders vinden er maandelijks vormingsmomenten plaats rond het thema 'opvoeden'.

Inspraak en participatie

Het stadsbestuur tracht een kwalitatief jeugdbeleid te voeren dat afgestemd is op de noden en behoeften van kinderen en jongeren. Daarom is het ook zeer belangrijk dat deze kinderen en jongeren kunnen participeren in dit jeugdbeleid. De jeugdraad is het officiële adviesorgaan van de stad met betrekking tot het jeugdbeleid. Deze brengt, op vraag of op eigen initiatief, adviezen uit over alle aangelegenheden betreffende het jeugdbeleid in de stad, coördineert activiteiten van zijn leden, wint relevante informatie in en speelt deze door naar de leden. De jeugdraad neemt ook initiatieven om zijn doelstellingen te realiseren of om tegemoet te komen aan vastgestelde noden. Hierbij wordt de jeugdraad inhoudelijk (via doorstroom van informatie) en logistiek (secretariaatsfunctie) ondersteund.

3.5 Zorg

Tienen heeft van oudsher een traditie als zorgstad met een uitgebreid netwerk van welzijnsdiensten en organisaties, met zeer uiteenlopende werkingen. De Tiense welzijnssector is erg dynamisch, met tal van nieuwe initiatieven. De gids 'Welzijn in Tienen', een uitgave van dienst sociale zaken, geeft een overzicht van het aanbod in de sector. De gids wil de inwoners van de stad op een eenvoudige en overzichtelijke manier wegwijs maken in het aanbod en zo de welzijnszorg voor iedereen toegankelijk maken.

3.5.1 Algemeen medische zorg

Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart Tienen vzw

In de 14de eeuw nam een zusterorde haar intrek in de stad met als doel: zorg voor de zieken, huis aan huis. Het is het begin van zeven eeuwen georganiseerde patiëntenzorg in Tienen. Wat volgde, is een verhaal van continue groei en uitbreiding, zowel van het zorgaanbod als van de zorginfrastructuur. In 1998 werd het stedelijk OCMW-ziekenhuis van Tienen in het AZ Heilig Hart geïntegreerd. De naamsverandering naar Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart Tienen in 2005 onderstreept de regionale missie van deze organisatie. Het ziekenhuis heeft 2 campussen: Campus Mariëndal en Campus St.-Jan.

3.5.2 Psychische zorg

Psychiatrische kliniek Broeders Alexianen Tienen

Psychisch kwetsbare personen kunnen er terecht voor professionele zorg. De eerste verwijzing naar het verzorgen van geesteszieken in Tienen dateert van de 17de eeuw. In 1853 werd de instelling van de Alexianen erkend als 'instituut voor zinnelozen'. In 1998 werd het beheer overgenomen door de Broeders van Liefde. Het ziekenhuis beschikt over 5 behandelingsafdelingen en biedt algemene psychosociale hulpverlening en gespecialiseerde therapeutische programma's voor specifieke doelgroepen: Ter Dennen (volwassenen met verslavingsproblematiek), Pathways (drugs- en psychiatrische problemen bij jongeren), Ter Berken (algemene psychiatrie voor jong volwassenen), Prisma (ouderen met psychische zorgnoden) en Ter Linden (ouderenspsychiatrie).

Vzw hestia

Hestia is een initiatief beschut wonen bedoeld voor mensen met een psychiatrische of psychosociale problematiek waarvoor opname niet (meer) nodig is en voor wie de begeleiding via ambulante hulp te

beperkt is. De (ex-)psychiatrische patiënt leeft zelfstandig, alleen of in groep, en wordt daarbij begeleid door een hulpverlener. Hestia beschikt over 18 woningen in het centrum van Tienen. Er werden een aantal projecten opgestart rond psychosociale rehabilitatie en activering 'Spektrum' genaamd, met het Ontmoetingscentrum Den Band, een arbeidszorgproject in het Activiteitencentrum, arbeidsadvies en begeleidingscentrum 'Arbeidscentrum' en Activering Plus Plus.

3.5.3 Ouderenzorg

De residentiële ouderenzorg bestaat uit woonzorgcentra (rusthuizen) en serviceflats/assistentiewoningen. Aan deze residentiële voorzieningen kunnen semi-residentiële diensten verbonden zijn die mantelzorgers (tijdelijk) kunnen ontlasten, zodat de oudere langer thuis kan blijven wonen. Deze diensten zijn de dagverzorgingscentra, de centra voor kortverblijf en de nachtopvangcentra.

De ambulante zorg of thuiszorg bestaat naast de diensten voor gezinszorg, uit de ondersteuning van regionale en lokale dienstencentra, diensten voor logistieke hulp (schoonmaakhulp en karwei-hulp), diensten voor oppashulp, gastopvang, thuisverpleging en mantelzorgers.

Thuiszorgondersteunende diensten

De veroudering van de bevolking leidt tot een steeds toenemende vraag naar goed uitgebouwde thuiszorgdiensten. Het aanbod van voorzieningen voor ouderen met een beginnende zorgbehoefendheid dient maximaal op elkaar afgestemd te worden, om zo toe te laten dat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen.

De factor zorg - die aan belang wint in de leeftijdsgroep van de senioren - wordt voor een stuk ingevuld door het OCMW. Het OCMW beschikt over een woonzorgcentrum waar uitbreiding voorzien is.

Daarnaast biedt de private sector een kwalitatieve service aan. De regionale en lokale dienstencentra hebben een ondersteunende functie - zowel naar wie zorg ontvangt als naar wie zorg verleent - om institutionalisering zo lang mogelijk te voorkomen. Een tweede lokaal dienstencentrum wordt voorzien op de site Park Passionisten. Ook voor Huize Nazareth (Goetsenhoven) werd een aanvraag voor het oprichten van een lokaal dienstencentrum ingediend.

Woonzorgcentra

Volgens de gemeentelijke profielschets had Tienen in 2012 363 erkende plaatsen in woonzorgcentra. Dit komt neer op 61,6 plaatsen per 1.000 65-plussers. In de vergelijkbare steden heeft men 69,5 plaatsen per 1.000 65-plussers, in het Vlaams Gewest 70.

Volgens de website van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (situatie op 1 oktober 2012) is het programmacijfer voor de woonzorgcentra in Tienen 561, er zijn 365 erkende plaatsen en er zijn 196 plaatsen gepland.

Woonzorgcentra staan niet op zichzelf, maar beogen een wisselwerking met de buurt. Idealiter wordt een woonzorgcentrum het hart van een woonzorgwijk en een woonzorgzone. De bedoeling is om mensen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te laten wonen door, afhankelijk van de noden, zorgen en diensten aan te bieden. De thuiszorgondersteunende diensten ondersteunen de mantelzorger en maken langdurig kwalitatief thuisblijven mogelijk.

WZC Keienhof (OCMW) bevindt zich in het centrum van Kuntich en beschikt over rustoordbedden voor valide en mindervalide senioren, heeft rust- en verzorgingsbedden voor zwaar zorgbehoevenden en heeft een afdeling voor dementerende senioren. Hier bestaat de mogelijkheid tot kortverblijf.

WZC In de Gouden Jaren (centrum stad) beschikt over rustoordbedden voor valide en mindervalide senioren en over rust- en verzorgingsbedden voor zwaar zorgbehoevenden.

Woonzorgcentrum Sint-Alexius biedt thuiszorgondersteunende diensten (lokaal dienstencentrum, dagverzorgingscentrum, kortverblijf, ...) aan voor de woonzorgzone Tienen centrum. Woonzorgcentrum Huize Nazareth (met woonzorgwijk Goetsenhoven), werd overgenomen van de Grauwzusters van het Heilig Hart Ziekenhuis door de koepelorganisatie Broeders van Liefde en werkt volgens hetzelfde concept.

Het project 'Park Passionisten' omvat 3 ha tussen de Pollepelstraat en de Aarschotsesteenweg. De Zusters Passionisten schonken het terrein aan de Broeders van Liefde. In samenwerking met de Tiense huisvestingsmaatschappij worden een nieuw klooster, een sociale woonwijk (39 koopwoningen, 74 huurwoningen), een woonzorgcentrum (60 bedden waarvan 6 kortverblijf) met een lokaal dienstencentrum als zorgkruispunt en 46 serviceflats/assistentiewoningen gerealiseerd. Het project richt zich naar ouderen met en zonder zorgnoden, jonge gezinnen en mensen met zorgnood (psychosociale problematiek, mensen met een handicap). Er zullen ongeveer 450 mensen wonen, het versterken van de sociale cohesie is een belangrijk aandachtspunt. Hier ziet men een rol weggelegd voor de zusters, een wijkcoach en het buurtcomité. In de woonzorgzone wonen 3.000 inwoners waarvan 850 65-plussers. De bouw start eind 2013 en zou klaar zijn in 2016.

Groep Oase vzw uit Binkom bouwt momenteel op de Raeymaeckersvest een woonzorgcentrum met 109 rusthuiskamers en 49 serviceflats.

Serviceflats - assistentiewoningen

Serviceflats worden bewoond door ouderen die enkel nood hebben aan opvang en veiligheid, voor de eventuele zorgbehoeften doet men er een beroep op de thuiszorg. Assistentiewoningen zullen gaandeweg de serviceflats vervangen. Daar waar serviceflats enkel huisvesting bieden, moeten assistentiewoningen ook ouderenzorg voorzien, op vraag van de oudere. Dit heeft als consequentie dat als de gebruiker meer zorgbehoevend wordt, hij niet zal moeten verhuizen, wat nu wel het geval is bij de serviceflats.

Volgens de website van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (situatie op 1 oktober 2012) heeft Tienen 93 erkende plaatsen serviceflats, waarvan 62 van het OCMW en 31 van de vzw Sint-Alexius.

Volgens het Woonzorgdecreet zullen serviceflats omgevormd worden tot assistentiewoningen. De serviceflats van het OCMW werden echter niet gebouwd vanuit het eisenprogramma van assistentiewoningen en blijven dan ook beperkt tot deze woonvorm.

Centra voor kortverblijf

Kortverblijf heeft voornamelijk als doel om, in samenwerking met de thuiszorg, de mantelzorgers te ontlasten. Een centrum voor kortverblijf biedt verzorging en dag- en nachtopvang (of enkel nachtopvang) aan ouderen. Ouderen kunnen er verblijven voor een periode van maximaal 60 opeenvolgende dagen en maximaal 90 dagen per jaar. Een centrum voor kortverblijf is meestal verbonden aan een woonzorgcentrum en wordt erkend door het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. De dienstverlening is er grotendeels hetzelfde als in het woonzorgcentrum: verzorging (zoals verpleegkundige en hygiënische zorg), gezins- en huishoudelijke hulp, revalidatie, activering, ontspanningsactiviteiten en sociale contacten met de andere bewoners. Zo is het centrum voor kortverblijf een tussenschakel tussen thuis blijven wonen met thuisverzorging en een permanent verblijf in een assistentiewoning of woonzorgcentrum.

De programmacijfers voor de centra voor kortverblijf ontbreken in de gemeentelijke profielschets. Volgens de website van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (situatie op 1 oktober 2012) heeft Tienen 17 plaatsen voor kortverblijf en werden er slechts 8 effectief erkend (ingevuld). In Tienen bieden woonzorgcentrum Keienhof van het OCMW en woonzorgcentrum Sint-Alexius kortverblijf aan.

Dagverzorgingscentra

Een dagverzorgingscentrum biedt voorzieningen voor ouderen met een beginnende zorgbehoevendheid, die toelaten om langer thuis te wonen. Men kan er terecht voor opvang en verzorging overdag. Het centrum neemt tijdelijk de opvang en zorg over van mantelzorgers of thuisverplegers die normaal thuis voor de oudere zorgen. Men kan er terecht voor hulp bij het wassen, verzorging, warme maaltijden. Het centrum organiseert ook activatie-, revalidatie- en ontspanningsactiviteiten.

Volgens de website van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (situatie op 1 oktober 2012) had Tienen in 2012 volgens de programmacijfers 17 plaatsen dagverzorgingscentra, waarvan er 15 erkend (ingevuld) zijn. In Tienen heeft het woonzorgcentrum Sint-Alexius een lokaal dienstencentrum en een dagverzorgingscentrum.

3.5.4 Gezinszorg en aanvullende thuiszorg

Gezinszorg kan bestaan uit persoonsverzorging, huishoudelijke hulp en schoonmaakhulp, en de daarmee verband houdende algemene psychosociale en pedagogische ondersteuning en begeleiding. Aanvullende thuiszorg bestaat uit schoonmaakhulp, professionele oppashulp en karwei-hulp. Gezinszorg en aanvullende thuiszorg wordt geboden aan gebruikers die hierom verzoeken in functie van de noden die beoordeeld worden op basis van een sociaal onderzoek. Deze zorg wordt aangeboden in het natuurlijk thuismilieu van de gebruiker. Gezinszorg wordt niet exclusief voor ouderen georganiseerd, maar staat open voor iedereen. De gezinszorg wordt enerzijds gerealiseerd door private diensten en anderzijds door het OCMW (uitdoofscenario op korte termijn).

Volgens de website van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid werden in Tienen 111.773,42 uren gezinszorg gepresteerd in 2012:

Dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg	Uren gezinszorg
OCMW Tienen	27.110,25
Familiehulp	13.545,75
Landelijke Thuiszorg	32.270,20
Solidariteit voor het Gezin	24.940,47
Thuishulp	13.906,75
Totaal	111.773,42

Om na te gaan of er in Tienen nog ruimte is in de programmatie, wordt het programmacijfer vergeleken met het werkelijk aantal gepresteerde uren gezinszorg. De programmacijfers gaan uit van de bevolkingsprojecties. De programmatienorm geeft aan hoeveel uren gezinszorg nodig zijn in de gemeente op basis van de inwoners en hun leeftijd.

Uit de cijfers blijkt dat er nog een groeipotentieel is van 9 % voor 2014 en 10,48 % voor 2015:

Programmatiejaar	2013	2014
Projectiejaar	2014	2015
Tienen	121.986	123.487

3.6 Veiligheid

3.6.1 Bestuurlijke preventie, afgestemd op het zonaal veiligheidsplan

Objectieve veiligheid

Het aantal inbraken in gebouwen bleef nagenoeg constant in de periode 2008 tot 2010. In 2011 werd – net zoals in grote delen van het land – een sterke stijging van maar liefst 55 % vastgesteld. In 2012 volgde dan weer een daling van 15 %. In 2013 zal het aantal feiten vermoedelijk opnieuw stagneren op het niveau van 2012. Inzake inbraken in gebouwen volgt onze politiezone de schommelingen van het arrondissement.

Diefstal van voertuigen is een fenomeen dat heel sterk is afgenomen. In het ‘topjaar’ 1999 werden nog 50 effectieve diefstallen en 35 pogingen genoteerd; in 2012 8 effectieve diefstallen en 5 pogingen. Ook voor diefstallen uit voertuigen zien we dezelfde dalende trend.

Qua illegale drugs is er een verschuiving naar meer omvangrijke dossiers, zowel wat dealen betreft, als het opzetten van cannabisplantages.

Het aantal familiegerelateerde interventies bedraagt bijna 15 % van het totaal aantal politionele interventies. Een gepaste opvolging en nazorg blijven hier broodnodig.

Voor een globaal overzicht van deze cijfers verwijzen we naar bijlage 10.

Subjectieve veiligheid

Een bestuur en een politiedienst dienen open te staan voor alles wat er in de omgeving gebeurt. Daarom is het noodzakelijk om zich niet alleen te laten leiden door cijfermateriaal. Er werd dus bij diverse bronnen (sleutelfiguren, bevolkingsbevraging, ...) gepeild naar wensen en verzuchtingen (zie bijlage 11). Deze bevraging leverde een belangrijke indicator op voor het weerhouden van die punten waar de politiediensten tijdens de volgende beleidsperiode rond zullen werken: diefstal in woningen en andere gebouwen, verkeersveiligheid, (intrafamiliale) geweldsdelicten en drugs in/rond scholen.

Voorvoemde aandachtspunten werden door de Zonale veiligheidsraad (samenstelling: burgemeester van Tienen en Hoegaarden, lokale en federale politie, parket, arrondissementscommissaris en preventieambtenaar) als grote prioriteiten weerhouden van het ‘Zonale veiligheidsplan 2014-2017’. Daarnaast werden ook milieu/sluisstorten en terrorisme/radicalisering als bijzonder aandachtspunt weerhouden.

Geïntegreerde preventie: een taak van de bestuurlijke overheid

Bij de preventieve aanpak van de veiligheidsproblematiek, wordt zoveel mogelijk op een integrale en geïntegreerde wijze gewerkt. Toegespitst op een specifiek probleem of fenomeen, wordt met relevante partners samengewerkt om op een projectmatige en integrale manier de veiligheid en leefbaarheid binnen de stad te optimaliseren. Deze partners zijn zowel stadsdiensten, de lokale politie, als externe organisaties.

De veelheid aan preventiemaatregelen overstijgen de zuivere politionele opdrachten. Een geïntegreerd preventiebeleid vergt het samengaan van zuiver politionele preventie met meer welzijnsgerichte initiatieven. De coördinatie van dergelijk geïntegreerd preventiebeleid is de uitdrukkelijke en exclusieve taak van de bestuurlijke overheid.

... conform het ‘Zonale veiligheidsplan’

Inwoners van Tienen kunnen een beroep doen op een onafhankelijk adviseur inzake diefstalpreventie. Scholen worden ondersteund in de ontwikkeling van een globaal preventiebeleid rond diverse thema’s

(verkeersveiligheid, pesten en geweld, drugs, ...). Gemeenschapswachten en beëdigde ambtenaren vervullen tot slot een belangrijke rol inzake de netheid van het openbaar domein. De 10 gemeenschapswachten staan in voor semi-formeel toezicht op het grondgebied van de stad en signaleren omgevingsfactoren die het veiligheidsgevoel verhogen of verlagen (sluikstorten, zwerfvuil, vandalisme en verloedering, ...).

SAMENVATTING

Huisvesting

Ondanks een stijging van de verkoopprijs van bouwgrond en woongelegenheden liggen de prijzen nog altijd onder het gemiddelde van het Vlaams Gewest.

Kinderopvang

De Tiense kinderopvang kampt met lange wachtlijsten. De uitbreiding van het aantal plaatsen dringt zich op maar is momenteel niet mogelijk omwille van de gehanteerde berekeningswijze voor de toekenning van plaatsen door de Vlaamse overheid. Het Lokaal Overleg Kinderopvang dringt bij de bevoegde minister aan om in de toekomst een andere berekening te hanteren zodat de beschikbare middelen efficiënter zouden worden ingezet.

Onderwijs

Tienen kent een uitgebreid onderwijsaanbod. Scholen maken in samenwerking met het LOP en het stadsbestuur op een netoverschrijdende wijze intensief werk van de aanpak van kansarmoede en de ontwikkeling van een breed preventiebeleid.

Vrijtijdsbesteding

De laatste jaren werd er zwaar geïnvesteerd in de infrastructuur van de verschillende sectoren. Dit kwam de werking en de dienstverlening ten goede. Binnen de verschillende sectoren wordt door middel van een specifiek aanbod getracht specifieke doelgroepen te bereiken en dit met wisselend succes. In de stad is een rijk en gevarieerd verenigingsleven. De verschillende verenigingen worden in de mate van het mogelijke financieel, inhoudelijk en logistiek ondersteund.

Zorg

Tienen heeft van oudsher een traditie als zorgstad met een uitgebreid netwerk van welzijnsdiensten en -organisaties, met zeer uiteenlopende werkingen.

Veiligheid

Naast de louter politionele aanpak, worden bepaalde aspecten van veiligheid en leefbaarheid ook via bestuurlijke weg aangepakt.

4. Ondernemen en werken in Tienen

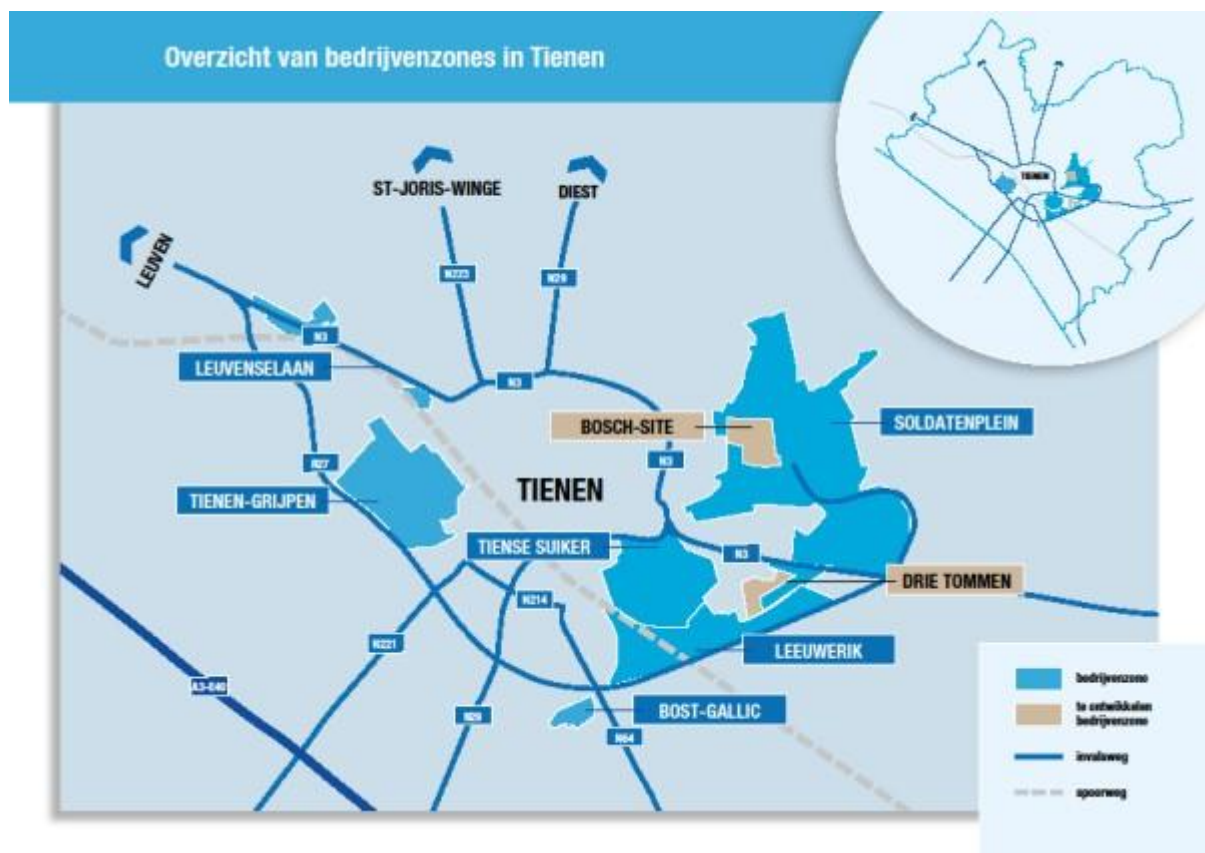
4.1 Ondernemerschap en kenniseconomie

Tienen is een aantrekkelijke vestigingsstad voor bedrijven. Diverse troeven dragen hiertoe bij. Zo is Tienen geografisch goed gelegen, vlot bereikbaar en vormt de stad stilaan een perfecte bi-pool met Leuven. Haar ideale ligging in de ELAt-innovatiedriehoek (m.n. tussen Eindhoven, Leuven en Aken) biedt bovendien heel wat opportuniteiten. Meerdere grote bedrijven zijn gevestigd in Tienen. Daarnaast spelen ook een tal van kleine, financieel gezonde bedrijven een belangrijke rol in de economische ontwikkeling en toekomst van de stad.

Momenteel heeft Tienen 7 grotere bedrijventerreinen:

- Soldatenplein met FFH-campus;
- Bost-Gallic;
- Tienen-Grijpen;
- Leeuwerik;
- Drie Tommen;
- Tiense Suiker;
- Leuvenselaan.

Daarnaast zijn er nog bedrijven gevestigd langs de Sint-Truidensesteenweg, op het Lovenstein en in de Mulkstraat.

Alle bedrijventerreinen samen geven een netto-oppervlakte van ongeveer 350 ha industriegrond (zonder publieke infrastructuur) met een bijna volledige benutting, met uitzondering van 2 grote percelen reservegrond van respectievelijk 10,2 ha en 23,6 ha.

Wat betreft reservegrond, kan opgemerkt worden dat de stad zelf de laatste jaren eerder inspanningen geleverd heeft om beschikbare industriegronden te ontwikkelen, dan nieuwe gronden te herbestemmen voor de industrie. Voor de aanleg van de 'Feed Food Health'-campus (FFH) werd reservegrond (de schapenweide) van Bosch aangekocht en voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Drie Tommen werden de reservegronden van de Tiense Suikerraffinaderij aangesproken.

De stad Tienen speelt in op de kennis- en innovatieve economie en wenst tegelijk de reconversie van de landbouw en de oude voedingsindustrie op te vangen. Specifiek wordt het project 'Feed Food Health' een kennis- en innovatiegemeenschap waarin plaats is voor onderzoek, ontwikkeling en productie in het brede domein van gezonde voeding voor mens en dier. De 'Feed Food Health'-campus (10,7 ha) bestaat uit een wetenschapspark, een incubatiecentrum en een hoogwaardige innovatieve bedrijvenzone. Het wetenschapspark wordt een thematische bedrijvenzone waar alleen onderzoeksgerichte bedrijven, gerelateerd aan de voedingssector in zijn breedste betekenis, terecht kunnen. Het incubatiecentrum, de biogenerator, zal de spil van het wetenschapspark en de gehele campus vormen. Het creëert de condities voor startende bedrijven in het 'Feed Food Health'-domein en wil via kennisclusters de wetenschap en het bedrijfsleven dicht bij elkaar brengen om zo de samenwerking tussen wetenschappers en ondernemers te bevorderen. De zone voor innovatieve bedrijven is bestemd voor de vestiging van ondernemingen actief in de productiegerelateerde voedingsindustrie.

Met het project FFH heeft Tienen de katalysator gevonden voor de economische ontwikkeling van de regio. Momenteel zijn er nog een aantal strategische projecten in ontwikkeling die Tienen en haar ondernemers ruimte moeten bieden om te ondernemen. De bedrijvenzone Drie Tommen, die kadert binnen het natuurinrichtingsproject 'Drie tumuli', wat in zijn globaliteit een heropwaardering van de buurt betekent, wordt in 2014 verder uitgebouwd door de aanleg van de infrastructuur (wegen en nutsleidingen). Ook de volkstuintjes, die zich bevinden in de buffering van het project, worden in 2014 ingericht. In de toekomst zal de stad nog een bijkomend bedrijventerrein realiseren. Op 5 november 2012 werd het RUP 'Afbakening kleinstedelijk gebied' goedgekeurd waardoor 47 ha in het verlengde van het huidige bedrijventerrein Soldatenplein bestemd worden als industriegrond met bufferzone.

Voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen heeft de stad in de POM Vlaams-Brabant een gewaardeerde partner. De bedrijventerreinen Bost-Gallic, Tienen-Grijpen, FFH-campus en nu ook Drie Tommen werden aangelegd en ingericht in samenwerking met de POM. De aanleg en het beheer van bedrijvenzones is, naast het leiden en participeren in gewestelijke of provinciale strategische, economische projecten en het uitvoeren van ruimtelijk economische processen en projecten die het hergebruik van verouderde economische ruimte nastreven of nieuwe ruimte mogelijk maken, de kerntaak van de POM Vlaams-Brabant.

Ook de Businessclub Tienen vindt de stad Tienen om bij te dragen tot de algemeen sociaaleconomische ontwikkeling van de regio. De Businessclub wil een onafhankelijk ontmoetingsplatform opzetten voor ondernemers en mensen uit de politieke, financiële, academische, non-profit en onderwijswereld, aan netwerking en informatieverstrekking doen en ondernemers in staat stellen actief deel te nemen aan de economische motorfunctie van de stad Tienen. De stad maakt deel uit van de raad van bestuur van de Businessclub. Ook Voka, het Vlaams netwerk van ondernemingen, en meer bepaald Voka – Kamer van Koophandel Leuven, draagt Tienen nauw in zijn hart en wil als het meest nabije, invloedrijke en professionele netwerk van ondernemers een optimaal kader creëren voor succesvol ondernemen, om op die manier bij te dragen tot de welvaart en het welzijn van de regio. Naast deze economisch georiënteerde partners, werkt de stad nauw samen met de KU Leuven voor de ontwikkeling van de FFH-campus.

4.2 Sociale economie

Sociale economie wordt als volgt gedefinieerd: "De sociale economie bestaat uit een verscheidenheid van bedrijven en initiatieven die in hun doelstellingen de realisatie van bepaalde maatschappelijke meerwaarden vooropstellen en hierbij de volgende basisprincipes respecteren:

- voorrang van arbeid op kapitaal;
- democratische besluitvorming;
- maatschappelijke inbedding;
- transparantie;
- kwaliteit;
- duurzaamheid.

Bijzondere aandacht gaat ook naar de kwaliteit van de interne en externe relaties. Zij brengen goederen en diensten op de markt en zetten hun middelen economisch efficiënt in met de bedoeling continuïteit en rentabiliteit te verzekeren."

In Tienen zijn op het vlak van sociale economie o.m. volgende spelers actief:

- Blankedale vzw, Delta vzw en strijkatelier Strijkwinkel: Blankedale vzw is een beschutte werkplaats die aangepast werk (houtbewerking, boekbinderij, elektromontage, groendienst en (blister)verpakking,) aanbiedt voor personen met een handicap. Delta vzw is een sociale werkplaats die gericht is op de tewerkstelling van langdurig werklozen (minstens 5 jaar werkloos). Het strijkatelier Strijkwinkel is een strijkdienst met dienstencheques;
- De Kringwinkel Hageland vzw is een werkervarings- en arbeidszorgbedrijf. Het zamelt in, sorteert, herstelt en verkoopt herbruikbare goederen. De inkomsten worden geïnvesteerd in tewerkstelling voor mensen die op de gewone arbeidsmarkt weinig of geen kansen krijgen. Daarnaast voert De Kringwinkel Hageland energiescans en energiebesparende ingrepen uit, wat de tewerkstelling van kansengroepen (kortgeschoolden, langdurig werklozen) bevordert;
- IGO en Fundament: leveren tewerkstelling van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de sociale werkplaats of lokale diensteconomie (natuurploegen), bieden werkervaring voor werkzoekenden in leerwerkplaatsen tuin en bouw en geven begeleiding van interne en externe deelnemers in werkervaringsprojecten;
- Activiteitencentrum Het Werkhuis - vzw Hestia: dit is een activiteitencentrum dat arbeidszorgactiviteiten organiseert voor 125 personen. Hierbij gaat het zowel over arbeidszorg als finaliteit, dan wel als traject;
- Broeders Alexianen vzw met arbeidscentrum: bedoeld voor personen met psychosociale problemen die moeite hebben om binnen de huidige maatschappelijke structuren een job of een zinvolle dagvulling te vinden of te behouden;
- Huis in de Stad vzw: richt zich tot volwassen personen met een mentale handicap die niet in het reguliere werkcircuit aan bod kunnen komen;
- Inloopcentrum Amerant (CAW), sociaal restaurant.

4.3 Handel en handelskernversterking

Het centrum van Tienen is duidelijk het zwaartepunt van de detailhandel met 53 % van het aantal verkooppunten. Daarnaast bevinden zich grote ketens aan de rand van de stad (centrum Slachthuisstraat, centrum Albertvest, centrum Getestraat, ...).

De detailhandel in Tienen, opgesplitst naar groepen, leert dat er voor dagelijkse producten 128 verkooppunten zijn, voor mode en luxe 90, voor vrije tijd 27, voor in en om huis 101, voor overige detailhandel 15, voor transport en brandstof 53, voor 'leisure' 148 en voor diensten 187.

Wat betreft de commerciële positie van Tienen, wordt voor de koopbinding en -attractie een onderscheid gemaakt tussen food en non-food producten. De koopbinding, die aangeeft in welke mate de inwoners van

Tienen de inkopen ook daadwerkelijk in de eigen stad of gemeente verrichten, ligt voor food op 93 % en voor non-food op 71 %. De koopattractie, die aangeeft in welke mate de mensen die niet in Tienen wonen, komen winkelen in de stad, is vastgesteld op 42 % voor food en 47 % voor non-food.

De afgelopen jaren steeg de leegstand in Tienen sterk. In het jaar 2008 bedroeg het aantal leegstaande handelspanden 62. In 2013 steeg dit aantal tot 90 verkooppunten. 67 van deze leegstaande handelspanden bevinden zich in het centrum Tienen, 15 in de verspreide bewinkeling Tienen, 2 in de verspreide bewinkeling Kuntich, 3 in centrum Oplinter, 1 in centrum Grimde en 2 in centrum Leuvenseleen. In vergelijking met de rest van België en met de steden en gemeenten met 30.000 tot 50.000 inwoners in 2011, is de leegstand aanzienlijk hoger in Tienen. De Belgische gemeenten kennen een leegstand van 6,6 % verkooppunten, de steden en gemeenten met 30.000 tot 50.000 inwoners 6,9 % en de stad Tienen 10,7 %.

Sinds 2000 werd de vzw Handelsstimulans Tienen opgericht die, met de door haar aangestelde centrummanager en in samenwerking met de dienst middenstand en de lokale ondernemers, het handels- en horecaleven stimuleert en erop gefocust is de commerciële centra aantrekkelijk en levendig te houden. In de vervulling van haar opdracht wordt de vzw Handelsstimulans Tienen ook bijgestaan door de vzw Tienen Draait Rond, een vereniging van handelaars en ondernemers in en rondom Tienen die samenwerken om interessante evenementen op poten te zetten en de stad te laten leven.

Een andere partner voor de vzw Handelsstimulans Tienen en de dienst middenstand is UNIZO, Unie van Zelfstandige Ondernemers. Als grootste ondernemersorganisatie van Vlaanderen en Brussel verdedigt UNIZO ondernemers, zelfstandigen en vrije beroepen op alle terreinen en op alle niveaus. UNIZO helpt om te ondernemen met kennis van zaken en biedt haar leden een netwerk om elkaar te ontmoeten. De lokale UNIZO-ondernemersverenigingen behartigen daarnaast de belangen van de lokale ondernemer en organiseren acties.

4.4 Werkgelegenheid

Op basis van de gemeentelijke profielschets - voorjaar 2013 - sector economie komen we, in vergelijking met de vergelijkbare steden, tot de volgende vaststellingen:

- op het gebied van jobratio (aantal jobs t.o.v. de bevolking op beroepsactieve leeftijd 20-64 jaar) heeft Tienen hetzelfde percentage;
- de werkzaamheidsgraad (aantal werkenden t.o.v. de bevolking op beroepsactieve leeftijd 20-64 jaar) verschilt bijna niet met deze van de vergelijkbare steden;
- voor het aandeel zelfstandigen en helpers in hoofdberoep t.o.v. de bevolking op beroepsactieve leeftijd 20-64 jaar scoort Tienen met 8,5 ongeveer 20 % lager dan de vergelijkbare steden met 10,7. Dit is al een constante sinds 2003;
- wat het aantal BTW-plichtige ondernemingen natuurlijke personen in Tienen betreft, zijn er in de vergelijkbare steden iets meer starters, maar Tienen heeft duidelijk een kleiner aantal stopzettingen, wat de totale verhouding voor de ondernemingen natuurlijke personen grotendeels gelijklopend maakt voor Tienen en de vergelijkbare steden;
- wat het aantal BTW-plichtige ondernemingen rechtspersonen betreft, is er een verschil met de vergelijkbare steden. De stad had tot 2010 een gelijklopend aantal starters, maar in 2011 heeft de stad zeer weinig starters in vergelijking met de vergelijkbare steden. Dit wordt echter deels gecompenseerd op het gebied van stopzettingen, aangezien de stad er duidelijk veel minder heeft dan de vergelijkbare steden. Deze laatste vaststelling is een constante sinds 2001;
- wanneer bij de BTW-plichtige ondernemingen de natuurlijke personen en rechtspersonen niet apart opgedeeld worden (SVR-definitie), kan voor de stad Tienen geconcludeerd worden dat er in 2011 een dalende lijn zichtbaar is bij de starters, terwijl dit bij de vergelijkbare steden niet het geval is. De stopzettingen voor de beide categorieën samen tonen echter dat Tienen nog steeds een zeer laag

aantal stopzettingen heeft ten opzichte van de vergelijkbare steden en dat dit zich in Tienen in sterk dalende trend blijft doorzetten;

- als oprichtingsratio (= 100 x opgerichte/actieve ondernemingen) heeft Tienen een lager percentage dan de vergelijkbare steden en het Vlaams Gewest, doch dit percentage is vergelijkbaar met dat van de beginjaren van 2000;
- als uittredingsratio (= 100 x verdwenen ondernemingen/actieve ondernemingen) zit Tienen lager dan de vergelijkbare steden en het Vlaams Gewest. Tienen toont daarbij ook nog een serieuze daling t.o.v. de beginjaren van 2000, terwijl dit bij de vergelijkbare steden gelijklopend blijft;
- de netto-groeiratio (= 100 x opgerichte - verdwenen ondernemingen)/actieve ondernemingen) voor Tienen ligt lager dan in de vergelijkbare steden en het Vlaams Gewest, maar dit kan gerelativeerd worden door het feit dat ze allemaal een gelijkaardige groeimarge hebben t.o.v. 2000.

De stad is sinds jaren actief in het aanbieden van werkgelegenheidsmogelijkheden door de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Met de nakende realisatie van de Drie Tommen en de verdere ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, zal de rol van de stad bestendig worden.

4.5 Werkloosheid

Op basis van de website van de VDAB - Arvastat (cijfers geactualiseerd naar situatie september 2013) komen we tot de volgende vaststellingen:

KENGETALLEN WERKLOOSHEID

Gemeente Tienen - SEPTEMBER 2013

	Sept. 2013	%	Sept. 2012	Vershil
NWWZ	1.232	100 %	1.201	+2,6 %

Werkloosheidsgraad

Totaal	8,09 %	-	7,89 %	+0,20
Mannen	8,13 %	-	8,24 %	-0,11
Vrouwen	8,04 %	-	7,50 %	+0,54

Kenmerken van de Niet-Werkende Werkzoekenden (NWWZ)

Categorie	WZUA	855	69,4 %	815	+4,9%
	BIT	116	9,4 %	126	-7,9%
	Vrij ingeschreven	137	11,1 %	150	-8,7%
	Andere	124	10,1 %	110	+12,7%
Geslacht	Mannen	660	53,6 %	669	-1,3%
	Vrouwen	572	46,4 %	532	+7,5%
Leeftijd	< 25 jaar	297	24,1 %	317	-6,3%
	25 tot 50 jaar	658	53,4 %	629	+4,6%

Categorie	WZUA	855	69,4 %	815	+4,9%
	>= 50 jaar	277	22,5 %	255	+8,6 %
Studieniveau	Laaggeschoold	627	50,9 %	654	-4,1 %
	Middengespoold	432	35,1 %	391	+10,5 %
	Hooggeschoold	173	14,0 %	156	+10,9 %
Werkloosheidsduur	< 1 jaar	730	59,3 %	708	+3,1 %
	1 tot 2 jaar	223	18,1 %	206	+8,3 %
	>= 2 jaar	279	22,6 %	287	-2,8 %
Nationaliteit	Niet-EU	111	9,0 %	118	-5,9 %
Origine	Alloctonen	256	20,8 %	235	+8,9 %
Arbeidsgehandicapten		246	20,0 %	228	+7,9 %
WZ in een kansengroep		884	71,8 %	869	+1,7 %

Legende: WZUA = Werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag
 BIT = Beroepsinschakelingstijd (de vroegere wachttijd)

- de werkloosheidsgraad in Vlaanderen is van september 2013 t.o.v. september 2012 gestegen met 9,5 %, terwijl de stijging in Tienen maar 2,6 % bedraagt;
- in Vlaanderen is de stijging van de werkloosheid ongeveer gelijklopend voor mannen en vrouwen, terwijl in Tienen de werkloosheid bij mannen zelfs is gedaald t.o.v. 2012 en de werkloosheidsstijging zich dus volledig bij de vrouwen situeert. Hierdoor is in Tienen de verhouding tussen het aantal werkloze mannen (± 53 %) en vrouwen (± 47 %) wel gelijk komen te liggen met deze van Vlaanderen.
- in Vlaanderen is de stijging van de werkloosheid voornamelijk zichtbaar bij 25- tot 50-jarigen, terwijl in Tienen de stijging zich voornamelijk voordoet bij de >50-jarigen. In Tienen is er t.o.v. van 2012 bij de <25-jarigen zelfs een daling van 6,3 % werkloosheid. De verhouding werkloosheid volgens de leeftijdsgroepen is nu wel gelijklopend met deze van Vlaanderen (± 25 % <25-jarigen, ± 53 % 25- tot 50-jarigen en ± 22 % >50-jarigen);
- zowel in Vlaanderen als in Tienen is de stijging van de werkloosheid het grootst bij de midden- en hooggeschoolden. Daarbij is in Tienen de werkloosheid van de laaggeschoolden met 4,1 % gedaald t.o.v. 2012. Het percentage laaggeschoolden in Tienen (50,9 %) ligt wel nog hoger dan in Vlaanderen (44,6 %);
- zowel in Vlaanderen als in Tienen is vooral het aantal werklozen met een werkloosheidsduur van 1 tot 2 jaar toegenomen. In Tienen is er wel een daling opgetreden bij de langdurige werklozen (meer dan 2 jaar), waardoor er in Tienen procentueel minder langdurige werklozen zijn dan in Vlaanderen;
- in Tienen is er een enorme daling van het werkloosheidscijfer van de niet-EU-burgers, waardoor het percentage nu gelijk komt te liggen met dat van Vlaanderen;
- zowel in Vlaanderen als in Tienen is er een stijging van ± 9 % van de werkloosheid bij alloctonen. Tienen blijft hierdoor met 20,8 % werkloze alloctonen wel onder het percentage van Vlaanderen (24,4 %);
- zowel in Vlaanderen als in Tienen is er een stijging van het percentage arbeidsgehandicapten. Tienen blijft met 20 % arbeidsgehandicapten wel boven het percentage van Vlaanderen (12,6 %).

De vaststelling dat de werkloosheidsgraad zowel in Vlaanderen als in Tienen blijft toenemen, zal ongetwijfeld deels te wijten zijn aan de algemene economische crisis. Ondanks het feit dat er in Tienen ook een sluiting is geweest van een bedrijf met een aanzienlijk aantal werknemers (Photovoltech), is de stijging van de werkloosheid echter beperkt. Dit zou mede verklaard kunnen worden door het feit dat de andere in

Tienen gevestigde bedrijven een deel van de ontslagen personeelsleden van Photovoltaech hebben opgevangen.

SAMENVATTING

De stad streeft naar een gunstig economisch klimaat waarbij het in stand houden en creëren van werkgelegenheid centraal staat. Tienen heeft heel wat potentieel om KMO's en grotere bedrijven aan te trekken want de stad is vlot bereikbaar en centraal gelegen. Bovendien beschikt ze over voldoende open ruimte voor economische ontwikkeling. Vandaar dat de realisatie van bedrijventerreinen op de prioriteitenlijst van het stadsbestuur staat.

In tijden van afnemende industriële activiteiten wil Tienen de stedelijke economie veiligstellen door werk te maken van de transformatie van een industriële economie naar een kenniseconomie. Met de invulling van de nieuwe 'Feed-Food-Health'-campus, een hoogwaardig innovatief bedrijventerrein gekoppeld aan een wetenschapspark, trekt de stad voluit de kaart van innovatie, met bijkomende tewerkstellingsmogelijkheden in eigen stad.

5. Toeristische troeven

5.1 Bezienswaardigheden en evenementen

Tienen heeft een aantal specifieke troeven die worden uitgespeeld om bezoekers naar onze stad te lokken. De stad Tienen werd in 1996 lid van de VVV Hageland (het huidige Toerisme Hageland) en is hierdoor rechtstreeks betrokken bij de toeristische uitbouw en promotie van de regio.

Wie “Tienen” zegt, zegt “suiker”. Het Suikermuseum verzamelt objecten die de suikerproductie illustreren voor zover deze het resultaat is van de teelt van suikerbieten. Sinds 2002 loopt hier de permanente tentoonstelling ‘De verloren smaak van suiker’. Het Suikermuseum verzamelt en documenteert ook voorwerpen betreffende de suikerconsumptie wereldwijd (Mexico, Sicilië, Egypte, Indië, ...). Bezoekers aan het Suikermuseum combineren dit graag met een bezoek aan de Suikerraffinaderij en/of Het Toreke. Voor het samenwerkingsverband tussen museum Het Toreke en het Suikermuseum, werd de Erfgoedsite door de Vlaamse Gemeenschap als museum erkend en ingedeeld in het regionale niveau. Het Suikermuseum beschikt over een Streekshop (waar een brede waaier aan streekproducten wordt aangeboden) en een MuseumCafé (waar een ruime keuze aan streekbieren verkrijgbaar is).

Het historisch patrimonium van de stad is een belangrijke toeristische troef. Het in stand houden ervan is essentieel. We denken hierbij aan de herwaardering van de tumuli, de door Unesco beschermde toren van de Sint-Germanuskerk, de Begijnhofkerk, het dak van de Necropolis, de restauratie van de Sint-Lambertuskerk, het oprissen van klein religieus erfgoed zoals kapelletjes en natuurlijk de Erfgoedsite.

De Tiense regio is een waar fiets- en wandelparadijs. Verschillende routes laten recreanten genieten van de schilderachtige landschappen. Dankzij het (provinciaal beheerde) bewegwijzerde fietsknooppuntennetwerk, sluit Tienen naadloos aan op de fietsnetwerken van Antwerpen, Limburg en Wallonië. Sinds 2006 werden er met het fietsknooppuntennetwerk meer dan 600 km fietsroutes bewegwijzerd met nummerbordjes. Zo werd de Tiense regio het vertrekpunt van vele dagen fietsplezier. Het fietsknooppuntennetwerk Hageland is bovendien volledig uitgebouwd: infrastructuur (rustbanken, bewegwijzering), steeds geüpdate fietskaart, verschillende themaroutes, ... Daarnaast kan de fietser ook genieten van De Suikerroute: een route (25, 35 of 55 km) langs de Tiense deelgemeenten en van de fietstocht ‘Fietsen met de Gallo-Romeinen’, een 17,5 km lange fietstocht langs de verschillende archeologische vindplaatsen.

Ook de wandelroutes zijn een trekpleister. Er op uit trekken kan met de ‘Tiense Wandelbrochure’, de bewegwijzerde Vrouwenwandeling, de brochures ‘Wandelen door het historische hart van Tienen’ en ‘Hagelandse Haspengouw’ en andere uitgebreide wandelbrochures met verschillende wandellussen op de verschillende wandelnetwerken. Het nieuwe netwerk Getevallei is toeristisch iets om naar uit te kijken.

Een andere troef is het Gallo-Romeins verleden van de stad. Het Toreke is het museum voor de Tiense en regionale geschiedenis en toont een uitgebreide Gallo-Romeinse collectie. Nog tot midden 2014 staat hier ‘Doodgewoon! Rituelen van leven en dood in de Gallo-Romeinse tijd’, een tentoonstelling die het resultaat is van de grootschalige archeologische opgravingen die plaatsvonden op het Grijpenveld in Tienen (1997-2002) en eerdere opgravingscampagnes. Het oude en recente onderzoek in verband met de drie tommen werd verder in de tentoonstellingsvorm uitgewerkt. PORTIVA, een intergemeentelijke

archeologische dienst, volgt nauwkeurig de evolutie van het archeologisch bodemarchief van de stad op. De Erfgoedsite beschikt over vier depotruimtes. De regionale depotwerking spitst zich vooral toe op de bewaring van religieus erfgoed, het archief en het regionaal archeologisch roerend patrimonium.

Ook kaderend binnen de erfgoedwerking, is het Hagelands Historisch Documentatiecentrum: een documentatiecentrum en een gespecialiseerde bibliotheek, een beeldarchief en een cartografische verzameling die zich niet beperkt tot de stad alleen, maar zich uitstrekt over de volledige regio. De gespecialiseerde bibliotheek dient grotendeels voor de ondersteuning van de werking van de musea, het archief en het documentatiecentrum. Er wordt getracht deze bibliotheek in de toekomst uit te bouwen tot een volwaardige en gesubsidieerde erfgoedbibliotheek (i.c. bewaarbibliotheek). De bibliotheek van het Hagelands Historisch Documentatiecentrum bevat 12.402 publicaties. In het Stadsarchief worden de archiefbescheiden, die ontvangen of door de stad Tienen opgemaakt werden, bewaard.

De lijn tussen recreatie en toerisme is soms vaag. Het vrijetijdsaanbod dat gericht is op de eigen inwoners (en minder op de toerist) wordt als recreatie beschouwd. Toch kan dit aanbod soms ook een extra toeristische troef zijn. Enkele voorbeelden zijn het Vianderdomein of sportinfrastructuur zoals het stedelijk zwembad De Blyckaert. Het aanbod van de diensten jeugd, sport en cultuur trekt eveneens mensen van buiten Tienen aan. Daarnaast zetten grootschalige evenementen zoals de Paardenprocessie op paasmaandag en het muziekfestival Suikerrock Tienen op de kaart.

Tienen verwelkomt jaarlijks ongeveer 320 geregistreerde groepen, goed voor ongeveer 10.000 bezoekers. Ongeveer 70 groepen maken er een daguitstap van. Hiervoor bestaan verschillende formules die beantwoorden aan de vraag van de bezoekers (combi Het Toreke, het Suikermuseum, Suikerraffinaderij, begeleide wandeling, ...). 40 groepen komen voor een uitstap van een halve dag (museum, Suikerraffinaderij, ...) en 10 groepen voor een tijdelijke tentoonstelling of evenement. Tijdens de bietencampagne (van eind september tot eind december) kan de Suikerraffinaderij worden bezocht. In 2012 brachten ongeveer 6.000 mensen een bezoek aan de raffinaderij (waarvan ongeveer 4.000 leerlingen).

Het totale aantal jaarlijkse bezoekers is niet meetbaar. Enkel groepen die gebruikmaken van de dienst toerisme (reservatie gids, lunch, ...) en/of degenen die een toegangstarief betalen voor een toeristische bezienswaardigheid, zijn meetbaar. De individuele toerist die ook zijn steentje bijdraagt tot de stedelijke economie, is veel minder zichtbaar (bv. een fietsend gezin dat gebruikmaakt van het fietsknooppuntennetwerk en een gastronomische stop maakt in de stad).

5.2 Overnachtingsmogelijkheden

In 2008 bleek onze regio te beschikken over een prachtig fiets- en wandelparadijs, maar een tekort te hebben aan overnachtingsmogelijkheden. Tienen en omgeving hadden nood aan extra slaapgelegenheden voor verschillende doelgroepen (individuele toeristen, fietsers op doorreis, zakenmensen, gezinnen, ...). Een infoavond voor mogelijke starters was het begin van een mooie trend. Momenteel vormen de 9 overnachtingsmogelijkheden in Tienen één van de grootste toeristische ambassadeurs in binnen- en buitenland: Alpha Hotel (18 kamers), Gastrotel Cijnshof (3 kamers), B&B Koeimet (3 kamers), B&B Carpe Diem (3 kamers), B&B De Vrije Lansier (2 kamers), B&B Nokernote (3 kamers), B&B Tiskeshof (3 kamers), B&B Ten Tweelinden (3 kamers) en Gastenkamers Kasteel van Oorbeek (3 kamers).

SAMENVATTING

De toeristische troeven van Tienen situeren zich rond een aantal pijlers. Onze stad wordt sterk gelinkt aan suiker en dit vormt ongetwijfeld één van de belangrijkste troeven die jaarlijks duizenden mensen naar Tienen lokt. Een andere belangrijke speler is de uitgebreide erfgoedwerking waarvan het museum Het Toreke en het daaraan gekoppelde archeologische onderzoek wellicht de meest bekende zijn. Ook de sportievelingen komen aan hun trekken: diverse fiets- en wandelroutes staan garant voor vele kilometers gezonde ontspanning in een aangename en rustige omgeving. De laatste jaren is ook het meerdaags toerisme in de lift, getuige de opkomst van de vele 'bed and breakfasts' in onze regio.

ONTDEK ONZE
**GALLO-ROMEINSE
SCHATTEN**

**FIETS- EN
WANDELPARADIJS**

**GEZELLIG
VERTOEVEN**

**PROEVEN EN
GENIETEN**

www.tienen.be

TIENEN
Tintelende stad

6. Stedelijke organisatie

6.1 Stadsbestuur

De huidige bestuursmeerderheid in Tienen wordt gevormd door sp.a en CD&V. Het schepencollege bestaat uit acht leden, waaronder ook de voorzitter van het OCMW. Momenteel levert CD&V drie schepenen, sp.a vijf. In de gemeenteraad zijn er 6 fracties vertegenwoordigd: sp.a (11 zetels), CD&V (6 zetels), Open Vld (5 zetels), N-VA (5 zetels), Groen (2 zetels) en Vlaams Belang (1 zetel). Twee raadsleden zetelen onafhankelijk.

6.2 Stadsdiensten

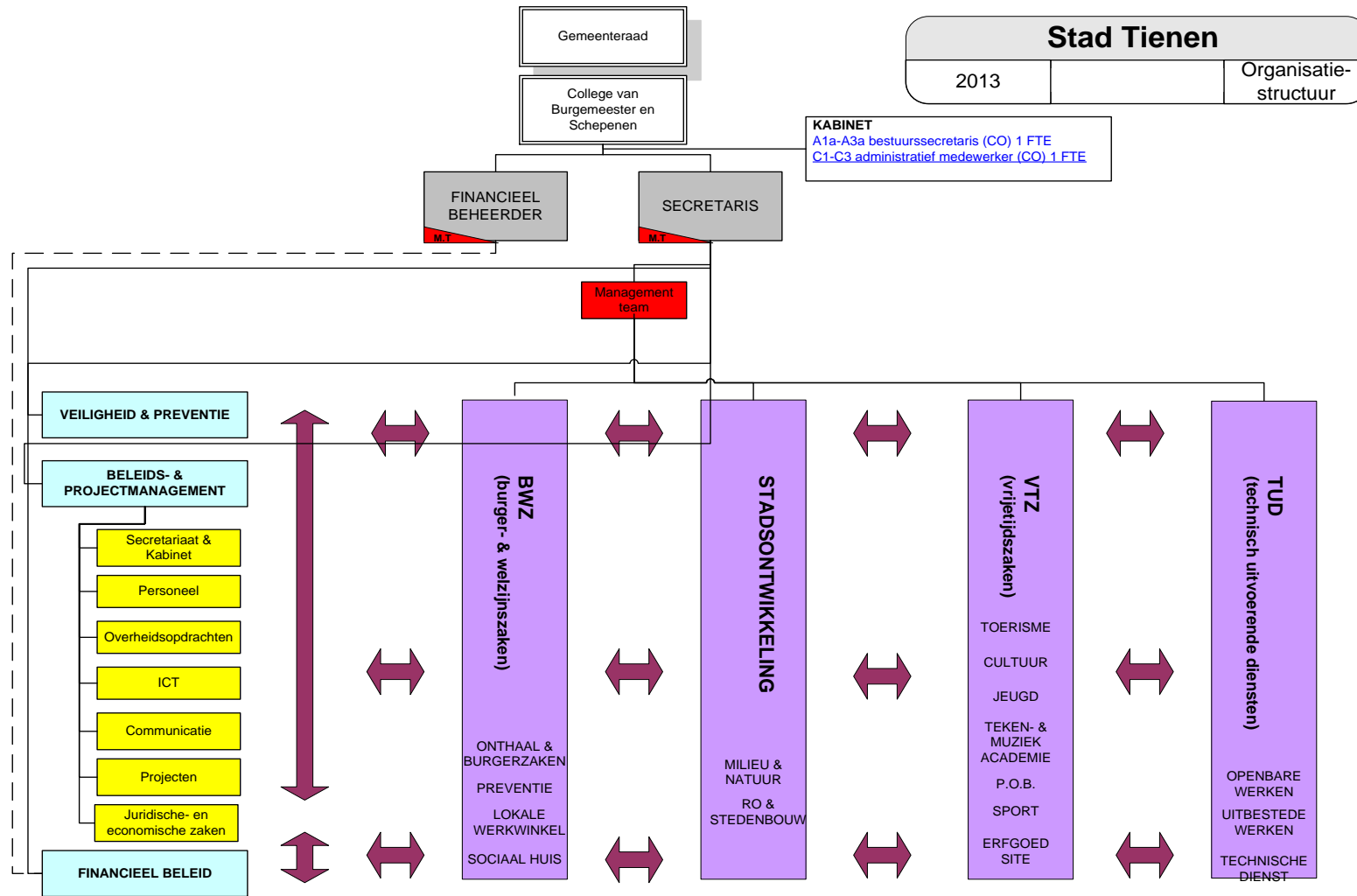
De stad Tienen telt momenteel 287 personeelsleden. Ongeveer 85 personeelsleden zijn tewerkgesteld in het stadhuis zelf. De overige 200 zijn verspreid over de verschillende buitendiensten (de Erfgoedzite, de technische dienst, de sportdienst, de jeugddienst, de dienst onderwijs en de dienst cultuur).

De stadsdiensten vallen onder de leiding van de stadssecretaris, bijgestaan door het managementteam. Dit managementteam bestaat momenteel uit de stadssecretaris en de financieel beheerder aangevuld met het afdelingshoofd technisch uitvoerende diensten, het afdelingshoofd stadsontwikkeling en de diensthoofden van de diensten personeel, economie, cultuur en burger- en welzijnszaken.

Het Tiense brandweerkorps bestaat uit 44 beroepsbrandweermannen, aangevuld met 26 vrijwilligers.

Tot slot hebben we nog de lokale politie die verantwoordelijk is voor de zone Tienen-Hoegaarden. Dit politiekorps telt momenteel 87 operationele personeelsleden en 16 administratieve krachten.

Organogram stad Tienen

6.3 Het Autonom Gemeentebedrijf Tienen (AGB)

Een autonoom gemeentebedrijf is een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap. Dit is een dienst met een eigen rechtspersoonlijkheid die door de gemeente wordt opgericht en belast is met welbepaalde beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang.

Het Autonom Gemeentebedrijf (AGB) Tienen werd opgericht bij gemeenteraadsbesluit van 17 september 2004. De zetel van het bedrijf is gevestigd in het stadhuis. Het AGB heeft als doel de verdere uitbouw, het beheer en eventueel de exploitatie van patrimonium dat de stad daartoe te zijner beschikking heeft gesteld of waarvan het eigenaar is.

Momenteel beheert het AGB het Suikermuseum en het stedelijk zwembad De Blyckaert, het Vrijtijdscentrum (Kruisbooggebouw) en de Manege. Daarnaast staat het AGB Tienen in voor het beheer en de exploitatie van de accommodatie van het sportcentrum Houtenveld.

In het kader van de verdere uitbouw van het culturele en sportieve patrimonium, werd door de gemeenteraad in 2006 een recht van opstal verleend aan het Autonom Gemeentebedrijf Tienen zodat er kon worden overgegaan tot de realisatie van een nieuwe sporthal. Vervolgens besliste de gemeenteraad om via een zakelijk recht (het vruchtgebruik) de atletiekpiste te verkopen aan het Autonom Gemeentebedrijf Tienen. Sedertdien staat het AGB Tienen in voor het beheer en de exploitatie van de atletiekpiste.

In 2008 droeg de stad Tienen bepaalde rechten en verplichtingen van de privaat-publieke samenwerkingsovereenkomst 'Kazerne Voorplein' over aan het AGB voor de realisatie van het 'Arenaproject' met o.m. de verbouwing van de zaal Manege en de realisatie van het Vrijtijdscentrum. In 2010 werden de verbouwingswerken van de Manege beëindigd. In 2011 was de realisatie van het Vrijtijdscentrum een feit. Beide gebouwen zijn in beheer van het AGB Tienen.

Het gemeentedecreet bepaalt dat de werking en de statuten van autonome gemeentebedrijven opgericht voor 1 januari 2007 in overeenstemming moeten worden gebracht met de bepalingen van het decreet en dit uiterlijk op 1 januari 2014. Dit houdt in dat het AGB Tienen zijn statuten voor het einde van het werkingsjaar 2013 moet aanpassen aan deze nieuwe bepalingen.

6.4 Uitgaven en ontvangsten

6.4.1 De ontvangstenstructuur

De totale ontvangsten bedroegen in 2012 ongeveer 52,2 miljoen euro, waarvan 44,5 miljoen euro ontvangsten uit exploitatie. De fiscale ontvangsten vormen de belangrijkste bron van inkomsten namelijk 58 % of ongeveer 26 miljoen euro.

De stad verwerft voor een bedrag van 12,6 miljoen euro ontvangsten uit werkingssubsidies. Het gemeentefonds is goed voor een ontvangst van 7,8 miljoen euro.

Een beperkt aandeel van de ontvangsten vloeit voort uit retributies, tarieven, inkomgelden e.d. In 2012 bedroeg dit aandeel 9 % van de totale ontvangsten of 4 miljoen euro. De financiële ontvangsten, die voor 97 % bestaan uit dividenden, bedroegen in 2012 bijna 2 miljoen euro.

De stad ontving een klein bedrag aan investeringssubsidies (0,5 miljoen euro) en financierde zich voor 7 miljoen euro op de financiële markten.

6.4.2 De ontvangsten uit belastingen

De ontvangsten uit fiscaliteit worden in belangrijke mate gegenereerd door de ontvangsten uit de aanvullende belastingen. In 2012 bedroegen de ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting, de opcentiemen op de onroerende voorheffing en de aanvullende belasting motorrijtuigen bijna 23 miljoen euro.

Het tarief van de aanvullende personenbelasting bedraagt in Tienen 7,9 %. Dit is hoger in vergelijking met vergelijkbare steden (7,7 %). Ook de waarde van 1 % aanvullende personenbelasting ligt in Tienen hoger dan in vergelijkbare steden.

De opbrengst van 100 opcentiemen onroerende voorheffing per inwoner bedraagt in Tienen 26 euro, wat aanzienlijk hoger is in vergelijking met vergelijkbare steden (20 euro per inwoner). De aanslagvoet van de opcentiemen op de onroerende voorheffing is sinds 1994 vastgesteld op 1.400. In de vergelijkbare steden steeg de aanslagvoet in de periode 2000-2012 met 18 % van 1.236 naar 1.460.

6.4.3 De uitgavenstructuur

De uitgaven bedroegen in 2012 ongeveer 54,3 miljoen euro. Hier nemen de uitgaven voor exploitatie het grootste deel voor hun rekening, nl. 41,3 miljoen of 76 %. Deze uitgaven bestaan voor 48 % uit personeelskosten, voor 26 % uit toegestane subsidies, voor 21 % uit aangekochte goederen en diensten en voor 4 % uit financiële kosten. De toegestane subsidies bestaan voor 82 % uit subsidies aan het OCMW (4,8 miljoen euro) en de politiezone (4,1 miljoen euro). De financiële uitgaven (1,6 miljoen euro) bestaan bijna volledig uit intrestlasten voor aangegane leningen en leasingcontracten.

In 2012 werd een bedrag van 7 miljoen euro besteed aan investeringen, waarvan 4,4 miljoen euro aan wegenwerken.

Verder werd een bedrag van 4,5 miljoen aangewend voor de betaling van de aflossingen van lopende leningen en leasingcontracten. In de periode 2002-2007 is de schuld per inwoner gedaald en dit door de prefinanciering van de investeringsprojecten. Vanaf 2009 ging de stad opnieuw leningen aan, in 2010 en 2011 nam de schuld mede toe door het onroerende leaseproject 'Arena'. Mede hierdoor lag het schuldniveau bijna terug op het niveau 2002 en dus terug boven het gemiddelde van vergelijkbare steden.

6.4.4 Het budgettaire resultaat

Het budgettaire resultaat van 2012 sloot af met een tekort van 2 miljoen euro. Het investeringsbudget droeg voor 6,4 miljoen euro bij in dit negatieve resultaat, het exploitatieresultaat daarentegen was positief en bedroeg 3,2 miljoen euro. Ook het liquiditeitsbudget was positief met 1,2 miljoen euro, mede door de opname van nieuwe leningen voor een bedrag van 7 miljoen euro.

6.5 Uitdagingen voor de toekomst

De stad streeft naar een efficiënte en doelgerichte dienstverlening en een open, laagdrempelige communicatie naar de bevolking toe. Een slimme inzet van ICT is hierbij een onmisbaar hulpmiddel. ICT omvat de verschillende manieren waarop gegevens door een organisatie stromen. Daarnaast beslaat het ook de informatie die ontstaat door het bewerken van deze gegevens door mensen of (semi-) geautomatiseerde systemen. In die zin hangt ICT ook nauw samen met communicatie.

6.5.1 Virtualisering en 'cloud computing': de toekomst

De verwachting is dat alle aspecten van informatietechnologie (de toegang, de gegevens, de werklust en alle computeractiviteiten) in de nabije toekomst verplaatsbaar, dynamisch en interactief zullen zijn. Het belang van mobiele telefoons en tablets neemt toe en er worden grote stappen voorwaarts gezet op het vlak van mobiele betalingen, digitaal bankieren en m-commerce (d.z. applicaties en websites voor smartphones). Momenteel heeft 20 procent van de bedrijven geen IT-eigendommen meer. Verschillende, al dan niet met elkaar verbonden trends (virtualisatie, diensten in de cloud, werknemers die met hun persoonlijke systemen werken ...) leiden ertoe dat er alsmaar minder hardware in huis wordt genomen. Gebruikers (medewerkers en burgers) zullen met mobiele apparaten gigabytes aan gegevens willen openen en opslaan van op om het even welke plek.

Ook voor de stad Tienen is virtualisering en 'cloud computing' een interessante optie. Het bestuur telt momenteel meerdere servers, met reeds enkele virtualisaties (1 hardware toestel waar er virtueel meerdere op draaien). Deze servers verbruiken continue stroom en vragen onderhoud. Bij uitval of andere problemen wordt een groot deel van de gebruikers zonder computeractiviteiten gezet.

Bij 'cloud computing' draaien de computerprogramma's niet op servers in het stadhuis, maar op één of meerdere machines die via internet in de cloud verbonden staan. Dit heeft het voordeel dat de programma's altijd en overal beschikbaar zijn, ongeacht waar een medewerker zich bevindt. Gebruikers melden zich aan op een apparaat (pc, laptop, smartphone, thuis-pc ...) en krijgen meteen hun persoonlijke instellingen en applicaties. Werkbestanden zijn onmiddellijk beschikbaar en via de verbinding met de cloud kan men aan alle data, programma's en andere services, waardoor er probleemloos met alle gegevens gewerkt kan worden.

Deze denkpiste geeft het bestuur de ruimte om de investeringen in de eigen infrastructuur uit te sparen en deze middelen voor andere projecten te hanteren zoals sociale media, nieuwe software, betere samenwerking met andere diensten (OCMW, politie, andere gemeenten ...).

Het bestuur zou graag een rol willen spelen in de digitale wereld van ICT zodat de stad overal bereikbaar is voor de burger, er op diverse manieren gecommuniceerd kan worden, de gewenste gebruikers toegang krijgen tot de nodige applicaties mits enkele 'clicks', en onderbrekingen tot een minimum herleid worden. Met behulp van deze technologie krijgt men meer grip op de ICT-huishouding, wat zorgt voor een planmatige, efficiënte en doelgerichte ICT-ondersteuning.

6.5.2 Naar één centrale website

De huidige stedelijke website van de stad is 10 jaar oud en kampt met technische problemen. De software is verouderd en laat niet meer toe om in te spelen op nieuwe evoluties zoals toepassingen met de elektronische identiteitskaart. Doorheen de jaren zijn ook de beleidsaccenten gewijzigd, waardoor bepaalde modules in onbruik raakten en er nood is aan nieuwe toepassingen. Bovendien is de huidige Windows-hosting duur en aan herziening toe.

In het kader van het efficiënt inzetten van middelen en personeel, staat de stad voor de uitdaging om alle individuele websites van de stadsdiensten in een nieuwe, nog te ontwikkelen, centrale website te integreren. De burger vindt hierdoor alle informatie op één plek terug, dubbele input wordt vermeden, zoekmachines kunnen geoptimaliseerd worden en op termijn zal er een aanzienlijke kostenbesparing gerealiseerd worden. Door een samenwerking met UiT-in-Vlaanderen zal er ook overgegaan worden tot een efficiënter kalenderbeheer.

De gemiddelde inwoner heeft geen beeld over het functioneren van de lokale overheid. Pas wanneer hij een rijbewijs moet afhalen, een geboorte moet laten registreren, enz., ervaart hij de stad aan den lijve. Dat maakt dat publieksbalies bepalend zijn voor het beeld dat de gemiddelde inwoner heeft over de

dienstverlening van de stad. De uitdaging voor de toekomst is fysieke met virtuele loketten te combineren. Via het digitaal loket brengt de stad haar dienstverlening tot in de huiskamer van de burger, waardoor deze zich niet hoeft te verplaatsen naar de stadsdiensten. Bij de ontwikkeling van de nieuwe website zal veel aandacht besteed worden aan het digitaal loket. Uiteraard zal het gebruik van de elektronische identiteitskaart geïntegreerd worden en zal de burger ook de mogelijkheid krijgen om online betalingen uit te voeren. Daarnaast wordt het aanbod van digitale verrichtingen uitgebreid (reserveringen van zalen en materiaal, inschrijvingen voor activiteiten, enz.) en wordt bekeken hoe de verwerking van deze verrichtingen geautomatiseerd kan worden.

Momenteel beschikt 28 % van de bevolking over een smartphone, bij jongeren tot 30 jaar is dit zelfs de helft. Dit aantal blijft jaarlijks toenemen. Meer dan de helft gebruikt zijn smartphone dagelijks voor het surfen naar websites. Mobiele telefoons en tablets zijn pc's dan ook stilaan aan het voorbijsteken als meest gebruikte apparaat om het internet te raadplegen. De stedelijke website dient dan ook geoptimaliseerd te worden voor mobiele toestellen.

Vanaf 2014 geldt de verplichting om alle documenten van de gemeenteraad en het schepencollege digitaal ter beschikking te stellen aan de gemeenteraadsleden. Dit kan door middel van een afgeschermd extranet gerealiseerd worden dat gekoppeld wordt aan de centrale website. Ook personeelsinformatie kan via een extranet verspreid worden. Zo kunnen ook niet-administratieve en ambulante medewerkers van thuis uit de informatie raadplegen.

6.5.3 Optimalisatie van dienstverlening aan de loketten

Toch dient het stadsbestuur zich ook bewust te zijn van groepen mensen die bij digitale dienstverlening uit de boot vallen. Blijvend aandacht besteden aan de dienstverlening bij de stadsdiensten is essentieel. Twee jaar geleden werd met de ingebruikname van een nieuw ticketsysteem de dienstverlening van de dienst burgerzaken gemoderniseerd. Het systeem laat toe verschillende producten aan meerdere medewerkers toe te wijzen, zodat de wachttijden ingekort kunnen worden. Een verdere optimalisatie van dit systeem en een eventuele uitbreiding ervan naar andere diensten toe, dient bekeken te worden.

6.5.4 Goede mediamix essentieel

Hoewel het belang van digitale communicatie toeneemt, blijft een goede mediamix noodzakelijk om de vooropgestelde doelgroepen zo goed mogelijk te bereiken. Digitale kanalen zoals de website, sociale media en elektronische nieuwsbrieven, dienen aangevuld te worden met printmedia. Hierbij denken we bv. aan affiches, folders, spandoeken, bewonersbrieven, enz. Al naargelang de inhoud van de te communiceren boodschap, dient een optimale communicatiemix samengesteld te worden.

Om een laagdrempelige communicatie te realiseren zal de stad een maandelijks stadsmagazine opstarten dat huis-aan-huis in Tienen bedeed zal worden. In dit magazine is er ruimte om dieper in te gaan op belangrijke projecten. Naast praktische mededelingen, zal er aandacht zijn voor het vrijetijdsaanbod en activiteiten. Het magazine zal ingezet worden als een citymarketinginstrument en moet bijdragen tot een positieve uitstraling van de stad Tienen bij haar inwoners.

SAMENVATTING

De stad streeft naar een efficiënte en doelgerichte dienstverlening en een open, laagdrempelige communicatie naar de bevolking toe. Een slimme inzet van ICT is hierbij een onmisbaar hulpmiddel. Virtualisering en 'cloud computing' zijn hier interessante opties. In dezelfde optiek dient bij de ontwikkeling van de nieuwe website veel aandacht te worden besteed aan het digitaal loket. Toch dient het stadsbestuur zich ook bewust te zijn van groepen mensen die bij digitale dienstverlening uit de boot vallen. Er moet dus blijvend aandacht worden besteed aan de 'klassieke' dienstverlening bij de stadsdiensten.

Geraadpleegde bronnen

- Behoefteteonderzoek senioren 2009
- Beleidsplan Integratie 2013 – 2015
- Beleidsplan Lokaal Sociaal Beleid 2008 – 2014
- Bevolkingsbevraging Provincie Vlaams-Brabant i.s.m. lokale politie en CSD Leuven, 2011
- Bevraging bibliotheekgebruikers via Facebook en flyers in de bibliotheek
- Consultatie beheerscommissie bibliotheek
- De lokale inburgerings- en integratiemonitor Tienen – Cijfers bevolkingsregister
- Dossier Armoede in Vlaams-Brabant 2011 – provincie Vlaams-Brabant
- Dossier Investeren in welzijn, een analyse van het welzijnsaanbod 2006-2013 – provincie Vlaams-Brabant
- Gemeentelijke profielschets Tienen – voorjaar 2013
- GIS Bedrijventerreinen, Agentschap Ondernemen, april 2013
- Jaarrekening 2012 stad Tienen
- Jaarverslag 2012 OCMW Tienen
- Locatus, 2008-2009
- Lokaal beleidsplan kinderopvang 2008 – 2014
- Memorandum – Zilverboek 2012 – Seniorenraad Tienen
- Omgevingsanalyse cultuur stad Tienen (deze analyse is een samenvatting van verzamelde cijfers en rapporten, een intense SWOT-analyse, een evaluatievergadering met het beheersorgaan van het cultuurcentrum, een evaluatievergadering met de algemene vergadering van de cultuurraad, een evaluatiemoment met alle basis- en secundaire scholen in Tienen en een schriftelijke bevraging aan de bevolking via de Cultuurmail en de website)
- Omgevingsanalyse jeugddienst (deze analyse werd opgemaakt o.b.v. een denkdag van het jeugddienstteam, twee inhoudelijke algemene vergaderingen van de jeugdraad, een evaluatiemoment met alle basis- en secundaire scholen in Tienen en individuele gesprekken met jongeren)
- Omgevingsanalyse Regio Tienen van de provincie Vlaams-Brabant (NUTtige dag welzijn regio Tienen, OWRT 08-12-2011)
- Onderzoek Lokaal Overleg Kinderopvang
- Onderzoeksrapport 'Kleinhandel in de provincie Vlaams-Brabant, 2004, Aanbod- en vraaganalyse'
- Retail Facts 2011, Kengetallen over de Belgische detailhandel
- Website van de VDAB-Arvastat
- Website Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (programmacijfers)

Bijlagen

Bijlage 1: overzicht wegeniswerken 2006-2013

HERINRICHTINGSWERKEN

Gemeentewegen	Aanvang werken	Einde werken	# km
Goossensvest	01-06-2007		0,40
Rijschoolstraat			0,18
Sint-Helenavest			0,10
Meendijkstraat			0,28
Martelarenplein			0,99
			1,95

Gewestwegen	Aanvang werken	Einde werken	# km
Moespikvest	10-08-2009	01-04-2011	0,34
Kruispunt Invalsweg / Getestraat			0,30
Kruispunt R27 / Hannuitsesteenweg	2009	07-07-2010	0,30
Kruispunt Leuvenselaan / Withuisstraat	20-04-2009	26-05-2010	0,15
Hannuitsesteenweg, deel Potstraat - Tiensebaan	16-04-2012	28-06-2013	1,40
			2,49

WEGENISWERKEN MET INBRENG VAN MAATREGELEN TER BEVORDERING VAN VERKEERSLEEFBAARHEID EN VERKEERSVEILIGHEID

Gemeentewegen	Aanvang werken	Einde werken	# km
Waterstraat	01-06-2007	20-03-2008	0,51
Oorbeeksesteenweg	09-07-2007	11-05-2010	1,10
Sint-Jorisstraat, deel Oorbeeksesteenweg - Smisstraat			0,49
Kumtichstraat, deel Aarschotsesteenweg - Bedafstraat	01-02-2008	12-05-2009	2,20
Kumtichstraat, deel Leuvenselaan - Sint-Gillisplein			0,40
Kauterstraat	31-05-2010	27-07-2012	0,47
Avendorenstraat			0,32
Hoegaardenstraat	17-01-2011	25-09-2012	0,31
			5,80

VERFRAAIING PARKEERPLAATSEN

Gemeentewegen	Aanvang werken	Einde werken
Parking Alexianenweg	09-11-2009	12-10-2010

BUITENGEWONE ONDERHOUDSWERKEN AAN WEGEN
(betreft herstel wegverharding asfalt/beton)

Gemeentewegen	Aanvang werken	Einde werken	# km
Putstraat	01-06-2011	31-03-2012	0,44
Hakendoverstraat (aansluiting)			0,05
Tassinstraat (eerste 50 m vanaf Sint-Barbarastraat)			0,05
Metselstraat			0,63
Wulmersumsesteenweg, deel N3 – Bietenweg			0,53
Lindeveldstraat			0,24
Houtemstraat tussen rotonde en Dwarsstraat / aansluiting met Sporthalstraat			0,50
Groenstraat			0,24
Verbindingsweg Sociaal Huis			0,20
zijweg Sint-Hubertusstraat			0,10
Industriepark tpv Zoetpandweg			0,40
Bruulstraat			0,32
Groenhofstraat			0,65
Verbroederingsstraat			0,19
Koffiestraat			0,45
Romeinsebaan, deel Sint-Pietersstraat - Aarschotsesteenweg			0,56
Huiskensstraat			0,88
Kloosterstraat			0,91
Neerlintersesteenweg			0,50
Uilstraat			0,33
Hollestraat			0,27
Houbaertstraat			0,50
Ezemaalstraat			0,71
Gozewijnstraat			0,17
Pastoor Buvéstraat			0,35
Begijnenstraat			0,05
Delportestraat			0,32
Dr. Geensstraat			0,17
Astridvest			0,54
Minderbroedersstraat			0,24
Veldbornstraat			0,59
Kraaiweg			0,10
Oude Weg	30-05-2012	30-11-2012	0,74
Parking Bost			0,20
Potstraat			0,77
Oud België			0,12
Maagdendalweg			0,25
Sint-Gillisplein			0,50
Tassinstraat (kant Sint-Gillisplein)			0,10
Spoorwegstraat (kant Sint-Gillisplein)			0,10
Zijdelingsestraat, deel Spikdorenstraat - Leuvenselaan			0,10
Kumtichstraat, deel Leuvenselaan - Bedafstraat			0,15
Oude Diestsebaan			0,20
Houtemstraat			0,70
Potterijstraat			0,73

Bostsestraat			0,10
Academiestraat			0,14
Lorkenveld			0,05
Tiensebaan			0,30
Kliniekstraat (plaatselijk herstel)	02-07-2013		0,10
Wulmersumsesteenweg, deel Oostelijke Ring - Leeuwerikweg			0,05
Peperstraat			0,10
Moespikstraat			0,29
Alexianenweg			0,27
Kapelstraat			0,19
Breynissempad			0,18
Hamelendreef (aansluiting Oplintersesteenweg)			0,05
			18,66
			28,90

Bijlage 2: overzicht vernieuwing openbare verlichting 2006-2013

2006

Outgaardenstraat
Mutsenberg
Gallicstraat
Broekstraat, deel Peperstraat – Rijschoolstraat
Goossensvest
Sint-Helenavest
Meendijkstraat
Rijschoolstraat
Novicedreef

2007

Huiskensstraat
Kopstraat
Gilainstraat, deel Waaiberg - Kabbeekse Poort
Broekstraat, deel Rijschoolstraat – Goossensvest
Anjelierenlaan
Begonialaan
Dahlialaan
Oude Diestsebaan
Oorbeeksesteenweg
Kumtichstraat, deel Aarschotsesteenweg – Bedafstraat

2008

Neerlintersesteenweg
Mulkstraat
Donystraat
Avendorenstraat
Eeuwfeeststraat
Liefdestraat

2009

Tulpenlaan
Zijdelingsestraat
Waaibergstraat
Parking Alexianenweg
Kauterstraat
Kumtichstraat, deel Leuvenselaan - Sint-Gillisplein

2010

Molenstraat
Beauduinstraat
Sint-Helenavest
Hoegaardenstraat
Spoorwegstraat
Tassinstraat
Hamelendreef (deel)
Industriepark (deel)
Ambachtenlaan (deel)

2011

Verbindingsweg Sociaal Huis
Bloemenstraat
Groneshof
Dennenstraat
Echostraat
Sparrenstraat
Eikenstraat
Beukenstraat
Hulsstraat
Alpenstraat

2012

Hannuitsesteenweg, deel Potstraat – Tiensebaan
Groot Begijnhof
Onze-Lieve-Vrouwlaan
Oplintersesteenweg, deel Huiskensstraat – Herestraat
Sint-Genovevaplein
Neerlintersesteenweg, deel Ganzendries – Kosbeek
Herestraat, deel bebouwde kom
Sint-Hubertusstraat, deel Sint-Genovevaplein – Beekstraat
Viaductstraat, deel spoorwegbrug - brug Mene
Biezenstraat
Grijpenveldstraat (deel)

Bijlage 3: overzicht aangelegde fietsroutes 2006-2013

OVERZICHT HERAANGELEGDE/OPGEWAARDEERDE VELDWEGEN

Omschrijving	Lengte (km)	Totaal bedrag werken mbt aanleg fietspaden incl. btw (in EUR)	Bedrag subsidies (in EUR)	Uitbetaling subsidies
<u>A. Aangelegd binnen ruilverkaveling Vissenaken</u>				
Streekstraat	1,15			
Deken Rochettelaan	0,50	141.803,94	56.721,58	Provincie
Kaasweg (deel)	0,20			
Grote Breisemstraat	2			
Roosbeekstraat	1,30			
Oude Diestsebaan (deel Houtenveldweg - Groeneweg)	0,35	625.032,70	404.150,14	Fietsfonds
Groeneweg	1			
Broekweg	0,80			
Breisembroekstraat (deel)	1,10			
Denneboomweg (deel)	0,15	participatie binnen de ruilverkaveling Vissenaken		
Kopkensberg	1,40			
Posthofstraat	0,45			
Oude Aarschotsebaan	1			
Houtenveldweg	0,65			
<u>B. Aangelegd buiten ruilverkaveling Vissenaken</u>				
Fandosestraat	0,20			
Fandosepad	0,30		53.530,52	Provincie
Pastoorstraat	0,27			
Houtenbrugstraat	0,15	1.433.268,36		
Tienveld	0,60		170.762,44	Provincie
Kopstraat	1,50			
Kleine Baan	1,25		41.000	Interreg
Kloosterveldweg	0,55			
Oude Diestsebaan (deel Vinckenhof - Houtenveldweg)	0,75	336.300,82	180.982,36	Fietsfonds
Halfboomken	0,35	117.581,99		
Outgaardenstraat	0,25	199.859,59	125.836,24	Vlaams Gewest
Mutsenberg	0,25			
TOTAAL	18,47	2.853.847,40	1.032.983,28	

AANLEG FIETSPADEN LANGS BESTAANDE WEGENIS

Omschrijving	Lengte (km)	Totaal bedrag werken m.b.t. aanleg fietspaden incl. btw (in EUR)	Bedrag subsidies (in EUR)	Uitbetaler subsidies
Kumtichstraat (deel Aarschotsesteenweg - Bedafstraat)	2,20	559.524,56	165.000	Provincie
Oorbeeksesteenweg (**) (L 2,00 + R 1,00)	3	269.730,61	80.919,18	Provincie
Goossensvest (**) (L 0,40 + R 0,40)	0,80	99.288,37	29.786,51	Provincie
Sint-Helenavest (**) (L 0,10 + R 0,10)	0,20			
Neerlintersesteenweg (**)	1,30	61.282,79		
Gallicstraat	0,40	134.504,38	84.687,08	Vlaams Gewest
Moespikvest (**) (L 0,35 + R 0,45)	0,80	1.442.613,03	1.153.730,42	Vlaams Gewest
Invalsweg (deel Moespikvest - Getestraat)	0,50			
Hannuitsesteenweg (deel Bost - Tiensebaan in uitvoering) (*) (**) (L 1,00 + R 0,40)	1,40	1.480.429,28	1.184.343,24	Vlaams Gewest
TOTAAL	10,60	4.047.373,02	2.698.466,43	

AANLEG BESTAANDE WEGENIS I.F.V. BEPERKING DOORGAAND VERKEER I.F.V. FIETSGEBRUIK (FIETSSUGGESTIESTROKEN)

Omschrijving	Lengte (km)	Totaal bedrag werken m.b.t. aanleg fietspaden incl. btw (in EUR)	Bedrag subsidies (in EUR)	Uitbetaler subsidies
Kumtichstraat (deel Leuvenselaan - Sint-Gillisplein)	0,40			
Kauterstraat	0,50			
Wulmersumsesteenweg (deel Van Audenhoven - Houbaert)	1,34	894.104,99	166.246,62	Provincie
TOTAAL	2,24	894.104,99	166.246,62	

AANLEG FIETSPADEN LANGS BESTAANDE WEGENIS IN UITVOERING

Omschrijving	Lengte (km)
Hamelendreef (in uitvoering) (**) (L 1,00 + R 1,00)	2,10
Industriepark (in uitvoering) (**) (L 0,70 + R 0,70)	1,40
TOTAAL	3,50

ALGEMEEN TOTAAL

34,81 km

* definitieve eindbedragen nog niet bepaald

** fietspaden langs beide zijden van rijweg vernieuwd

Bijlage 4: uitbouw fietsroutenetwerk

	Aantal km	Totaal bedrag werken (incl. btw)	Bedrag subsidies Provincie / Gewest
Heraanleg/opgevaardeerde veldwegen deel uitmakend van het fietsroutenetwerk	18,47	2.853.847,40 euro	1.032.983,28 euro
Aanleg fietspaden langs bestaande Wegen	10,60	4.047.373,02 euro	2.698.466,43 euro

Bijlage 5: overzicht alcoholcontroles, snelheidscontroles en roodlichtnegatie (2009-2012)

Alcoholcontroles

	2009	2010	2011	2012
Tot. aantal ademtesten	2.122	2.923	4.112	3.501
Negatieve ademtesten	1.954	2.708	3.848	3.267
Alerte ademtesten	29	49	50	62
Positieve ademtesten	139	166	214	172
Weigeringen alcohol	1	6	1	5
Bloedafnames	4	12	16	23
Intrekkingen rijbewijs	79	93	112	111

Bemande snelheidscontroles

	2008	2009	2010	2011	2012
Gecontroleerde voertuigen	238.700	299.089	119.692	112.901	112.211
Aantal PV's	7.592	8.801	3.433	3.992	5.367
Ingetrokken rijbewijzen	47	39	17	5	107

Onbemande snelheidscontroles en roodlichtnegatie

	2008	2009	2010	2011	2012
Gecontroleerde voertuigen	5.630.098	7.235.234	7.796.347	8.300.962	7.200.933
PV's snelheid	7.057	7.960	5.571	8.196	5.887
PV's roodlichtnegatie	58	88	98	154	410

Bijlage 6: indicaties leegstand woning of gebouw

- Het ontbreken van een inschrijving in het bevolkingsregister op het adres van de woning;
- Het aanbieden van het gebouw of de woning als 'te huur';
- Het aanbieden van het gebouw of de woning als "te koop";
- De vermindering van het kadastraal inkomen overeenkomstig artikel 15 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992;
- het niet of niet volledig bemeubeld zijn van de woning;
- de onmogelijkheid om het gebouw te gebruiken of de woning te bewonen omwille van ernstige beschadigingen aan het dak en/of het buitenschrijnwerk en/of de gevels;
- de onmogelijkheid om het gebouw of de woning te betreden door een geblokkeerde toegang;
- het vertonen van één of meerdere van de volgende uitwendige tekenen van leegstand: geblindeerde raamopeningen (dichtgeplakt, dichtgeschilderd, ...), neergelaten rolluiken, gesloten luiken, ernstig vervuild glas en/of buitenschrijnwerk, uitpuilende of dichtgeplakte brievenbus, ontbrekende brievenbus, een niet of slecht onderhouden omgeving en/of (voor)tuin;
- het ontbreken van aansluitingen op nutsvoorzieningen;
- een dermate laag verbruik van de nutsvoorzieningen dat een gebruik overeenkomstig de functie van het gebouw of de woning kan worden uitgesloten;
- getuigenverklaringen, bijvoorbeeld door omwonenden, postbode, wijkagent, enz.

Bijlage 7: overzicht lokale opvanginitiatieven

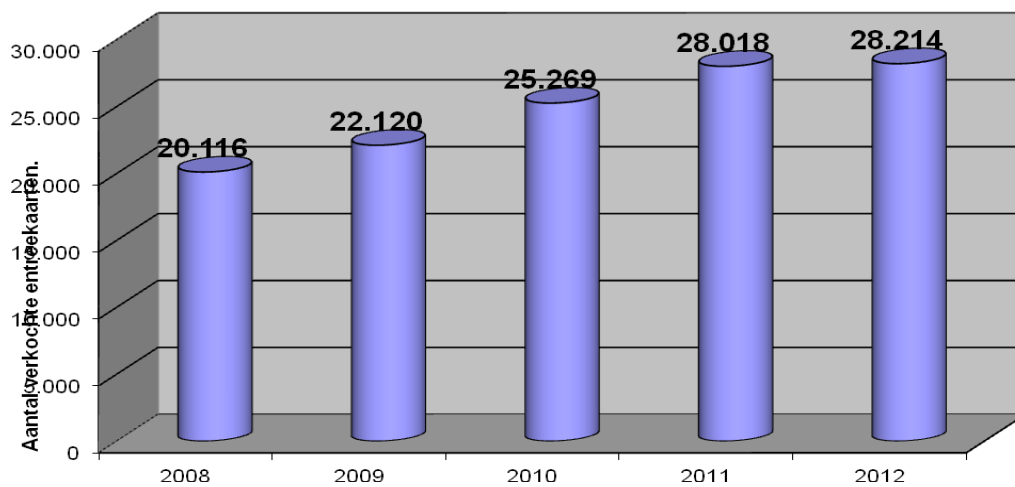
- Buitenschoolse kinderopvang Klimop
- Buitenschoolse kinderopvang Stekelbees Tienen
- Erkend kinderdagverblijf De Hartjes
- Erkend kinderdagverblijf Ooievaarsnest
- Zelfstandig kinderdagverblijf Cas & Co

- Stedelijke dienst voor onthaalouders
- Minicrèche 't Pagadderke
- Minicrèche 't Zoetebolleke 1
- Minicrèche 't Zoetebolleke 2
- Minicrèche De Tutjes
- Minicrèche De Vlindertjes

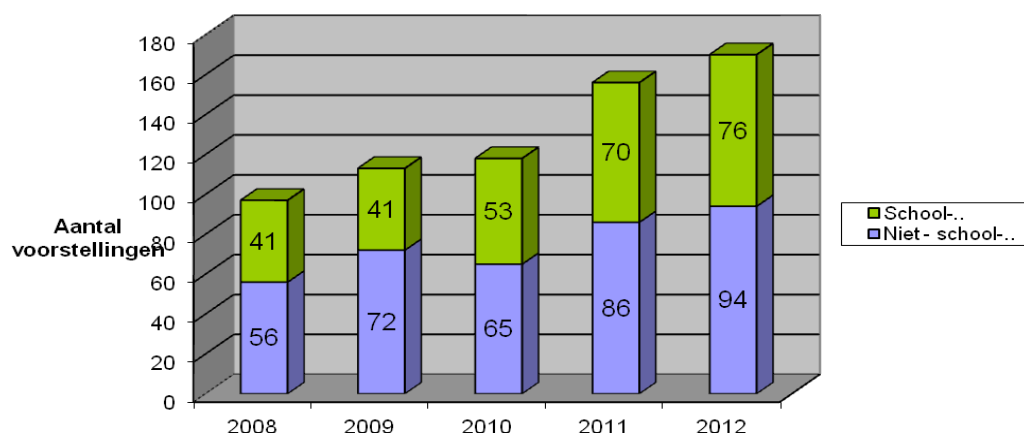
- Gezinsbond Kinderoppasdienst
- Thuisoppas in dringende situaties: Landelijke kinderopvang vzw
- Thuisopvang Christelijke mutualiteit 'Skoebidoe'
- Thuisopvang Euromut
- Thuisopvang OCMW Tienen
- Thuisopvang Ooievaarsnest
- Thuisopvang Socialistische mutualiteit
- Thuisopvang Solidariteit voor het gezin vzw
- Voor- en naschoolse opvang 't Klein Atheneum
- Voor- en naschoolse opvang De Luchtballon
- Voor- en naschoolse opvang De Sterretjes
- Voor- en naschoolse opvang Suikerspin
- Voor- en naschoolse opvang Stap voor Stap
- Voor- en naschoolse opvang VIA Immaculata
- Voor- en naschoolse opvang VIA O.L.V. College
- Voor- en naschoolse opvang De Wijsneus
- Voor- en naschoolse opvang VIA Sint-Jozef
- Voor- en naschoolse opvang Vissenaken
- Voor- en naschoolse opvang Vroenhof

Bijlage 8: CC De Kruisboog

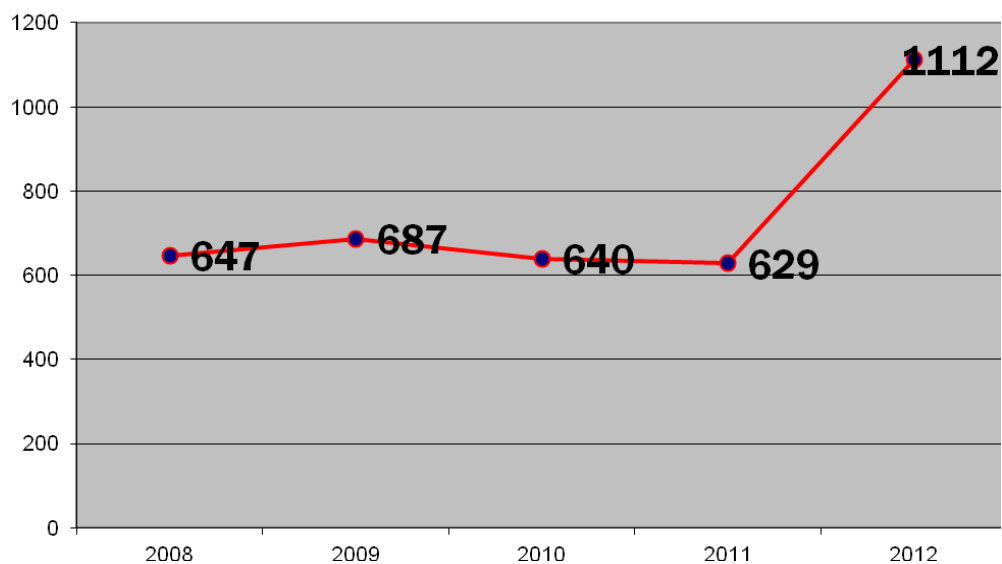
Verkoop entreekaarten

Eigen programmatie

Zaalbezetting CC De Kruisboog

Bijlage 9: overzicht studierichtingen ART + aantal leerlingen

	Lagere graad	Middelbare graad	Hogere graad
Studierichting muziek	Algemene muzikaleer, sectie jongeren-volwassenen	Algemene muziekcultuur Algemene muziektheorie Samenspel Instrument Stemvorming Zang Instrument/jazz en lichte muziek	Muziektheorie - samenspel - instrument - stemvorming - zang - instrument/jazz en lichte muziek - samenspel/jazz en lichte muziek.
Studierichting woordkunst	Woordkunst sectie jongeren	Sectie jongeren: woordkunst - toneel - voordracht Welsprekendheid	Voordracht - toneel Welsprekendheid
Studierichting dans	Aalgemene artistieke bewegingsleer, sectie jongeren-volwassenen	Klassieke dans Hedendaagse dans	Hedendaagse dans Klassieke dans
Afdeling beeldende kunst	Algemeen beeldende vorming	Beeldende vorming	Tekenkunst Vrije grafiek (niet gesubsidieerd) Schilderkunst Keramik

Cursisten per vak per schooljaar	10-11	11-12	12-13
Alg. beeldende vorming	258	289	357
Keramik	13	16	10
Kunstgeschiedenis	21	25	25
Waarneming + Kleur + Vorm	115	112	125
Schilderkunst	32	38	34
Tekenkunst	30	35	36
Vrije grafiek	13	7	16
Dans lagere graad	150	144	105
Dans middelbare graad	39	53	55
Hedendaagse dans hogere graad			
Hedendaagse dans middelbare Graad	29	34	42
Klassieke dans hogere graad	2	4	12
Dansinitiatie	103	108	101
Accordeon	14	14	12
Althoorn	1	1	1
Altviool	2	1	1
Basklarinet	3	3	5
Bariton	3	2	2
Basgitaar jazz & lichte muziek	8	8	6
Bugel	3	10	12
Bugel jalm	4	2	1
Contrabas	2	7	8
Contrabas jalm	0		4
Cello	17	23	22

Cornet	4	5	6
Elekt. gitaar jalm	27	26	27
Klarinet in es			
Eufonium	3	2	5
Fagot	1	1	2
Fluit	61	62	51
Gitaar	114	157	134
Harp	12	13	11
Hobo	4	6	6
Hoorn	9	8	8
Klarinet	34	48	38
Klarinet jazz & lichte muziek	1	2	3
Koper	10	15	
Orgel	14	15	15
Piano/keyboard jalm	12	14	13
Piano	258	280	264
Piccolo	2	1	2
Saxofoon jalm	5		7
Saxofoon	59	61	49
Slagwerk jalm	6	5	6
Slagwerk	91	113	96
Sopraansaxofoon	1	0	
Trompet jalm	2	3	2
Trombone	1	10	9
Trompet	22	26	30
Bastuba	4	5	4
Viool & altviol	46	58	57
Muzische vorming	54	58	
Begeleidingspraktijk	26	29	35
Ensemble jalm	59	54	46
Ensemble	83	86	90
Koor	34	32	40
Orff muziekinitiatie	105	139	161
Samenspel	202	208	196
Vocaal ensemble	1	1	2
Amv en samenzang	575	585	630
A. muziekcultuur	245	256	231
A. muziektheorie	15	10	11
Muziektheorie			
Orthoagogische muzikale vorming	15	15	13
Stemvorming	5	20	
Zang	69	65	83
A. verbale vorming	89	75	102
Drama	29	37	32
Toneelspeelkunst	27	23	19
Verbale vorming	14	9	3
Voordrachtskunst	44	48	45
Welsprekendheid	1	0	0
Repertoirestudie woordkunst	14	12	7

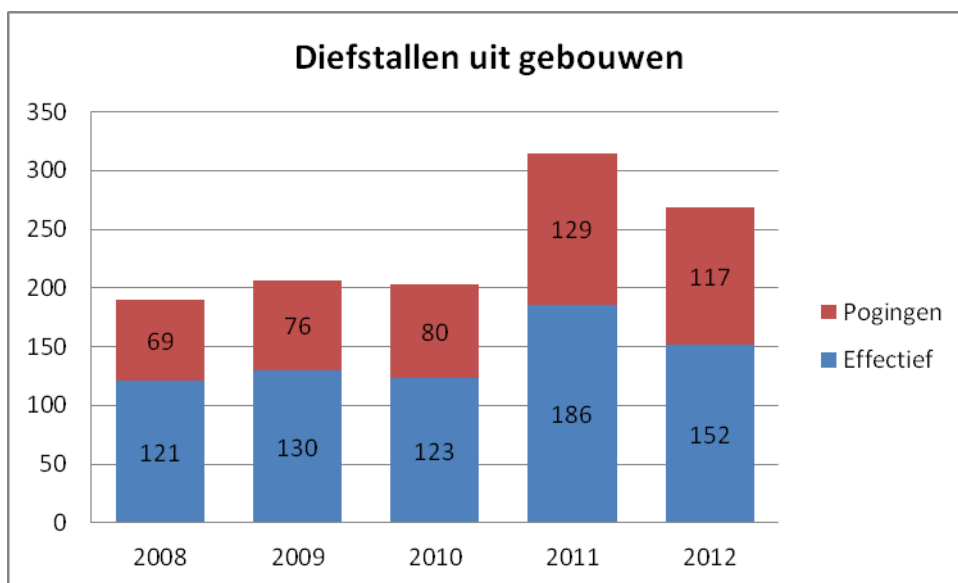
Leerlingen per studierichting	10-11	11-12	12-13
Muziek hoofdelijk	1.229	1.248	1.316
Woord hoofdelijk	153	140	157
Dans hoofdelijk	278	316	310
Beeldende kunst hoofdelijk	459	496	578
LL geteld in elke vest.pl waar hij les volgt			
Tielt hoofdelijk	40	46	43
Houwaart (BK) hoofdelijk	45	69	80
Waanrode hoofdelijk	34	35	37
Boutersem hoofdelijk	225	238	258
Hoegaarden hoofdelijk	105	96	96
Beeldende Kunst hoofdelijk (Tienen)	379	396	459
Kortenaken hoofdelijk	58	80	84
Kumtich hoofdelijk	35	32	39
Oplinter hoofdelijk	61	62	63
Podiumkunsten hoofdelijk (Tienen)	947	1.001	1.018
Tielt-Winge hoofdelijk	313	331	336

Bijlage 10: politionele cijfers inzake criminaliteitsfenomenen

Objectieve gegevens

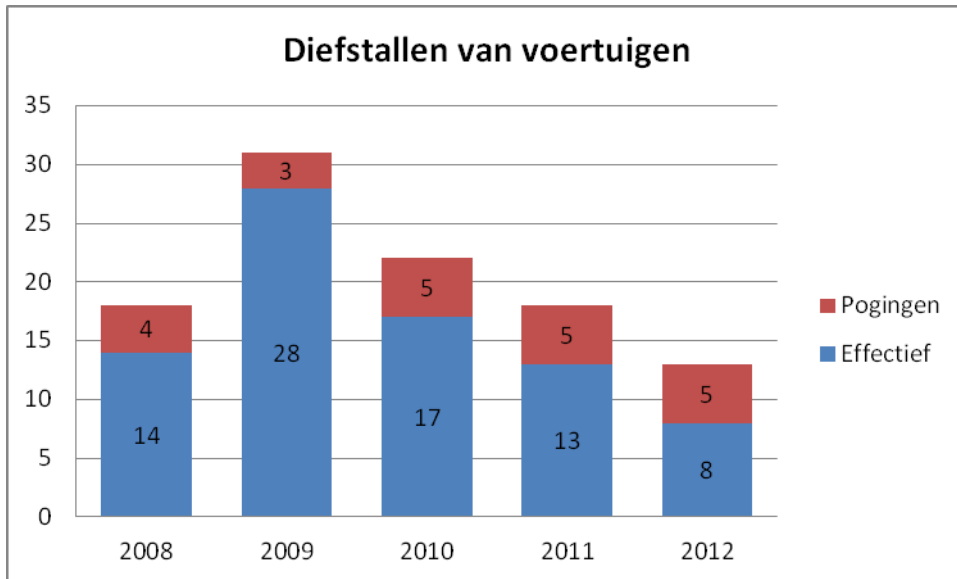
Inbraken in gebouwen

Het aantal inbraken in gebouwen bleef in de jaren 2008, 2009 en 2010 nagenoeg constant. In 2011 noteerden we een sterke stijging met maar liefst 55 %. Ook in de rest van het gerechtelijk arrondissement, en bij uitbreiding in grote delen van het land, werd in dat jaar een sterke stijging genoteerd. In 2012 volgde dan weer een daling met 15 %. In 2013 zal het aantal feiten zich vermoedelijk opnieuw stagneren op het niveau van 2012. Inzake inbraken in gebouwen volgt onze politiezone de schommelingen van het arrondissement.

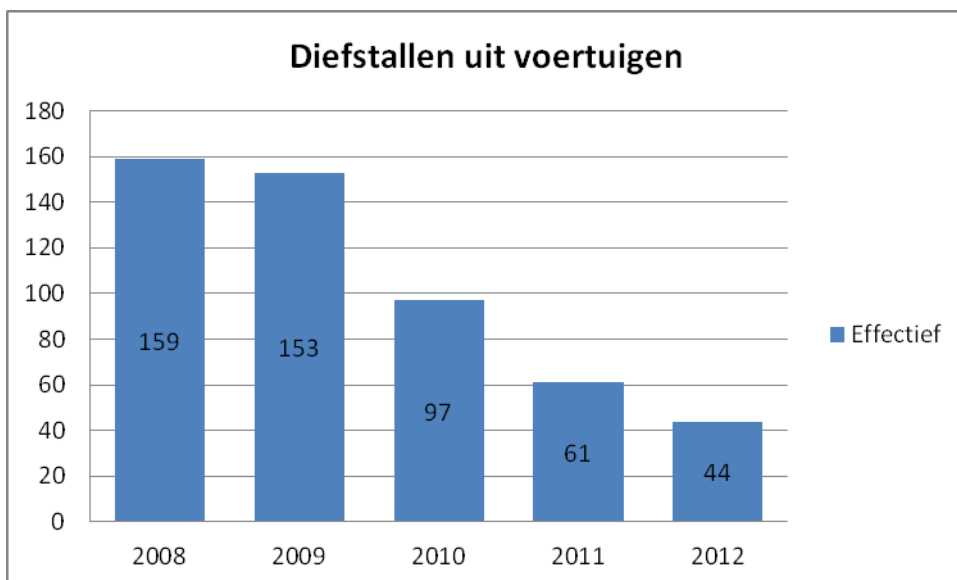
Diefstal van voertuigen

Diefstal van voertuigen is een fenomeen dat in onze politiezone heel sterk is afgenomen. Daar waar er in het topjaar 1999 nog 50 effectieve diefstallen en 35 pogingen werden genoteerd zijn er dat in 2012 nog 8 effectieve diefstallen en 5 pogingen. Enkel in 2009 was er plotse aanzienlijke stijging t.o.v. al de andere jaren met dalende trend.

Diefstal uit voertuigen

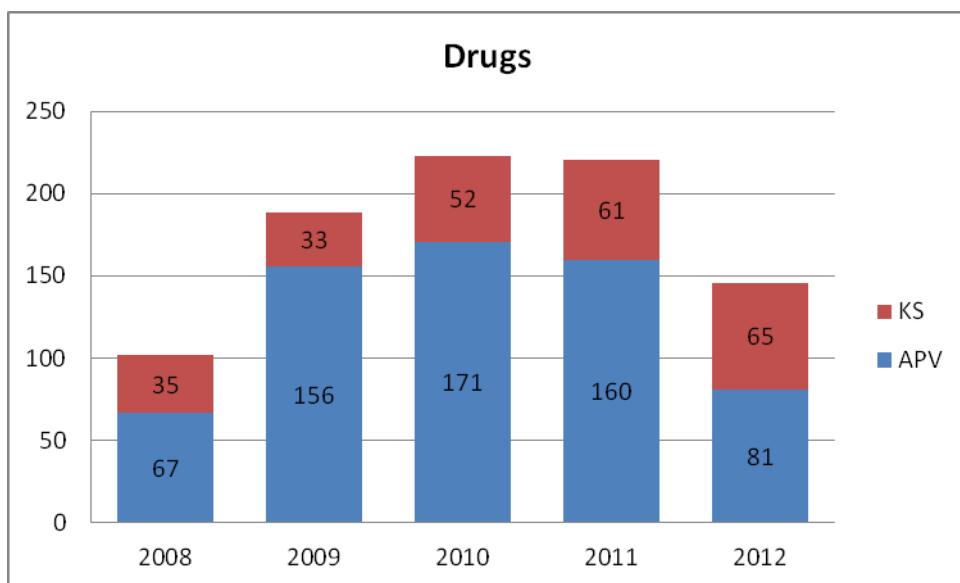
Ook voor diefstallen uit voertuigen zien we een aanhoudend dalende trend. In de jaren 2008 en 2009 werden er bij benadering nog 160 feiten gepleegd, de meeste daarvan op de bedrijfsterreinen van garage- en concessiehouders, met airbags uit nieuwe voertuigen als doelwit. De laatste jaren worden bedrijfsbestelwagens, die door werknemers mee naar huis mogen worden genomen, vaker geviseerd om het erin aanwezige soms (zeer) dure werktuig te kunnen stelen.

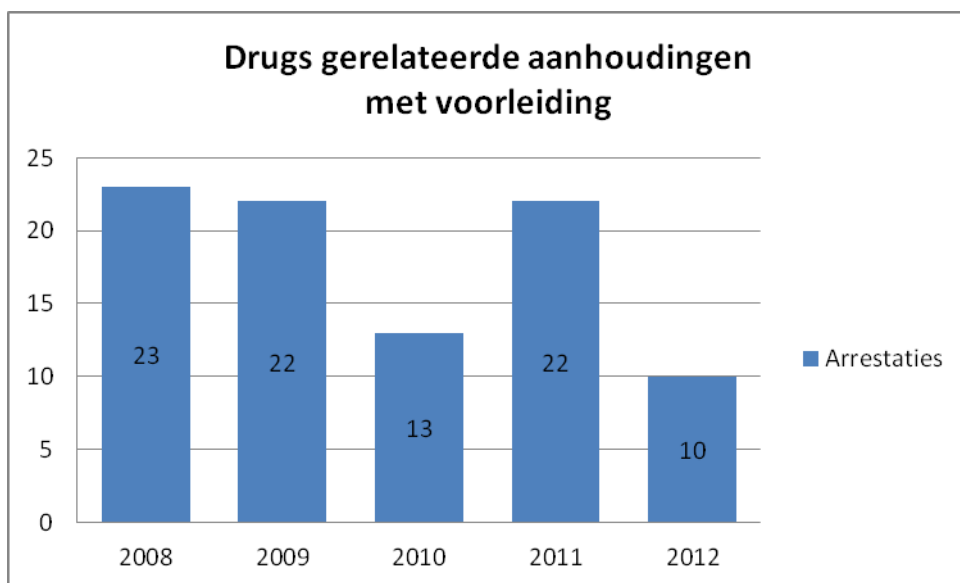
Illegale drugs

Illegale drugs zijn zoals overal in het land en de wereld, ook in onze politiezone zeer zeker aanwezig. Meestal blijkt die aanwezigheid uit enquêtes die gehouden worden door preventiediensten en/of onderzoeksbureaus. Het politieel aantonen van de grootorde van dit maatschappelijk probleem is minder evident en hangt in belangrijke mate af van het aantal gerichte controles die worden uitgevoerd. Ook enkele gemotiveerde agenten, die als het ware jacht maken op, kunnen hier het verschil

maken. De laatste jaren evolueren we naar meer omvangrijke dossiers, zowel inzake dealen als het opzetten van cannabis plantages, met een veel grotere werklust maar ook met veel grotere hoeveelheden in beslag genomen drugs en/of hennepplanten tot gevolg.

* AVP= Aanvankelijk proces-verbaal (nieuw dossier)
 * KS= Kantschrift van procureur en/of onderzoeksrechter

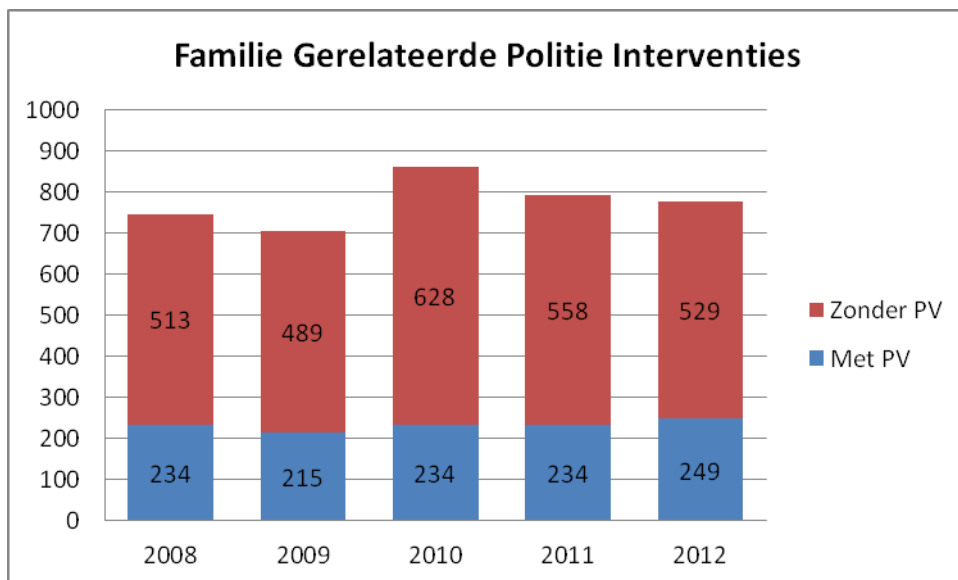

De invoering van de SALDUZ regelgeving is zeker niet vreemd aan het terugvallen van het aantal arrestaties waarbij een voorleiding voor de onderzoeksrechter volgt met het oog op het toepassen van de voorlopige hechtenis.

Intrafamiliaal geweld

Het aantal familiegerelateerde politie-interventies vertegenwoordigt in onze politiezone bijna vijftien procent van het totaal. Dit maatschappelijk probleem, waarvoor er niet zo direct een pasklare politionele oplossing voor de hand ligt,

noodzaakt de politie minstens tot een aangepaste attitude bij dergelijke interventies. Een gepaste opvolging en nazorg zijn echter broodnodig, zeker voor de probleemgezinnen. Het lijkt dan ook logisch dat dit fenomeen als prioriteit werd weerhouden en dat het politieel optreden in een actieplan wordt gegoten.

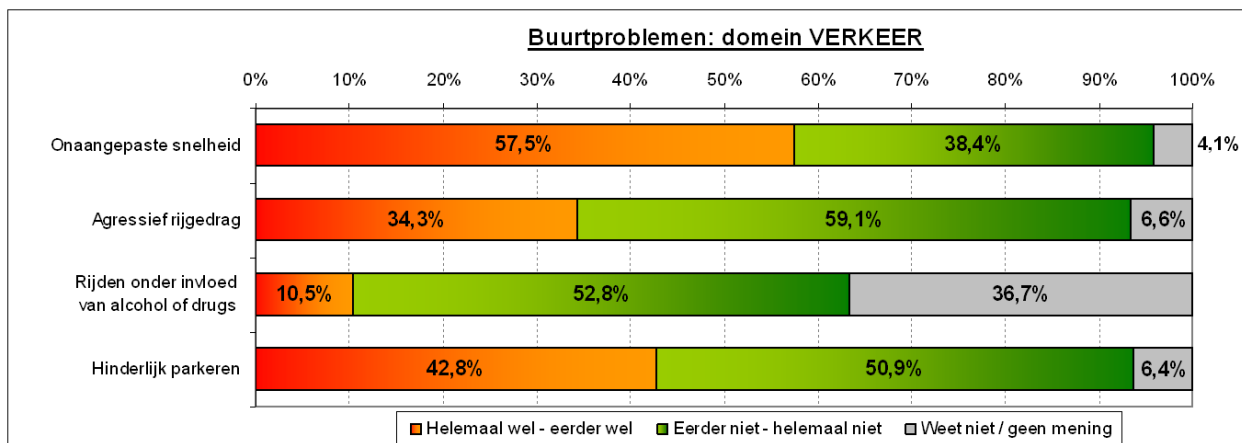

Bijlage 11: bevolkingsbevraging politie

De lokale politie kan zich niet veroorloven om op een eiland te functioneren. Zij dient open te staan voor alles wat er in haar omgeving gebeurt. Daarom is het noodzakelijk om zich niet alleen te laten leiden door objectief cijfermateriaal. Het is in het verleden teveel gebeurd dat politiediensten, wars van alle maatschappelijke signalen, zich halsstarrig vastklampten aan hun enge bestuurlijke en gerechtelijke opdrachten. Om niet in deze valkuil te trappen, werd bij diverse bronnen naar hun wensen en verzuchtingen gepeild. Onze bronnen situeren zich zowat binnen alle gebieden van het 'EFQM managementmodel Belgische politie', gaande van medewerkers, dienstenafnemers, klanten, sleutelfiguren tot 'waardering door de maatschappij' in de vorm van een grootschalige bevolkingsbevraging.

Volgende bronnen werden aangeboord:

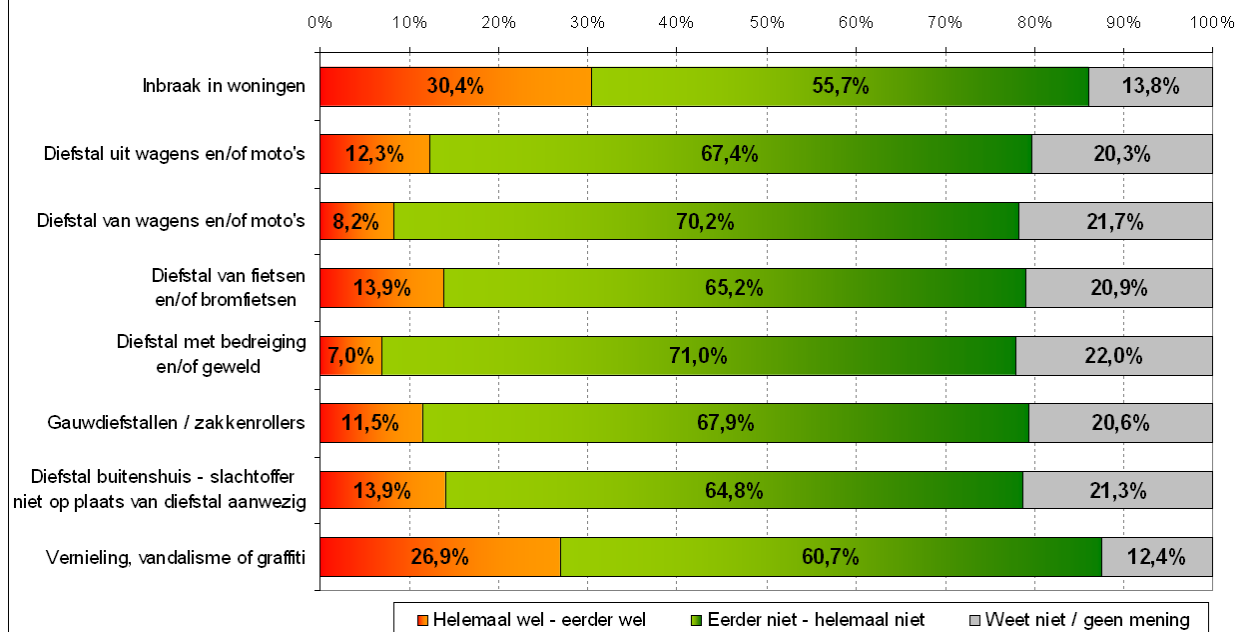
- bevraging van sleutelfiguren binnen de verschillende wijken van onze politiezone naar aanleiding van diverse manifestaties ingericht door deze sleutelfiguren of de organisaties waarin zij actief betrokken zijn;
- informatie die ons werd medegedeeld door organisatoren van (jeugd)fuiven) tijdens infovergaderingen voor en evaluatiemomenten na dergelijke fuiven;
- de beeldvorming die de verschillende media hebben over onze organisatie en onze werking;
- een grootschalige bevolkingsbevraging, ondersteund door de CSD van Leuven. 2.129 representatieve inwoners van onze politiezone werden aangeschreven om een vragenlijst over de veiligheid en politiewerking in te vullen. Maar liefst 1.523 ingevulde vragenlijsten werden teruggestuurd, dat is meer dan 71 %. Dit was een belangrijke indicator voor het samenstellen van de verschillende mogelijke fenomenen waar wij tijdens onze volgende beleidsperiode rond zullen werken. Dankzij deze grote respons konden wij de voornaamste pijnpunten blootleggen;
- in het domein verkeer merken we dat 'onaangepaste snelheid', 'hinderlijk parkeren' en 'agressief rijgedrag' de drie belangrijkste items zijn. Daarom hebben wij deze geclusterd onder de benaming 'verkeersonveiligheid'.

In het gerechtelijk domein zien we dat de 'diefstallen in woningen' een hoofdprioriteit vormen voor onze respondenten, zeker wanneer wij dit clusteren met de 'diefstallen buitenshuis –slachtoffer niet aanwezig' (samen 43,3 %).

Wat betreft het hoge percentage voor het item 'vernieling, vandalisme of graffiti' zullen deze fenomenen zeker onze aandacht krijgen binnen de reguliere werking. Ze zullen voornamelijk worden aangepakt door enerzijds gebruik te maken van het GAS-reglement (gemeente Hoegaarden) en het retributiereglement van de stad Tienen, en dit samen met onze verschillende partners zoals de gemeenschapswachten, preventiedienst en de beëdigde stadsambtenaren.

Buurtproblemen: domein INBRAAK - DIEFSTAL - VANDALISME

Rangschikking van de prioriteiten

	N keer dat een buurtprobleem door een respondent als prioriteit opgegeven werd * wegingsfactor	Rangschikking van 1ste naar laatste prioriteit (alle buurtproblemen in rekening gebracht)	Rangschikking van 1ste naar laatste prioriteit (binnen elk domein)
Domein verkeer			
Alcohol controleren in het verkeer	666	2	1
Snelheid controleren	368	4	2
Optreden bij verkeersagressie	270	5	3
Optreden bij hinderlijk parkeren	155	9	4
Domein inbraak, diefstal, vandalisme			
Inbraak in woningen	701	1	1
Diefstal uit wagens en/of moto's	31	22	8
Diefstal van wagens en/of moto's	105	11	4
Diefstal van fietsen en/of bromfietsen	86	13	6
Diefstal met bedreiging en/of geweld	553	3	2
Gauwdiefstallen (zakkenrollers)	101	12	5
Diefstal buitenshuis	39	20	7
Vernieling/vandalisme of graffiti	125	10	3
Domein sociaal			
Alcoholmisbruik in het openbaar	72	15	4
Druggebruik of -handel in het openbaar	234	6	1
Burenruzies en/of pesterijen	21	23	6
Fysiek geweld in het openbaar	159	8	3
Bedreiging en intimidatie	200	7	2
Seksuele intimidatie	58	16	5
Domein geluid			
Geluidshinder	37	21	2
Nachtlawaaï	73	14	1
Domein omgeving			
Geurhinder	52	18	2
Sluikstorten / zwerfvuil	57	17	1
Loslopende dieren	43	19	3
Totaal	4196		

Wegingsfactor: 1ste prioriteit x 3, 2de prioriteit x 2 en 3de prioriteit x 1.

Top 5:

Inbraak in woningen	1
Alcohol controleren in het verkeer	2
Diefstal met bedreiging en/of geweld	3
Snelheid controleren	4
Optreden bij verkeersagressie	5

Per domein

Domein verkeer	Alcohol controleren in het verkeer
Domein inbraak, diefstal, vandalisme	Inbraak in woningen
Domein sociaal	Druggebruik of -handel in het openbaar
Domein geluid	Nachtlawaaï
Domein omgeving	Sluikstorten / zwerfvuil

Deze bevraging leverde een belangrijke indicator op voor het weerhouden van de mogelijke fenomenen waar wij tijdens de volgende beleidsperiode rond zullen werken. Uit al deze signalen werden een aantal fenomenen weerhouden die werden voorgelegd aan de zonale veiligheidsraad. Ons baserend op de resultaten van de beslissingsmatrix werden vier prioriteiten weerhouden:

- diefstal in woningen en andere gebouwen;
- cluster Verkeersonveiligheid;
- intrafamiliaal geweld;
- drugs in/rond scholen.

Daarnaast werden ook nog twee fenomenen weerhouden als bijzonder aandachtspunt:

- milieu/sluikstorten/zwerfvuil;
- terrorisme en radicalisering.

Het fenomeen illegaal verblijf wordt zeker niet uit het oog verloren, maar wordt behouden in de dagelijkse reguliere werking.

PRIORITEITEN ZVP 2014-2017

Tijdens de vergadering van de zonale veiligheidsraad van 19 april 2013 werden vier grote prioriteiten weerhouden die elk in een strategische doelstelling werden gegoten.

1. Het is onze uitdaging om tijdens de volgende beleidsperiode van 2014 tot 2017, door procesgerichte aanpak, binnen onze organisatie, doorheen alle gebieden van het 'EFQM politiemodel België', het fenomeen van woninginbraken binnen onze politiekezone in eerste instantie te stagneren, en zo mogelijk te doen dalen, t.o.v. het totale gemiddelde van woninginbraken die binnen onze politiekezone werden geregistreerd tussen 2009 en 2013. In tweede instantie 20 % van het aantal feiten dat toch zal worden gepleegd op te helderen.

2. Door procesgerichte aanpak, binnen onze organisatie, doorheen alle gebieden van het 'EFQM politiemodel België', bereiken dat de verkeersveiligheid in onze zone wordt verbeterd en het aantal verkeersongevallen met lichamelijk letsel daalt, door een significante uitbouw binnen alle geüniformeerde functionaliteiten van ons korps van 'verkeersgerelateerde' opdrachten dewelke zich situeren in de verschillende verkeersdomeinen, rekening houdend met de wensen van al onze partners.

3. Door procesgerichte aanpak, binnen onze organisatie, doorheen alle gebieden van het 'EFQM politiemodel België', bereiken dat tijdens de volgende beleidscyclus binnen onze politiekezone het intrafamiliaal geweld op een consistente wijze wordt opgevolgd middels het voeren van preventieve en repressieve acties, uitwerkt en opgevolgd in een actieplan.

4. Door procesgerichte aanpak, binnen onze organisatie, doorheen alle gebieden van het 'EFQM politiemodel België', bereiken dat tijdens de volgende beleidscyclus binnen onze politiekezone het druggebruik en -dealen in en rond scholen door/aan jongeren op een consistente wijze wordt opgevolgd middels het voeren van preventieve en repressieve acties, uitwerkt en opgevolgd in een actieplan.

Tenslotte besliste de zonale veiligheidsraad om volgende twee fenomenen te weerhouden als specifieke aandachtspunten voor de politiekezone Tienen-Hoegaarden:

- terrorisme / radicalisme;
- milieu/sluikstorten/zwerfvuil.

Wat betreft deze twee specifieke aandachtspunten zullen eveneens afzonderlijke jaarlijkse actieplannen worden opgesteld. Hierbij wordt de voorkeur gegeven aan het bepalen van een aantal inspanningsgerichte verbintenissen of operationele doelstellingen.

Het fenomeen illegaal verblijf wordt zeker niet uit het oog verloren, maar wordt behouden in de dagelijkse reguliere werking.